

CĂLĂUZA
BIBLIOTECARULU

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

★
S
U
M
A
R
U
L
★

★
Marcel JIANU. *Probleme actuale ale documentării*
În întîmpinarea mării sărbători naționale (În regiunile Bacău, Suceava,
Argeș) 193

★
Beatrice ARION. *Lenin în amintirea bibliotecarilor* 199

★
Anne-Marie MIHIȚ. *Intr-o comună ca oricare alta*
M. H. *Roadele unei inițiative* 202
205

SEMINARIILE ȘI SCHIMBURI DE EXPERIENȚĂ

Julia IONESCU. *În comunele din jurul Capitalei* 206
Vasile FOLESCU. *La Huși...* 207
Marcu ROMULUS. *și Birlad* 207
Vasile PETRACHE. *De la Focșani la Piatra Neamț* 208

CONCURSUL NOSTRU...

A. CANEA și H. ȚUGUI. *13 000 de cititori* 208
Clara MATIS. *În sprijinul întăririi economico-organizatorice a G.A.C.*
Maluca NĂSTASE și Radu NEGRU. *Inzestrarea noilor biblioteci* 210

ÎN AJUTORUL BIBLIOTECARULUI

Nicolae RAUȘ. *Presa în bibliotecile de masă* 212
Ion POTOPIN. *Dialogurile primăverii* (Seară literară închinată zilei
de 1 Mai) 216

★
Sorin ALEXANDRESCU. *Titus Popovici* (Profil literar) 222
Constantin OLARIU. *Literatura maghiară în traducere românească* 223

★
Corneliu Dima-DRĂGAN. *Documentare și eficacitate în activitatea metodică.* 225

TRIBUNA BIBLIOTECARULUI

Ion CIOTLOȘ. *Informarea publicului asupra producției editoriale* 229
Să asigurăm creșterea planificată a fondurilor de cărți 232

★
Dan SIMONESCU. *Arta legăturii de carte la romini.*
Observații cu prilejul expoziției de legături (sec.
XVI—XIX) organizată de Academia R.P.R. 233

★
Nicolae LIU. *U.N.E.S.C.O. și dezvoltarea mondială a activității biblioteco-*
nomice și bibliografice 235

I. ACZEL. *Dezvoltarea bibliotecilor în Cuba liberă* 240

ANIVERSĂRI ȘI COMEMORĂRI

Dan CRIGORESCU. *William Shakespeare — un prieten al omului* 244
Alexandru DUȚU. *Shakespeare în România* 246
Anca NORU. *Camil Petrescu* 248

CĂRȚI ȘI REVISTE DE SPECIALITATE

V. CRUCEACHEVICI. *Cataloagele de bibliotecă* 250
D. R. POLIGRAFIA. *Revistă de cultură și tehnică poligrafică* 251
Recenzii 252
Calendar cop. IV

ANUL XVII
nr. 4

APRILIE
1964

41 000

● REDACȚIA : Str. Bis. AMZEI 5-7 — B

PROBLEME ACTUALE ALE DOCUMENTĂRII

„Călăuza bibliotecarului“ a publicat, în ultimii doi ani, o serie de articole privind activitatea organelor de documentare departamentale.¹⁾ Ele au scos în evidență dezvoltarea luată de documentarea tehnică în țara noastră, bogăția formelor și a metodelor de documentare folosite pentru asigurarea unei informări eficiente legată de sarcinile cele mai actuale ale întreprinderilor, institutelor de proiectare și institutelor de cercetare în domeniul tehnicii. În rîndurile de față, am vrea să expunem unele considerații referitoare la sporirea eficacității muncii de documentare tehnică, ținînd seama de sarcinile mereu crescînde pe care le pune partidul în domeniul introducerii tehnicii noi în producție.

Referindu-se la această problemă de capitală importanță în lupta pentru desăvîrșirea construirii socialismului în țara noastră, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a arătat, la Conferința organizației de partid a orașului București: „Așa cum a dovedit experiența, calea cea mai scurtă și cea mai eficientă de dotare a industriei noastre cu tehnica nouă este asimilarea de mașini și utilaje pe baza documentațiilor tehnice și a licențelor de producție pentru cele mai perfecționate tipuri existente pe plan mondial. Este lipsită de sens tendința „originalității cu orice preț“, pe care o manifestă unele colective de proiectanți și tehnologi. Vom cîștiga însuși și vom merge mult mai repede în reutilizarea întreprinderilor dacă vom evita irosirea de timp, energie și bani pentru a inventa lucruri care sînt de acum inventate, pentru a căuta soluționarea unor probleme care sînt deja rezolvate“.

Această indicație de însemnătate principală pentru orientarea activității de introducere a tehnicii noi pune în fața documentării tehnico-științifice sarcini deosebit de importante și complexe. Eficacitatea documentării mai ales în domeniul tehnicii trebuie să se concretizeze prin rezultatele obținute în producție, în introducerea tehnicii noi.

În legătură cu aceasta, o chestiune de prim ordin pentru îmbunătățirea întregii activități este coordonarea eforturilor diferitelor organe de documentare și biblioteci centrale, în vederea folosirii cu maximum de rezultate a mijloacelor existente și a exploatării mai complete a surselor de informare.

Pentru munca de documentare, bogăția și nivelul înalt de organizare a fondului de material documentar constituie condiții de bază. Se poate spune că, în prezent, se achiziționează un volum satisfăcător de publicații tehnice și științifice străine, îndeosebi periodice, al căror rol în informarea tehnică este foarte important. Numai la I.D.T. se primesc astăzi peste 4000 de titluri de reviste străine din toate domeniile tehnicii și științelor tehnice; alte cîteva mii intră la unitățile de documentare departamentale. În aceste condiții, lărgirea bazei de achiziții trebuie să se îndrepte, îndeosebi, spre alte genuri de publicații care au o importanță primordială pentru cunoașterea nivelului tehnicii mondiale: comunicări la congresele și conferințele tehnico-științifice internaționale, rapoartele tehnice, publicațiile unor mari firme industriale, ale asociațiilor cu caracter tehnico-științific, prospecte etc. O parte din aceste materiale se obțin prin schimb: spre exemplu, I.D.T. întreține relații de schimb cu peste 500 de instituții din 35 de țări. Față de necesități, însă, acest schimb ar trebui substanțial extins, iar celelalte mijloace de achiziție mai deplin folosite.

Un volum mare de material documentar constituie doar premisa pentru o bună activitate de documentare. Problema principală o constituie o cit mai largă accesibilitate a celor interesați la materialul existent, precum și prelucrarea cit mai completă și mai judicioasă. Aspectul accesibilității materialului documentar primit în țară este destul de complicat, dacă ținem seama că 50%—70% din întregul material achiziționat pentru anumite domenii ale tehnicii rămîne în București, la ministere, la centre de documentare și în institute de cercetări. Chestiunea nu pare rezolvabilă pe calea asigurării întreprinderilor cu un număr mai mare de titluri de

1) Schwartz, Lucian. *Documentarea și informarea științifică în construcții și arhitectură*. XV (1962), 12 (decembrie), p. 44; Constantinescu, Ileana ing. *Centrul de documentare al industriei petrolului și chimicii*. XVI (1963), 4 (apr.), p. 189; Nanu, Dimitrie dr. și Pironcov, Ion dr. *Centrul de documentare medicală*. XVI (1963), 7 (iulie), p. 333; Popa, Ilie. *Documentarea tehnică în transporturi și telecomunicații*. XVI (1963), 8 (aug.), p. 379; Ștefan, Maria ing. *Centrul de documentare tehnică pentru economia forestieră*. XVII (1964), 1 (ian.), p. 49.

reviste, pentru că aceasta ar duce la înmulțirea exagerată a abonamentelor la aceeași publicație. Există însă soluția unei mai bune semnalări și o circulație mai intensă a materialelor care intră în țară.

În prezent, Repertoriul periodicelor străine din R.P.R., editat de B.C.S., înseriază publicațiile străine abonate de cele mai importante biblioteci, dar apariția sa se produce cu destulă întârziere. Socolim de aceea că ar fi necesar ca B.C.S. să revizuiască sistemul întocmirii repertoriului după fișele primite de la biblioteci și să treacă la alcătuirea lui pe baza evidenței centrale existente la Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor. În completarea acestei informări, cu caracter central, ar fi utilă întocmirea unor liste similare pe scară regională pentru publicațiile periodice primite de un număr de întreprinderi și biblioteci din regiuni. Listele ar putea fi elaborate, în unele regiuni, de către bibliotecile institutelor politehnice, iar acolo unde nu există asemenea institute de către bibliotecile regionale, pe baza semnalării de către întreprinderi a primului număr primit din fiecare publicație. Este adevărat că această metodă nu este deplin acceptabilă din punct de vedere bibliografic, deoarece anumite numere ar putea, accidental, să nu sosească, dar s-ar câștiga mult prin operativitate, ceea ce este foarte important. La sfârșitul anului, s-ar putea semnală eventualele lipsuri din anumite colecții. De asemenea, B.C.S. ar trebui să editeze, la anumite intervale, de pildă la 3—5 ani, repertorii colective ale periodicelor străine, existente în colecțiile bibliotecilor, menționându-se și numerele fiecărei colecții.

La rândul lor, organele de documentare ale ministerelor ar trebui să ia măsuri pentru lărgirea împrumutului publicațiilor pe termen scurt între bibliotecile din întreprinderi, împrumut care ar fi favorizat de listele regionale de semnalare. I.D.T. și centrele de documentare preconizează o mare extindere a împrumutului interbibliotecar.

O influență negativă asupra circulației materialului documentar o are și legarea imediată în colecții anuale sau semestriale a revistelor. Această situație limitează mai ales împrumuturile și ar fi indicat ca publicațiile periodice din domeniul tehnicii care sînt mult solicitate să nu fie legate înainte de 3—5 ani, chiar cu riscul unei degradări ceva mai mari. Dealtfel, există biblioteci în străinătate care, ținînd seama tocmai de cerința mare pentru unele periodice, leagă separat fiecare număr al acestora.

Fără îndoială că împrumutul periodicelor nu este soluția cea mai fericită, mai ales că, în mod obișnuit, chiar în bibliotecile centrale există un singur exemplar din publicațiile străine; aceasta este însă o necesitate dictată de situația actuală, cînd multe întreprinderi și chiar institute de proiectare și cercetare nu sînt dotate cu aparate de citit microfilme. Pentru viitorul apropiat, va trebui rezolvată dotarea unităților de documentare din institute și întreprinderi cu aparate de citit microfilme, astfel ca materialele documentare cerute, îndeosebi articolele, să fie transmise prin microfilm.

★

În situația actuală cînd fondurile principale de material documentar sînt concentrate la organe centrale și departamentale de documentare, precum și la mari biblioteci, prelucrarea variată și semnalarea largă a acestor fonduri are o importanță deosebită pentru o informare cît mai completă și operativă a celor interesați. Din acest an, prelucrarea bibliografică a materialului documentar din domeniul tehnic și tehnico-științific a fost concentrată la I.D.T. Organele de documentare departamentale se ocupă îndeosebi de informarea pe teme de specialitate și de îndrumarea documentării în ramura respectivă. Buletinul de referate al I.D.T. Documentarea tehnică apare în prezent în 13 serii de specialitate, dintre care unele se întocmesc în colaborare cu centrele de documentare ale ministerelor. Volumul materialului semnalat în buletin a crescut la dublu față de anul trecut. S-a dublat și numărul lucrărilor semnalate pe fișele de documentare I.D.T., care semnalează alte materiale decît cele prezentate de buletin. Întrucît fișele de documentare slujesc la întocmirea de cataloage sistematice în întreprinderi, ceea ce este mai greu de realizat cu rezumatele apărute în buletinul de referate, va fi necesar ca, în viitor, referatele publicate în buletin să apară și pe fișe tipărite.

O substanțială îmbunătățire a informării s-a realizat prin crearea Centrului de documentare științifică al Academiei R.P.R., care prelucrează și semnalează publicațiile din domeniul matematicii, fizicii, chimiei teoretice, științelor naturii și științelor sociale, domenii în care existau lacune importante în documentare.

În legătură cu prelucrarea publicațiilor, se constată că multe întreprinderi și institute întocmesc buletine și liste în care o parte importantă din spațiu este acordată prezentării articolelor din revistele străine. Dacă această prezentare se referă la unele lucrări specifice, care nu sînt prelucrate și publicate în seriile buletinului și în fișele documentare ale I.D.T. sau ale centrelor de documentare departamentale, atunci apare ca un lucru util și necesar. Din păcate, însă, o bună parte din prezentările apărute în buletinele întreprinderilor și institutelor se referă la aceleași lucrări pe care le referă I.D.T. și centrele de documentare. Mai mult, diferite întreprinderi din aceeași ramură prelucreză cam aceleași reviste. Uneori, pentru justificarea acestui paralelism în prelucrare, se invocă motivul că I.D.T. trimite materialul prelucrat cu o întârziere de 2—3 luni față de posibilitățile de semnare ale întreprinderilor. Această întârziere este îndreptățită de procesul de elaborare, pentru care I.D.T. are nevoie de un anumit timp minim. Totuși, întocmirea buletinelor de documentare solicită unităților de documentare și bibliotecilor tehnice din întreprinderi un volum mare de lucru, ceea ce le îngreunează munca activă de documentare și propagandă tehnică. Soluția cea mai indicată ar fi ca întreprinderile să semnaleze numai titlurile celor mai importante articole din revistele străine, pe măsura primirii publicațiilor, asigurîndu-se astfel un minimum de informare operativă a celor interesați. Ulterior, o dată cu primirea buletinului Documentare tehnică și a fișelor documentare I.D.T., bibliotecile tehnice pot să-și completeze informarea. Ar fi, de asemenea, necesară o mai bună coordonare a traducerilor din literatura de specialitate de către centrele de documentare, asigurîndu-se un sistem unic de semnare periodică a traducerilor efectuate atît în centre, cît și în unitățile de documentare din întreprinderi.

O sarcină principală pusă de partid și guvern în fața industriei noastre se referă la realizarea unor produse la nivelul tehnicii mondiale. De organizarea documentării depinde, în bună măsură, studiarea nivelului atins pe plan mondial în diferite domenii ale tehnicii și compararea caracteristicilor tehnice principale și a performanțelor produselor realizate la noi cu cele mai bune produse similare fabricate în străinătate.

I.D.T. a întocmit, în anii precedenți, trei lucrări care pot constitui mijloace documentare pentru compararea performanțelor și caracteristicilor tehnice principale ale unor produse. În acest an, în colaborare cu cîteva uzine, vor fi întocmite încă două sau trei asemenea lucrări, cu scopul de a servi în principal ca îndrumar metodologic. Este evident că sarcina întocmirii materialelor care să servească la compararea produselor nu poate fi preluată de organele centrale de documentare, care, în cel mai bun caz, ar putea cuprinde un număr restrîns de produse principale. În schimb, se impune realizarea a cît mai multe instrumente de documentare care să servească la întocmirea unor asemenea lucrări în uzine. Pe această linie, la I.D.T. a început formarea unei colecții de prospecte străine pentru mașini, aparate și utilaje. Periodic, se elaborează liste de semnare pe ramuri industriale, în care, alături de titlul prospectului, se dau principalele date caracteristice ale utilajului respectiv. De asemenea, la I.D.T. se publică, trimestrial, liste de semnare pe ramuri a comunicărilor prezentate la principalele congrese și conferințe internaționale cu caracter tehnic și tehnico-științific, precum și culegeri de brevete de invenții. Pe baza unei bibliografii largi existente, la I.D.T., se întocmesc, de 2—3 ori pe an, pentru 28 de domenii ale tehnicii, referate asupra progreselor realizate în ramura respectivă pe plan mondial. În completarea tuturor acestor instrumente de cunoaștere a nivelului tehnicii mondiale, I.D.T. întocmește, anual, pe o anumită tematică, comunicată în timp util întreprinderilor, cercetării bibliografice cuprinzînd întregul material de bază primit în ultimii 2—3 ani. Temele se referă, deosebi, la utilaje, la instalații și procese tehnologice moderne. Lucrările prezintă rezumate ample, tabele și figuri. Aceste lucrări, completate cu altele existente în biblioteca întreprinderii, vor ajuta unitățile de documentare din întreprinderi și institute la întocmirea de valoroase lucrări documentare care să servească la compararea produselor proprii cu cele similare din străinătate.

★

Creșterea eficienței în activitatea de documentare, mai ales în domeniul tehnicii, este determinată de măsura în care răspunde problemelor legate de nevoile specifice ale întreprinderilor și institutelor. Mijlocul cel mai practic de asigurare

a unei legături permanente între organele de documentare și întreprinderi il constituie informarea la cerere. Rezolvarea organizată și promptă a cererilor transformă organul de documentare într-un centru de consultații pe bază de material documentar. Principala formă de răspuns la problemele puse de întreprinderi o constituie întocmirea de cercetări bibliografice, de referate, sau urmărirea și semnalarea în timp a materialului documentar într-o anumită problemă. La cererea întreprinderilor, I.D.T. întocmește, anual, câteva mii de cercetări bibliografice. O bună parte din problemele puse de uzine sînt rezolvate de centrele de documentare departamentale. În afară de aceasta, pe baza materialului semnalat în diferitele lucrări bibliografice, se trimit întreprinderilor, la cerere, mii de traduceri de articole, microfilme și fotocopii.

Activitatea de informare la cerere va trebui încă mult extinsă. Va fi necesar să se creeze servicii de informare rapidă, care să dea indicații chiar la telefon asupra materialului existent în centrele de documentare.

În afară de asigurarea informării asupra nivelului tehnicii de peste hotare, activitatea de documentare trebuie să urmărească și informarea asupra realizărilor tehnico-științifice obținute în țara noastră. În colecția Din experiența uzinelor noastre, publicată de I.D.T., se generalizează cele mai valoroase metode și procese tehnologice introduse în întreprinderile din țara noastră. Cu toate succesele obținute, acest domeniu al informării este însă deficitar. Nu se publică încă decît în măsură foarte restrînsă cele mai importante referate prezentate la sesiunile tehnico-științifice din uzine. Nu s-a constituit o evidență a cercetărilor științifice încheiate, a lucrărilor de disertație și a altor materiale care prezintă un mare interes.

Documentarea de nivel mediu în sprijinul muncitorilor și maeștrilor constituie o altă problemă importantă. Concepția că documentarea se adresează în mod special cadrelor cu pregătire superioară este infirmată de realizările obținute în acest domeniu în țara noastră. Se publică, în prezent, materiale documentare pentru uzul muncitorilor și maeștrilor, materiale care au în principiu un caracter aplicativ. Pînă acum, asemenea lucrări s-au realizat aproape exclusiv de I.D.T.: dar față de importanța care se acordă ridicării continue a nivelului de calificare al muncitorilor, este necesar să se atragă în această activitate și alte organe, să se studieze forme noi de documentare și să se îmbunătățească cele existente. Aceasta va fi și o contribuție la dezvoltarea propagandei tehnice de masă.

Dacă în ceea ce privește elaborarea diferitelor materiale documentare și asigurarea unei informări cuprinzătoare I.D.T. a desfășurat, în general, o activitate pozitivă, în mai mică măsură s-a preocupat de îndrumarea metodologică a unităților de documentare tehnică. Cu toate că au fost elaborate unele materiale de îndrumare privind organizarea fondurilor documentare, metodologia muncii de documentare în întreprinderi, au fost organizate cursuri și instructaje, nu se poate vorbi, totuși, despre o activitate continuă și sistematică în acest domeniu. Întrucît pregătirea cadrelor devine, în prezent, o problemă principală — fiind seama de extinderea activității de documentare — în anul 1963 s-a înființat la I.D.T. un sector special de îndrumare metodologică în domeniul documentării tehnice, care se ocupă de elaborarea materialelor de orientare și metodice, pentru îndrumarea muncii unităților documentare și a bibliotecilor tehnice din întreprinderi. În acest an, I.D.T. va elabora programe pentru instruirea personalului care lucrează în documentare. Periodic, va întocmi materiale de generalizare a experienței diferitelor organe de documentare, de prezentare a metodelor noi și de perspectivă în domeniul documentării, spre a servi la informarea specialiștilor și la ridicarea nivelului lor profesional.

În colaborare cu organele de documentare ale ministerelor, se vor iniția studii cu privire la metodele de creștere a eficacității muncii de documentare. Considerăm, de asemenea, că va fi necesar să se constituie o comisie republicană de clasificare zecimală, care să elaboreze o nouă ediție națională a clasificării zecimale și să studieze, în continuare, forme noi, moderne de indexare.

Acestea, ar fi, pe scurt, câteva aspecte pe care le considerăm actuale pentru activitatea de documentare din țara noastră. Ele sînt legate de sarcina urgentă care stă în fața lucrătorilor din acest domeniu, de a informa cit mai operativ și mai complet toate ramurile economiei naționale cu privire la noutățile tehnice și tendințele ce se manifestă în tehnică pe plan mondial.

MARCEL JIANU

În întâmpinarea marii sărbători naționale

ÎN REGIUNEA BACĂU

Marea sărbătoare a Eliberării este întâmpinată și de bibliotecii prin intensificarea activității de propagandă a cărții, prin sprijinirea mai puternică a muncii însuflețite cu care oamenii muncii din întreaga țară cinstesc împlinirea a 20 de ani de la scuturarea jugului fascist. Pretutindeni, bibliotecile și-au întocmit planuri speciale de acțiune, în care figurează numeroase și interesante inițiative privind popularizarea prin carte a mărețelor înfăptuiri ale poporului nostru, sub conducerea partidului, a luptei eroice duse de clasa muncitoare, în fruntea tuturor oamenilor muncii, pentru cucerirea puterii și construirea unei vieți noi în patria noastră.

Spicim câteva dintre proiectele pe care le va înfăptui în această perioadă biblioteca regională Bacău:

— Se va întocmi și trimite în bibliotecile din regiune un grupaj de texte pentru organizarea de seri literare cu tema *20 de ani de mari înfăptuiri*. Aceste manifestări vor fi pregătite în colaborare cu căminele culturale, casele de cultură, cluburi și vor fi urmate de bogate programe artistice.

— În ajutorul bibliotecarilor comunali și al altor activiști culturali, va fi elaborată o bibliografie de recomandare cuprinzând literatura despre actul istoric de la 23 August 1944.

— În colaborare cu Comisia regională pentru răspândirea cunoștințelor culturale-științifice, se va organiza un ciclu de expuneri pe tema: *Evoluția și succesele literaturii noastre noi*. Pentru aceste expuneri, vor fi solicitați scriitorii, profesorii de literatură și alți oameni de cultură din regiune.

— Pentru bibliotecile publice din regiune, vor fi confecționate și trimise materialele necesare organizării de expoziții de cărți (figuri, panouri, albume și fotografii multiplicatice, grafice etc.) care ilustrează succesele poporului nostru în opera de construire a socialismului.

— În scopul cunoașterii tinerilor scriitori ale căror lucrări au apărut în Colecția „Lucașarul”, va fi organizat simpozionul *Din generația lui 23 August*.

— În comunele în care vor avea loc sărbătoriri ale G.A.C., biblioteca regională și bibliotecile raionale vor organiza acțiuni de masă axate pe profilul ramurilor de producție din localitățile respective. De asemenea, în preajma zilei de 23 August, vor fi inaugurate 20 de noi biblioteci comunale, cu care prilej vor avea loc manifestări de masă cu cartea.

— În luna iulie, va fi organizat la biblioteca regională concursul *Regiunea Bacău oglindită în operele scriitorilor noștri*. Textul va fi trimis tuturor bibliotecilor din regiune.

— În cursul aceleiași luni, va fi terminată partea a doua a bibliografiei regionale *Să ne cunoaștem regiunea*, care urmează să fie tipărită. Pe baza lucrărilor ce le conține, bibliografia va putea servi și la organizarea unor acțiuni de masă cu cartea.

— Până la 1 august, va fi alcătuit un fișier al articolelor, cronicilor, recenziilor, comentariilor și monografiilor apărute după 23 August 1944 în presă și în diverse lucrări în legătură cu operele literare ale scriitorilor noștri.

— În intervalul 3—9 august, biblioteca regională și Comisia regională pentru răspândirea cunoștințelor culturale-științifice vor organiza, în orașul Bacău și în comunele din regiune, *Săptămâna cărții social-politice*. Cu această ocazie, vor fi organizate acțiuni de masă pentru popularizarea literaturii social-politice, la care vor fi invitați să ia cuvântul redactori de la Editura politică, propagandiști etc. Prin vitrine, expoziții, afișe tipărite etc., se va asigura o largă propagandă a acestor cărți printre cititori.

— În intervalul 9—16 august, la centrul de regiune, în centrele raionale și în comune se va desfășura *Săptămâna literaturii noastre realist-socialiste*. În cadrul acestei acțiuni, vor avea loc șezători și seri literare, simpozioane, montaje literar-muzicale, urmate de programe artistice susținute de formațiile căminelor culturale și caselor de cultură. Scriitorii din regiune vor da sprijin în pregătirea acestor manifestări și vor participa la consfătuiri cu cititorii despre lucrările cele mai reprezentative din literatura noastră nouă.

Realizarea planurilor de producție ale G.A.C. constituie obiectul fundamental al muncii politice duse de biblioteci la sate. În prezent, sprijinirea campaniei agricole de primăvară stă în primul plan. Bibliotecile raionale au fost îndrumate să organizeze, mai ales în bibliotecile comunale cu activitate mai slabă, concursuri „Cine citește, câștigă”, pe teme agrozootehnice legate de cerințele colectivităților. În fiecare raion, vor avea loc două consfătuiri intercomunale asupra unor cărți agricole, cu participarea autorilor și a altor cadre de specialitate.

Biblioteca regională va întocmi și va trimite bibliotecilor de la sate texte pentru organizarea a două concursuri pe teme: *Lucrările de întreținere a culturilor și Legumicultura*; patru liste bibliografice adnotate în domeniile cultura marc, legumicultură, zootehnie și construcții; textul unui jurnal vorbit *Din experiența gospodăriilor colective frunțase*; un indice de recomandare pentru specialiștii din agricultura regiunii; un grupaj de materiale în ajutorul mecanizatorilor; schema unei expoziții a cărții agricole, însoțită de indicații metodice; un afiș de popularizare a cărții agricole noi și a cititorilor frunțasi, care va fi completat cu fotografiile acestora și cu scurte referințe asupra ajutorului pe care l-au primit ei prin lectura broșurilor agricole.

Activitatea bogată pe care o depun bibliotecile în această perioadă va cristaliza noi metode de propagandă a cărții. Pentru cunoașterea și generalizarea experienței bune, vor avea loc consfătuiri raionale între bibliotecari, cu participarea cititorilor.

ÎN REGIUNEA SUCEAVA

Încă de la începutul acestui an, bibliotecile din regiunea Suceava au început pregătirile pentru a întâmpina aniversarea a douăzeci de ani de la eliberarea țării noastre cu rezultate demne de mărețul eveniment. Din scrisorile trimise redacției reies o serie de inițiative interesante.

Sub titlul *Acțiuni cu cartea în cinstea mării sărbători* biblioteca regională Suceava ne relatează în corespondența trimisă despre câteva din manifestările organizate pînă în prezent cît și despre cele care vor avea loc și anume: expoziția *20 de ani de viață liberă*, călătoria pe hartă *Frumoasă ești patria mea* (în pregătire), seriile literare *Pagini contemporane despre tinerete și Eroii ai zilelor noastre*, simpozionul *Literatura noastră după 23 August 1944* (în pregătire, cu concursul teatrului de stat „Mihail Eminescu” din Botoșani).

Bibliotecile raionale Botoșani și Dorohoi au întocmit de asemenea un plan cuprinzînd acțiunile ce vor fi întreprinse în cinstea zilei de 23 August atît la sediul cît și în bibliotecile comunale din cuprinsul raionului. Biblioteca raională Botoșani a prevăzut ca obiectiv principal reînscriserea în procent de 100% a cititorilor din anul trecut în toate unitățile din raion. Și-a propus, de asemenea, să organizeze o seară literară intitulată *De-o vîrstă cu gloriosul august* și alte manifestări cu cartea inspirate din literatura creată în cei 20 de ani. Din planul de activitate al bibliotecii raionale Dorohoi am reținut obiectivul privind organizarea a șase biblioteci comunale model și pregătirea unor manifestări cu cartea pe teme ca: *Tinerete fericită, Literatura noastră în anii socialismului*.

ÎN REGIUNEA ARGEȘ

Și pentru bibliotecile din regiunea Argeș apropierea mării sărbători reprezintă un stimulent în obținerea unor rezultate remarcabile în activitatea de popularizare a cărții. O primă realizare: s-a introdus accesul liber la raft al cititorilor în toate bibliotecile raionale care au condițiile necesare (Găești, Slatina, Rîmnicu-Vilcea, Costești, Cîmpulung Muscel). Colectivul metodic al bibliotecii regionale și-a propus întocmirea unor texte de manifestări de masă incluse în ciclul *20 de ani de creație literară*. Simpozionul literar-muzical *23 August*, primul din acest ciclu, a fost realizat în luna martie și expedit bibliotecilor din regiune. Celelalte materiale sînt în curs de pregătire. O inițiativă bună a bibliotecii regionale este și aceea de a populariza cele mai bune texte de manifestări de masă întocmite de bibliotecile raionale. Colectivele bibliotecilor raionale Curtea de Argeș, Horezu, Rîmnicu-Vilcea s-au angajat să realizeze manifestări cu cartea la un asemenea nivel încît să poată fi oferite spre organizare și altor biblioteci din regiune.

Pînă la sfîrșitul primului trimestru bibliotecile din întreaga regiune și-au propus să reînscriscă toți cititorii anului 1963. La jumătatea lunii martie biblioteca regională realizase 80% din acest angajament.

Planurile de muncă și acțiunile deja realizate în cinstea lui 23 August de către bibliotecile amintite sînt mult mai bogate, mai numeroase. Redacția noastră a spicuit doar cîteva din ele. În numerele viitoare ale revistei vom relata vești și din alte regiuni ale țării.

LENIN ÎN AMINTIREA BIBLIOTECARILOR

Cu trecerea anilor, uriașa personalitate a lui Vladimir Ilici Lenin se conturează tot mai puternic în conștiința umanității, opera sa genială constituind un îndreptar prețios pentru oamenii muncii de pretutindeni.

În tezaurul învățaturii leniniste, atât de complexă și multilaterală, se găsesc indicații valoroase cu privire la activitatea cultural-educativă, la organizarea diferitelor instituții de cultură. Considerind biblioteca drept un element de o deosebită însemnătate în procesul de înlăptuire a revoluției culturale în condițiile construcției socialiste, V. I. Lenin s-a preocupat îndeaproape de o serie de probleme privind munca de propagandă a cărții. „Vladimir Ilici — scria N. K. Krupskaia în amintirile sale — și-a exprimat părerea că biblioteca și casa de citit vor servi timp îndelungat ca surse principale și aproape ca singura instituție, mai ales la țară, pentru educarea politică a maselor, iar munca lor este extrem de importantă și de mare răspundere”¹⁾.

¹⁾ Lenin despre biblioteci, Cu prefața, articole și adnotări întocmite de N. K. Krupskaia. Buc., Ministerul Culturii, 1955, p. 20—21.

Petrecându-și o parte însemnată a timpului în marile biblioteci din Moscova, Petrograd, Londra, Berlin, Geneva, Paris, Berna, Zürich, cercetind colecțiile acestora în vederea întocmirii documentației necesare multora dintre lucrările sale, Lenin a cunoscut îndeaproape sistemul de lucru și modul de organizare al acestor instituții. Capacitatea sa genială de a se orienta și de a da soluții juste în cele mai diverse domenii ale activității sociale ca și experiența sa de cititor i-au dat posibilitatea ca, după victoria Revoluției din Octombrie, deși preocupat de rezolvarea problemelor vitale ale existenței statului sovietic, să-și îndrepte atenția și asupra bibliotecilor, dînd indicații în legătură cu organizarea și dezvoltarea acestora. În lucrări și articole ca *Despre activitatea Comisariatului Poporului pentru Învățămînt*, *Ce se poate face pentru cultura poporului*, *Către Biblioteca Muzeului Rumeanțev*, *Despre sarcinile bibliotecii publice din Petrograd*, *Directivile C.C. către comuniștii care lucrează în cadrul Comisariatului Poporului pentru Învățămînt etc.*, Lenin se oprește asupra unor probleme ca necesitatea creșterii rețelei de biblioteci, completarea fondului de publicații, evitarea paralelismelor în achiziții, informarea operativă a cititorilor, evidența muncii de bibliotecă și altele, dînd o serie de îndrumări prețioase. Indicațiile leniniste stau la baza biblioteconomiei socialiste și ele constituie un îndreptar permanent pentru bibliotecari în activitatea lor cu cititorii.

Despre timpul petrecut de Lenin în biblioteci, despre sistemul său de lucru în cercetarea diferitelor publicații și documente, au rămas numeroase mărturii — atît în corespondența sa cit și în amintirile rudelor, ale tovarășilor de luptă sau ale bibliotecarilor.

Între 1897—1900, în anii exilului în Siberia, Lenin a citit mult la biblioteca orașenească din Krasnoiarsk și la biblioteca lui Iudin din aceeași localitate, precum și la biblioteca Muzeului din Minusinsk. La Minusinsk, a fost reconstituită încăperea în care lucra de obicei Lenin. Tabloul „*Lenin și Krupskaia la lucru în biblioteca muzeului*” de Tarasenko domină camera. Aici au fost aduse cărțile pe care le consulta de obicei Lenin. Perioada aceasta este evocată de E. Gușcin, care lucra atunci la biblioteca din Minusinsk. El își amintește că la prima vizită în bibliotecă, Vladimir Ilici s-a informat, consultînd cataloagele și discutînd cu bibliotecarul, asupra fondului de cărți, asupra sistemului de împrumut și termenului de restituire, asupra rapidității cu care sînt primite lucrările nou apărute și publicațiile periodice. Cînd venea la Minusinsk și îl întîlnea pe strada sau la bibliotecă, îl saluta prietenește, îl întreba ce mai face, ce mai citește. Lenin lua multe cărți de la bibliotecă, personal sau prin tovarășii săi I. Krjijanovski sau V. Starkov.²⁾

La biblioteca din Krasnoiarsk, Lenin s-a documentat îndelung pentru lucrarea sa *Dezvoltarea capitalismului în Rusia*. În această bibliotecă el a găsit culegerea *Materiale asupra cercetării folosirii pămîntului și stării economice a populației sătești din guberniile Irkutsk și Enisei*, și alte lucrări care i-au furnizat informații interesante în legătură cu procesul de pătrundere a capitalismului în partea siberiană a Rusiei. Multe dintre însemnările făcute în această perioadă, i-au folosit și la redactarea lucrărilor cuprinse în culegerea *Studii și articole economice*.

În străinătate Lenin a frecventat intens bibliotecile.³⁾

„Cînd am stat cu Ilici la Londra, — scria N. K. Krupskaia — în anii 1902—1903, el își petrecea jumătate din timp la Muzeul Britanic, care era una din cele mai bogate biblioteci din lume, admirabil înzestrată și din punctul de vedere al tehnicii de servire a cititorului. Ilici folosea foarte mult și sălile de lectură din Londra, după cum se vede și din scrisoarea din 27 octombrie 1903, adresată mamei sale.

«La Londra sînt multe săli pentru cititul presei: o cameră în care intri de-a dreptul din stradă și unde nu există nici un fel de scaune sau bănci, ci numai pupitre de citit și ziare prinse de bastonașe:iei un ziar prins de bastonaș și după ce îl citești îl pui la loc. Astfel de săli de lectură sînt foarte comode și foarte frecventate în tot cursul zilei».

În timpul celei de-a doua emigrații (1905), cînd s-au iscat discuții în legătură cu problemele filozofice și Vladimir Ilici a început să scrie lucrarea *Materialism și empiriocriticism*, în mai 1908, el pleacă din Geneva la Londra, unde rămîne mai bine de o lună, special pentru a studia la biblioteca Muzeului Britanic.

La Geneva, unde am venit în 1903, Ilici petrecea zile întregi în biblioteca «*Societății de lectură*» (*Société de lecture*). Aceasta era o bibliotecă uriașă care

²⁾ Cf. Burenkova, M. *Eti biblioteki posețcal Lenin*. (Aceste biblioteci au fost frecventate de Lenin). În: *Bibliotekar*, Moscova, nr. 4, apr. 1963, p. 6—9.

³⁾ *Ibidem*.

oferea minunate condiții de lucru și avea o mulțime de ziare și reviste în limbile franceză, germană și engleză. În biblioteca aceasta era foarte plăcut să lucrezi. Membrii societății — în majoritate profesori bătrini — veneau rar la bibliotecă. Ilici avea astfel la dispoziție un cabinet înreg, unde putea să scrie, să se plimbe de la un capăt la altul, să reflecteze asupra articolelor și să-și ia din rafturi orice carte.⁴⁾

Deosebit de corect în toate împrejurările, V. I. Lenin respecta întotdeauna cu strictețe regulamentul bibliotecilor, considerind că nu este potrivit să i se facă unele concesiuni și cerind să fie tratat ca oricare cititor. V. Karpinski, care a lucrat la „Biblioteca rusă de la Geneva“, a cărei activitate s-a desfășurat între anii 1902—1917, își amintește despre punctualitatea lui Lenin, despre faptul că acesta aprecia din toată inima buna organizare a bibliotecii, menită să asigure o bună circulație a cărții și păstrarea unor colecții și a materialelor de arhivă.⁵⁾

După victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, V. I. Lenin s-a preocupat de o serie de probleme privind mărirea numărului de biblioteci, sporirea fondurilor de cărți, formarea cadrelor de bibliotecari și îmbunătățirea continuă a activității de propagandă a cărții în rîndul maselor. El și-a exprimat în repetate rînduri punctul de vedere în legătură cu principiile de organizare a bibliotecilor în statul de tip nou, în care creșterea continuă a nivelului de cultură a devenit o problemă majoră a întregului popor. „Să vezi mindria și gloria bibliotecii publice — scria V. I. Lenin în articolul „Ce se poate face pentru învățămîntul public“ — nu în numărul rarităților pe care le-ar avea, nu în numărul de tipărituri din veacul al XVI-lea sau manuscrise din veacul al X-lea ce ar conține, ci în largă circulație a cărților în rîndurile poporului, în numărul de noi cititori atrași la bibliotecă, în repeziunea cu care e satisfăcută orice cerere de cărți, în numărul de cărți date pentru citit acasă, în numărul de copii atrași la citit și în folosirea bibliotecii...“⁶⁾

Pentru documentarea sa, Lenin a înființat la Kremlin o bibliotecă dotată cu principalele lucrări de informare în domeniul bibliografiei, istoriei, diplomației etc. și cu toate noutățile apărute în țară și străinătate. Pe măsură ce consulta materialul intrat în bibliotecă, Lenin reținea numai lucrările care îl interesau în mod deosebit, iar celelalte erau trimise la diferite biblioteci publice.

Deși era extrem de ocupat, Lenin citea foarte mult, folosind pentru consultarea cărților și a diferitelor publicații orice moment liber. S. M. Manucearianț, care se ocupa de biblioteca din Kremlin, relatează în amintirile ei:

„El reușea să răsfoiască aceste cărți nu numai în timpul liber, dar și la ședințe. De obicei, înainte de o ședință a Consiliului Comisarilor Poporului sau a Consiliului Muncii și al Apărării, cînd avea citeva minute libere, mă întreba: „Ce mai e nou?“ După ce trecea în revistă cărțile și publicațiile nou apărute, le lua cu el la ședință, iar după terminarea ședinței înapoia unele cărți, pe care făcea adnotări de felul următor: „se va păstra separat în cabinetul sau în biblioteca auxiliară“⁷⁾

Indicațiile lui V. I. Lenin cu privire la organizarea bibliotecilor și a activității acestora constituie un capitol al învățării leniniste despre cultură și sînt o mărturie a prețurii înalte pe care marele conducător a dat-o cărții și muncii nobile de rîspîndire a ei în mase. Amintirile bibliotecarilor care l-au văzut citind, documentîndu-se pentru lucrările sale, interesîndu-se de diferite probleme ale muncii de bibliotecă sînt și ele o dovadă a acestei aprecieri.

Beatrice Arion

⁴⁾ Lenin despre biblioteci. Prefața, articole și adnotări întocmite de N. K. Krupskaja. Buc., 1955, p. 32—33.

⁵⁾ Cf. art: Din amintirile tov. Karpinski. In: Lenin despre biblioteci. Prefața, articole și adnotări întocmite de N. K. Krupskaja. Buc., 1955, p. 71—72.

⁶⁾ V. I. Lenin. Ce se poate face pentru cultura poporului. In: V. I. Lenin. Opere vol. 19, Buc., E.S.P.L.P., 1957, p. 266.

⁷⁾ S. M. Manucearianț. In biblioteca lui Vladimir Ilici. In: Amintiri despre V. I. Lenin. Buc., Editura politică, 1958, p. 787.

ÎNTR-O COMUNĂ CA ORICARE ALTA

Dacă în urmă cu douăzeci de ani cineva l-ar fi întrebat pe Ion Petrace din Vinători-Neamț, sau pe un alt consătean de-al lui, ce-a mai citit în ultima vreme, răspunsul era un laconic „Nimic“. Cite unuia îi mai rătăcea o cărticică prin mână dar multă vreme s-o răsfoiască nu avea. Să citească însemna pe atunci că avea vreme de pierdut și bani destui în buzunar — două lucruri ce nu priso-seau în casa nici unuia.

A discuta despre carte și lectură în anul 1964, tot în aceeași comună, înseamnă să vorbești despre bibliotecă, despre școala de 8 ani, despre căminul cultural și cinematograful sătesc, despre tot ceea ce formează viața culturală în satul nou al zilelor noastre.

Privind retrospectiv, cei șaisprezece ani de existență a bibliotecii se întrepătrund cu însăși viața comunei, cu măzuințele și împlinirile locuitorilor ei. Procesul de dezvoltare a bibliotecii s-a împletit cu cel al formării unei conștiințe noi a cititorilor ei — urmare firească a schimbărilor economice. Receptivă la transformările petrecute în viața satului, biblioteca a operat la rîndul ei, alături de școală și căminul cultural, asupra conștiinței oamenilor.

★

Prin anul 1948, prezența bibliotecii, pe-atunci a căminului cultural, era destul de modestă: 150 de volume și cîțiva cititori. Același bibliotecar care este și astăzi — Constantin Oancea — împărțea cărți sătenilor în dorința de a-i face părtași la lumina minunată dezvăluită în paginile acestora. An de an fondul a crescut și o dată cu el tot mai mulți oameni treceau pragul bibliotecii. Vizitele bibliotecarului însoțit de traista cu cărți pe la casele lor începeau să se rărească. Aceștia învățaseră drumul spre bibliotecă pe care-l băteau tot mai des. Era perioada în care gospodăria colectivă prindea puteri, cînd biblioteca, îndrumată de organizația de bază, răspîndea prin cărți cuvîntul partidului, ajutîndu-i pe oameni să înțeleagă mai bine ce înseamnă să muncești laolaltă.

Gospodăria colectivă s-a întărit, iar biblioteca odată cu ea. La sfîrșitul a-

nului 1963, 1 548 de locuitori ai comunei de centru erau înscrși ca cititori, ceea ce în procente reprezintă 58,6% din totalul populației. La dispoziție aveau un fond de 10 080 de cărți.

Merită subliniat un fapt semnificativ pentru calitatea activității bibliotecii și anume, procentul ridicat al cititorilor permanenți. Pînă în 1960 obiectivul principal al muncii duse de bibliotecar a fost atragerea unui număr cît mai mare de cititori, răspîndirea cărții în cît mai multe familii. Rezultatele au fost evidente: numărul oamenilor care s-au înscris la bibliotecă s-a dublat față de 1958. Era urmarea directă a muncii asidue de zi cu zi dusă de-a lungul anilor de bibliotecar și colectivul obștesc, a sprijinului acordat de organizația de bază din comună și însăși a întăririi bibliotecii prin creșterea fondurilor de cărți. Colportajul, discuțiile cu fiecare cititor în parte, popularizarea bibliotecii prin cele mai variate forme, transformarea ei într-un loc unde oamenii veneau cu plăcere au fost etape pline de muncă — de realizări și greutăți vremelnice — pentru ca în 1960 aproape jumătate din populația comunei să frecventeze biblioteca. De atunci, în jurul ei s-a format un nucleu de cititori, ce reprezintă aproape 80% din numărul lor total și care vin cu regularitate la bibliotecă, unii mai des, alții mai rar, fiecare după cum s-a deprins să citească.

Cine sînt acești oameni? Tineri sau între două vîrste, vîrstnici și copii, îi vom delimita după ocupație: 64,4% sînt colectivști (ceea ce înseamnă că 92% din totalul brațelor de muncă înscrise la gospodărie citesc la bibliotecă), 4,4% muncitori, 6,6% intelectuali și funcționari și 24,6% elevi. Oprindu-ne asupra anului 1963, am analizat fișele cititorilor pentru a avea o oglindă clară asupra tendinței predominante atît în ceea ce privește cantitatea de cărți citite cît și drumul parcurs în formarea gustului pentru lectură (cifrele au fost completate cu discuțiile deosebit de interesante purtate cu o parte din cititori).

Pentru ilustrare oferim un tabel despre indicele de lectură în 1963:

Ocupația	Cititorii care au citit					
	1-5 cărți	%	5-10 cărți	%	peste 10 cărți	%
colectiviști	320	32,2	445	44,9	226	22,8
muncitori	25	32,9	33	43,4	18	23,6
intelectuali	9	16,9	18	33,9	26	49
funcționari	16	41	9	23	14	35,9
elevi	65	17,2	117	30,9	196	51,8

Se observă cu ușurință că la toate categoriile de cititori (delimitare făcută după ocupație) predomină cei cu peste 5 cărți citite (ceea ce nu am specificat în tabel este faptul că în grupa celor cu peste 10 cărți citite aproximativ 40% au citit peste 20 de cărți). Pe baza analizei făcute și-n anii anteriori s-a constatat că grupa cititorilor care a înregistrat o creștere continuă este a celor cu 5 pînă la 10 cărți citite (majoritatea acestora au împrumutat peste 8 cărți). Înseamnă că această cantitate de volume reprezintă cerința de lectură a majorității cititorilor. Ea corespunde, deocamdată, posibilităților acestor cititori în ceea ce privește timpul afectat lecturii, deprinderii de a citi, cit și condițiilor oferite de fondul bibliotecii. Am subliniat deocamdată pentru că tendința spre parcurgerea acestui număr de cărți se va modifica în următorii ani în sensul măririi lui, ca urmare a creșterii necesității de a acumula un volum sporit de cunoștințe, reflectare directă a dezvoltării comunei din punct de vedere economic și cultural.

Și câteva cuvinte despre cititorii nepermanenți. Delimitîndu-i de cei care frecventează cu regularitate biblioteca ei reprezintă 28,3%. Cititorii din această categorie s-au obișnuit ca o dată pe an, mai rar la începutul lui și mai ales pe la mijlocul lui, să vină la bibliotecă să se înscrie sau reinscrie și, îndeplinindu-și parcă o datorie, să împrumute câteva cărți. De restituit le vor restitui peste un an, în virtutea obiceiului. Între 8 iunie și 6 iulie 1963, de exemplu, s-au înscris 72 de cititori. Dintre ei doar 8 au împrumutat pînă la sfîrșitul anului peste 5 cărți. Restul de 64% n-au mai venit la bibliotecă.

Oare sînt lipsiți de receptivitate față de carte sau i-a scăpat din vedere bibliotecarului faptul că o parte din cititorii lui vin doar o dată sau de două ori pe an să împrumute cărți? Credem că sînt valabile ambele posibilități. Absorbit de activitatea diversă a bibliotecii, preocupat de cititorii constanți, cei mai numeroși de altfel, bibliotecarul și-a neglijat această minoritate de cititori meteorici. Totuși, după linia ascendentă care marchează dezvoltarea bibliotecii și după legăturile statornicite între această instituție și oamenii din comună, ei nu constituie un fenomen îngrijorător. Fără discuție că bibliotecarul ajutat de activul obștesc va trebui să dea dovadă de tact și răbdare, înconjurîndu-i de o atenție specială, pentru a-i face să îndrăgească mai mult cartea. Este spre folosul lor în primul rînd.

Pentru a ști ce citesc cei din Vinători-Neamț sînt două posibilități: consultarea fișelor de cititori și discuțiile cu ei. Au fost folosite amîndouă. Pentru o sumedenie de colectiviști și chiar pentru familii întregi lectura a căpătat un caracter de permanență. În familia colectivistului Vasile Gh. Albu toți membrii citesc de mulți ani la bibliotecă, la fel ca și în aceea a lui Toader Gh. Ursache care din 1957 figurează printre cititorii bibliotecii. Neculae Obreja cu toți cei 5 membri ai familiei se numără printre fruntașii la citit. Pentru el cartea are o semnificație în plus — îl ajută la pregătirea lecțiilor. Vrea să-și termine acum, pentru că i s-au oferit condiții, școala elementară. Printre veteranii bibliotecii îl întîlnim pe Vasile Birliba. E înscris aici din 1948. Familiile întemeiate de

curind, cum este și cea a lui Mihai Ursache, citesc de cînd cei doi soți erau elevi. În asemenea cazuri, am constatat o solicitare mai mare de cărți. Se vede că deprinderea de a citi căpătată în copilărie nu s-a pierdut, ci, dimpotrivă, s-a accentuat. Mulți din foștii „micuți cititori” sînt astăzi oameni în toată firea și după ce au învățat la diferite școli în alte localități s-au întors în comună, să-i învețe la rîndul lor pe cei din noua generație. Prietenia cu biblioteca din satul natal n-a fost întreruptă în tot acest timp și astăzi, ca și acum 10 ani, Elena Vlad, Ana Cucocș, Eugenia Ghîba, Elena Tănase vin să împrumute cărți și-l ajută pe bibliotecar la organizarea diferitelor acțiuni.

Preferințele fiecăruia sînt tot atît de numeroase ca și diferitele domenii ale literaturii. Anul trecut din totalul cărților împrumutate, cele din alte domenii decît literatura beletristică au reprezentat un procent de 39%, preponderență avînd literatura social-politică și agrozootehnică. Cît privește literatura beletristică am constatat preferința spre cărțile inspirate din viața poporului nostru, atît cele scrise de clasicii literaturii cît și de scriitorii contemporani. De mai puțină popularitate se bucură literatura clasică universală. Explicația primită de la cititori a fost următoarea: îi interesează cărțile care vorbesc de locuri cunoscute, de evenimente trăite, de probleme care-i frămîntă, într-un cuvînt care le prezintă o lume ce nu le e străină. Tineretul manifestă interes pentru toate genurile literaturii beletristice, considerînd lectura ca mijloc de continuare directă a procesului de instrucție ale cărui baze s-au pus în școală. Bibliotecarului îi revine în continuare misiunea de a-și familiariza cititorii cu noi și noi scriitori, stîrnindu-le interesul pentru întreaga creație literară. Aflarea preferințelor copiilor nu a necesitat o anchetă specială, gusturile lor înclinînd spre literatura care se adresează vârstei lor. Numai că această literatură este reprezentată de un număr insuficient de exemplare iar cele existente sînt atît de citite încît ies repede din circulație. O parte din cititorii maturi aflați la prima fază de împrietenire cu cartea solicită și ei tot literatură pentru copii. Singura rezolvare este îmbogățirea fondului, ceea ce nu se poate face decît în timp, și obișnuirea începătorilor, mă refer la cititorii maturi, cu literatură adecvată vârstei lor.

Viziunea completă asupra a ceea ce se citește la Vinători-Neamț este în-

tregită de existența celor 151 de biblioteci personale. Printre posesorii lor se numără și colectivității: Ion Țirdea, Ion Roșu, Nicuță Dascălu, Vasile Ungureanu, Gheorghe Marian, Neculai Florean. Cărțile și le procură prin „cartea prin poștă”, de la librăria din Tg. Neamț și mai ales de la cooperativa din comună. Anul trecut această unitate a vîndut cărți în valoare de 13 290 lei, iar pentru anul acesta există condiții să se realizeze o sumă mai mare.

Alături de cărți, locuitorii comunei folosesc pentru informarea lor și presa (420 de cotidiane, 412 săptămînale și 217 publicații lunare sînt primite prin abonamente). Împreună cu cele existente la bibliotecă, ele țin la curent colectivității și intelectualii comunei cu problemele politice, economice și culturale din țară și de peste hotare.

Dintre cei rămași în afara bibliotecii o bună parte pot fi atrași ca cititori. După aprecierile bibliotecarului aproximativ 800 de persoane (elevi, colectiviști, cei care lucrează în alte localități și familiile lor) formează un potențial de cititori în devenire. Am vizitat și citeva din familiile în care nu există nici un cititor. În majoritate, acestea sînt formate din oameni prea în vîrstă ca să mai poată deveni acum cititori. Totuși o parte din ei sînt apți pentru citit. Din sondajul făcut prin vizitare a 21 de familii s-a constatat că 6 din ele pot fi atrase la bibliotecă. Ajutat de colectivul obștesc, bibliotecarul va putea transforma acești cititori potențiali în cititori reali. Fondurile bibliotecii permit creșterea numărului de cititori. Trebuie însă să persevereze, atragerea lor ca cititori fiind îngreunată de receptivitatea mai scăzută față de carte, căreia nu-i cunosc valoarea, folosul în viața de toate zilele.

Concluzia generală ce se desprinde din cele relatate este aceea că numai o muncă stăruitoare, îmbinată cu cunoașterea oamenilor și a tuturor problemelor din comună, solicitarea unui ajutor permanent din partea organizației de partid și a organizațiilor de masă dau rezultate viabile în munca bibliotecii. Vinători-Neamț este o comună ca oricare alta. Faptele înscrise în cronică vieții cotidiane sînt asemenea celor consemnate în noua istorie a oricărui sat de pe întinsul patriei noastre. Și printre multiplele forme de manifestare a noului, cartea își găsește un loc vrednic de luat în seamă ca bun al tuturor, la îndemîna oricărui însetat de cunoaștere și frumos.

A. M. MIHÎȚ

ROADELE UNEI INIȚIATIVE

În ultima vreme, la seminariile cu bibliotecarii din regiunea Brașov s-a discutat mult despre „inițiativa de la Vulcan“, sau, mai exact, despre punctele de propagandă agrotehnică din cadrul brigăzilor de producție ale gospodăriei colective din Vulcan — comună din apropierea orașului Brașov. Ziarul regional „Drum nou“ — Brașov în numărul din 7 decembrie 1963 semnală această inițiativă a bibliotecii comunale Vulcan și-i sublinia importanța în activitatea de sprijinire a gospodăriei.

Organizate în cadrul brigăzilor G.A.C., alături de bibliotecile mobile, punctele de propagandă agro-ehnică sînt unități permanente de popularizare a literaturii agrozootehnice în rîndul colectivităților. De buna desfășurare a activității lor răspund bibliotecarii și inginerul agronom și sînt antrenați de asemenea brigadierii și șefii de echipă. În comuna Vulcan funcționează patru asemenea puncte de propagandă agrotehnică, la cele patru brigăzi ale gospodăriei: brigada zootehnică, legumicolă, brigada de cîmp și cea de la construcții și ateliere.

Interesul pe care îl arată colectivității acestor noi forme de activitate este deosebit. Ei se adresează cu încredere responsabililor punctelor de propagandă agrotehnică pentru a lămuri diferite probleme de producție, cer sfaturi în privința eficienței unei metode de lucru sau a alteia, primesc îndrumări în legătură cu literatura pe care vor s-o citească. Astfel, colectivista Ana Sfarce și-a exprimat dorința să citească o carte despre cultura castraveților. Prin responsabilul punctului de propagandă agrotehnică, bibliotecarul a fost înștiințat și, deoarece în bibliotecă nu exista nici o broșură de popularizare pe tema respectivă, a procurat de la Consiliul agricol regional un diafilm care prezenta metode practice de cultivare a castraveților. La urmă oarea consfătuire a membrilor brigăzii, învățătorul Mihai Cenușă a anunțat că la cererea colectivistei Ana Sfarce se prezintă diafilmul Cultura castraveților. Acest lucru a impresionat plăcut pe colectivități și a făcut să crească și mai mult prestigiul bibliotecii.

În luna decembrie a anului trecut, profesorul universitar Gheorghe Băia, de la Facultatea de medicină veterinară din București, a vizitat comuna Vulcan și a ținut o conferință despre furajarea animalelor. În această conferință, bogată în exemple chiar din G.A.C. Vulcan, s-a arătat că față de rațiile furajere care se dau animalelor, producția de lapte este scăzută. După conferință, biblioteca a organizat o discuție a responsabililor punctelor de propagandă agrotehnică și a propus apoi Consiliului de conducere al gospodăriei să aprobe începerea unei experiențe demonstrative pe tema Este posibilă creșterea producției de lapte cu actualele rații furajere, dacă sînt respectate regulile din cărțile agrozootehnice. Comitetul comunal de partid și organizația de partid a G.A.C. au sprijinit această inițiativă. Tehnicianul veterinar Ludwig Kurt supraveghea aplicarea tuturor regulilor agrozootehnice în îngrijirea animalelor și mai ales în administrarea hranei, veghind cu strășnicie să nu se adauge nici un gram de furaj în plus. Biblioteca a întocmit două panouri mari care invitau pe colectivități să urmărească rezultatele experienței. Alături de aceste panouri au fost afișate liste de cărți referitoare la îngrijirea animalelor și hrana acestora. În această perioadă au fost difuzate cu precădere lucrări ca: Alimentarea rațională a animalelor, Folosirea nutrețurilor pentru hrana animalelor, Cum putem obține o producție ridicată de lapte prin aplicarea măsurilor de alimentație rațională etc., care îi lămuriau pe colectivități asupra multor probleme în legătură cu îngrijirea științifică a animalelor. Experiența a durat 15 zile, perioadă în care producția de lapte a vacilor aflate sub îngrijire deosebită a crescut simțitor. Generalizîndu-se sistemul de alimentare rațională a animalelor verificat prin experiență, gospodăria colectivă a realizat un spor de 700—800 litri lapte zilnic.

Pentru a veni în ajutorul colectivităților cursanți la învățămîntul agrozootehnic, biblioteca a inițiat, prin punctele de propagandă agrotehnică, un concurs intitulat Verificați-vă săptămînal cunoștințele agrozootehnice. La fiecare brigadă, pe cî e un panou special amenajat, se afișau săptămînal cîte șase întrebări, trei pentru cursanții din anul I și trei pentru cei din anul II. Lîngă fiecare panou a fost instalată cîte o cutie de scrisori în care colectivității depuneau răspunsurile. Săptămînal erau afișate noile întrebări și totodată se comunicau răspunsurile corecte la întrebările anterioare. Concursul, dotat cu premii, a fost deosebit de util colectivităților în însușirea cunoștințelor agrotehnice.

În cursul primului trimestru al acestui an, la punctele de informare agrotehnică, s-au organizat 29 prezentări de cărți și au fost vizionate 9 filme documentare și 27 diafilme.

Ca urmare a activității dusă de biblioteca din comuna Vulcan în rindurile colectivităților, activitate la care au adus o contribuție însemnată și punctele de propagandă agrotehnică, biblioteca din comuna Vulcan deși nou înființată, a obținut în acest an realizări care merită să fie subliniate. Până în prezent, aproximativ 500 de colectiviști frecventează cu regularitate biblioteca, iar numărul cărților împrumutate de aceștia se ridică la peste 2.000, dintre care câteva sute sînt lucrări agrozootehnice.

Pentru perioada de primăvară, biblioteca a luat măsuri privind organizarea unor activități interesante atât la sediu cît și la punctele de propagandă agrotehnică, în sprijinul planului de producție al gospodăriei. În această nouă etapă a activității, la punctele de propagandă agrotehnică se vor folosi noi forme de muncă menite să contribuie la obținerea de către colectiviști a unor rezultate tot mai bune în producție.

M. H.

SEMINARII

ȘI SCHIMBURI

DE EXPERIENȚĂ

IN COMUNELE DIN JURUL CAPITALEI

Printre acțiunile inițiate de Biblioteca orașenească a Capitalei în scopul popularizării metodelor bune de muncă, se înscrie și schimbul de experiență cu bibliotecarii comunali care a avut loc la Popești-Leordeni în luna martie. Au participat bibliotecarii din satele subordonate orașului București, directorii bibliotecilor raionale din Capitală, redactorii ai Editurii agro-silvice. Schimbul de experiență a

avut ca temă *Organizarea activității bibliotecilor în campania agricolă de primăvară a acestui an.*

Nicoleta Stanciu, bibliotecară în comuna Popești-Leordeni, a prezentat un referat despre măsurile luate pentru sprijinirea gospodăriei agricole colective în timpul lucrărilor de primăvară. Făcîndu-se o scurtă trecere în revistă a realizărilor bibliotecii în cursul anului trecut, în referat s-a subliniat totodată rolul cărții în viața comunei, creșterea interesului colectivităților pentru lectură. O serie de lucrări ca *Peste 40.000 kg legume la hectar*, *Cartea legumicultorului*, *Cultura legumelor timpurii în câmp*, *Cum am obținut venituri mari din cultura legumelor*, *Forțatul în răsadnițe și culturi extratimpurii de legume* etc. sînt pe fișele a numeroși colectiviști și au constituit tema multor acțiuni de masă ale bibliotecii, ca prezentări, recenzii, consfătuiri.

Pentru campania de primăvară, în bibliotecă s-au luat o serie de măsuri. Pornind de la cunoașterea planului de producție al gospodăriei colective, bibliotecara și-a propus să organizeze acțiuni menite să vină în sprijinul colectivităților în diferite etape ale lucrărilor. În centrul atenției, va sta organizarea de recenzii și prezentări ale cărților agrozootehnice nou intrate în bibliotecă. — Se va organiza de asemenea o consfătuire cu cititorii pe marginea unui grup de cărți referitoare la creșterea și îngrijirea animalelor: *Creșterea animalelor — izvor de bogăție*, *Organizarea și tehnica selecției la taurine*, *Folosirea nutrețurilor combinate în hrana animalelor*.

În localul nou al bibliotecii, primit de curînd prin grija Sfa'ului popular comunal, a fost amenajată o expoziție de cărți agrozootehnice. Alături de aceasta, este afișat *Calendarul lucrărilor agricole* însoțit de liste bibliografice de recomandare, întocmite de Biblioteca orașenească. Pentru a intensifica propaganda literaturii agrotehnice, cărțile din această categorie au fost expuse tematic, într-un raft în care pot fi consultate direct de către cititori.

În cinstea zilei de 23 August, întreg fondul de cărți al bibliotecii se va organiza pe principiile raftului liber. Trebuie menționat faptul că se lucrează și la în-

tocnirea cataloagelor alfabetic și sistematic (deocamdată, este la dispoziția cititorilor catalogul lucrărilor de economie agrară și al lucrărilor agrozootehnice). Experiența acumulată de biblioteca din Popești-Leordeni în munca de sprijinire — prin carte — a gospodăriei colective a fost deosebit de utilă bibliotecarilor care, la discuții, au vorbit despre propriile lor realizări și proiecte. Gabriela Moteca — din comuna Măgurele, Maria Rizea — din comuna Dărăști, Constantin Hobu — bibliotecar la Roșu, Traian Onciulescu, directorul bibliotecii raionale „16 Februarie” și alții au prezentat metodele pe care le socotesc mai eficiente în munca de popularizare a cărții în rindul colectivștilor. De asemenea, au subliniat utilitatea schimburilor de experiență, organizate periodic, în îmbunătățirea activității bibliotecilor.

În continuarea schimbului de experiență, a avut loc consfătuirea pe marginea lucrării *Cartea legumicultorului*, organizată cu colectivștii din brigada legumicolă. După prezentarea cărții de către V. Dumitrescu, redactor la Editura agro-silvică s-a dat cuvîntul colectivștilor care au dezbătut diferite probleme ridicate de lucrare. Colectivștii ca Franț Tănase, Constantin Gospodin, Ion Vidrașcu, Nicolae Dumitru și alții au subliniat faptul că folosind unele metode indicate în *Cartea legumicultorului* au economisit din timpul de muncă și au obținut rezultate calitativ superioare anilor precedenți.

După încheierea consfătuirii, a urmat un program de filme documentare cu tematică din domeniul legumiculturii (*Distrugerea dăunătorilor, Din experiența legumicultorilor din bazinul legumicol Arad etc.*).

Iulia Ionescu

LA HUȘI...

Seminarul raional organizat recent la Huși a constituit un reușit schimb de experiență între bibliotecarii și directorii de cămine culturale. Pentru ilustrarea lecțiilor teoretice au fost folosite benzi de magnetofon, planșe, scheme, diavolme înfățișînd cele mai eficiente metode de propagandă a cărții în rindul colectivștilor. Aplicațiile practice la biblioteca sătească din Epureni (expunerea bibliografică în cadrul serii tematice *Să întărim și să dezvoltăm gospodăria noastră colectivă, consfătuirea cu responsabilii cercurilor de citit, amenajarea raftului pentru cursanții la învățămîntul agrozootehnic de masă*) au scos în evidență posibilitățile multiple pe care le au bibliotecarii de a organiza acțiuni comune cu căminul cultural.

Desfășurarea concursului „Cine știe zootehnie, cîștigă” organizat de către biblioteca comunală Tătărani și înregistrat pe bandă de magnetofon, precum și îndrumările asupra felului cum trebuie pregătite asemenea acțiuni au stîrnit un viu interes din partea bibliotecarilor.

În comuna Bohotin, bibliotecara Andrei Maria, ajutată de un larg colectiv obștesc, a popularizat și a organizat acest concurs la sectorul zootehnic al G.A.C. Inginerul agronom Teodor Comănescu, care a fost și examinator, a inițiat consultații cu cititorii asupra unor probleme din bibliografie. Răspunzînd celor 9 întrebări — în fața a peste 300 de participanți —, concurenții Vasile Năstase, Neculai Alupului, Gheorghe Soroceanu și Ioan Șurpănelu s-au dovedit a fi bine pregătiți. Pentru răspunsurile lor bune, conducerea G.A.C. le-a acordat premii în obiecte.

Asemenea acțiuni au mai fost organizate sau sînt în curs de organizare la bibliotecile comunale din Moșna, Averești, Vetrșoia și altele.

Vasile Folescu

ȘI BÎRLAD

În ultimul timp, seminariile raionale și schimburile de experiență din raionul Bîrlad au pus în primul plan și studiarea metodologiei organizării manifestărilor de masă. Ca rezultat, bibliotecile comunale au extins gama acestor manifestări, organizînd, între altele, numeroase concursuri „Cine știe, cîștigă”. O astfel de acțiune a avut loc la biblioteca comunală Fălciu (bibliotecară Antoaneta Nica) pe tema *Să cunoaștem frumusețea poeziei eminesciene*. Pregătită sub conducerea profesorului de limba romînă, „bătălia” pentru răspunsuri cît mai complete s-a dat între două echipe: una formată din elevi ai școlii de 8 ani din comună, membri ai cenaclului literar „Ion Creangă”, iar alta din colectivștii fruntași în muncă și cititori fruntași ai bibliotecii. Ampla popularizare a concursului a făcut ca, în aceea zi, sala căminului cultural să devină neîncăpătoare. Deși locul întii a fost cîștigat de echipa elevilor (la o diferență de numai 10 puncte), răspunsuri mult apreciate au dat toți colectivștii. Concurenților le-au fost înmînate premii în cărți și în obiecte.

Marcu Romulus

DE LA FOCȘANI LA PIATRA NEAMȚ

Așezarea specifică a satelor de munte (pe suprafețe întinse și departe de centrele economice) ridică o serie de probleme legate de răspîndirea cit mai largă a cărții pînă în casele cele mai îndepărtate. Colectivul bibliotecii raionale Focșani și-a concentrat o parte din eforturi în această direcție, acordînd un ajutor constant bibliotecilor din comunele ținutului Vrancei. În dorința de a folosi cele mai bune metode, comparînd rezultatele obținute cu acelea din alte raioane cu o situație similară, pentru desfășurarea unei munci culturale diferențiate biblioteca raională, la indicația comitetului raional de partid și cu sprijinul comitetului executiv al statului popular raional, a organizat în luna februarie un schimb de experiență cu bibliotecarii

din raionul Piatra-Neamț, regiunea Bacău. Au fost vizitate bibliotecile comunale din Dobreni, Grințienul Mare, Biczul Ardelean, cu filiala din Pîrîul Caprei, pretutindeni fiind însoțiți de gazdele noastre — bibliotecarii din raionul Piatra-Neamț. Problemele urmărite au fost următoarele: planificarea muncii și evidența activității, componența fondului de cărți și îndrumarea lecturii cititorilor, sprijinirea învățămîntului de partid și U.T.M. și a învățămîntului agrozootehnic de masă, metode specifice de răspîndire a cărții în satele de munte.

Avînd ca bază și cîteva materiale, dintre care un referat despre activitatea bibliotecilor în comunele de munte prezentat de biblioteca raională Focșani, discuțiile au scos în evidență o serie de realizări din ambele raioane. Repartizarea unui număr sporit de lucrări de zootehnie, pomicultură și silvicultură, extinderea rețelei de bi-

CONCURSUL

NOSTRU ... 13 000 DE CITITORI

Începînd din luna iunie a anului trecut, în satele regiunii Banat s-a desfășurat un complex de acțiuni pentru studierea lecturii tineretului. Inițiativa a aparținut Comitetului regional de cultură și artă, Comitetului regional U.T.M. și Bibliotecii regionale. În fiecare sat și comună, au avut loc consfătuiri ale bibliotecilor cu cititorii tineri, la care au fost invitați reprezentanți ai organizațiilor obștești, cadre de specialitate din agricultură, profesori, învățători și alți intelectuali. Secretarii organizațiilor U.T.M. și bibliotecarii au prezentat referate asupra metodologiei muncii cu cartea printre tineri, punînd accentul pe luarea celor mai corespunzătoare măsuri pentru creșterea contribuției lecturii la educarea socialistă a tinerilor și la sprijinirea lor în producție. O prețioasă îndrumare au dat în această privință secretarii organizațiilor de partid din sate și comune, activiștii comitetelor raionale U.T.M., deputații, reprezentantele comisiilor de femei, care au asistat la consfătuiri. În cuvîntul lor, cititorii au făcut, de asemenea, numeroase propuneri, apreciînd măsura în care bibliotecile îi ajută.

După încheierea consfătuirilor, au fost organizate manifestări de masă cu cartea, pe baza materialelor întocmite la Biblioteca regională și reunite într-un caiet periodic intitulat: *Tineretul mai aproape de carte*. Caietul a cuprins: întrebări pentru un concurs „Cine știe, răspunde” cu tema *Aspecte din viața și lupta tineretului din R.P.R. sub conducerea partidului*; un indice bibliografic de recomandare *Pentru o mai bună orientare a lecturii tineretului din regiunea noastră*; un plan de expoziții de cărți pe tema: *Cartea, factor important în educarea tineretului*. Pe lângă aceasta, s-au dat indicații privind asigurarea participanților cu materialul prevăzut în bibliografia concursului „Iubiți cartea” multiplicarea și popularizarea bibliografiei, întocmirea afișelor, acordarea premiilor în cărți etc.

Schimburile de experiență intercomunale, conduse de metodiști de la biblioteca regională, s-au ținut în bibliotecile frunze. Au participat și bibliotecarii sindicali, de la școlile medii, precum și tineri fruntași în muncă și citit. Bibliotecarii și secretarii U.T.M. din localitățile gazdă au expus referate pe tema *Propaganda cărții și orientarea lecturii tinerilor în comuna noastră*. Schimburile de experiență au fost urmate la rîndul lor de acțiuni de masă cu cartea.

blioteci mobile în satele mai îndepărtate și la gurile de exploatare forestieră sînt cîteva din măsurile luate de biblioteca raională Focșani în vederea răspîndirii cărții în satele de munte. De asemenea s-au organizat și schimburi de experiență, cum a fost cel de la Năruja, comună situată în partea de munte a raionului, care au popularizat metodele de muncă și rezultatele obținute de bibliotecile cele mai bune. Au fost primite cu interes relațiile bibliotecarei Alexandrina Nicoară (comuna Tulnici-Focșani) despre organizarea activității bibliotecilor de la gurile de exploatare forestieră și cele ale bibliotecarei Rodica Popa (Bicazul Ardelean) despre formele de propagandă a cărții de popularizare a științei în comunele de munte. Organizarea de expoziții, lecturi în grup, prezentări de cărți, recenzii, discuțiile asupra lor au dat rezultate bune în munca de atragere a muncitorilor forestieri la cele

7 biblioteci mobile care aparțin de biblioteca comunală Tulnici-Focșani. Împropățarea trimestrială a fondului de cărți al acestor biblioteci a permis celor 395 de cititori înscrși să aibă la îndemînă noutățile literare. Rezultatele nu s-au lăsat așteptate : s-au citit 3 627 de volume.

În continuare, participanții la discuții au subliniat formele de activitate care au dat cele mai bune rezultate în bibliotecile din comunele de munte ale celor două raioane și care ar trebui extinse și la celelalte biblioteci cu condiții asemănătoare de muncă.

În încheiere, vicepreședintele comitetului executiv al sfatului popular raional Focșani, Vasile Bourceanu, a mulțumit gazdelor pentru buna organizare a acestui schimb de experiență, invitîndu-le la o nouă întîlnire, de data aceasta în raionul Focșani.

VASILE PETRACHE

Apoi a avut loc, la Buziaș, un schimb de experiență pe regiune. Au luat parte activiști ai Comitetului regional U.T.M., metodisții de la Biblioteca regională, directorii bibliotecilor raionale, secretarii comitetelor raionale U.T.M., precum și 1—2 bibliotecari comunali și satești din fiecare raion.

Și acum, iată-ne în sala de lectură a Clubului stațiunii balneare Buziaș. Într-o atmosferă sărbătorească, se întîlnesc delegații celor 13 raioane bănățene, înmănunchind peste 80 de persoane. Prima dintre cele două zile este afectată schimburilor de experiență la diferite biblioteci comunale din raionul Lugoj (Găvojdia, Sinersig, Topolovăț, Balinț și Chizătău). Se urmărește, în primul rînd, colaborarea bibliotecilor cu organizația U.T.M. în atragerea tinerilor la bibliotecă și în orientarea lecturii lor. La fiecare bibliotecă se organizează activități model cu cartea. Între acestea, remarcăm : manifestările din cadrul unui cerc de citit (Chizătău), concursul „Cine știe, răspunde“ (Balinț) și consfătuirea cu cititorii despre cărți agricole pe tema *Întreținerea în bune condiții a semănăturilor* (Găvojdia).

După o zi plină de noutăți pentru fiecare participant, ne întoarcem la Buziaș. Ascultăm referatele. Cel al bibliotecii regionale se intitulază *Munca cu cartea în rîndurile tineretului din regiunea Banat*, cel al Comitetului raional U.T.M. Lugoj — *Cum au contribuit organizațiile U.T.M. la îmbunătățirea muncii cu cartea în rîndurile tineretului*.

Primul referat sintetizează cele mai potrivite metode de muncă cu cartea printre tineri. Sînt evidențiate bibliotecile cu activitate bună, sînt semnalate deficiențele celor cu rezultate slabe. Cu multă satisfacție iau cunoștință ascultătorii de primul rezultat al complexului de acțiuni cu cartea la sate : creșterea numărului cititorilor tineri de la 77 000 la peste 90 000, sporul fiind de 13 000 de cititori și difuzarea a 170 000 de cărți. La aceste realizări au contribuit mai ales raioanele : Caransebeș, Lugoj, Arad și Făget.

În după-amiaza aceleiași zile, participanții la consfătuire și cititorii din Buziaș au asistat la o manifestare intitulată *De vorbă cu eroii cărții* „Drumul dragostei“ de Petru Vintilă, după care a fost prezentată recenzia romanului „Cordovanii“ de Ion Lăncrănjan. Consfătuirea s-a încheiat cu o reuniune tovarășească la care participanții au petrecut împreună într-o atmosferă tinerească.

A. Canea și H. Țugui

ÎN SPRIJINUL ÎNTĂRIRII ECONOMICO-ORGANIZATORICE A G.A.C.

La biblioteca din comuna Apața (raionul Rupea) există o preocupare permanentă pentru propaganda cărții în sprijinul îndeplinirii planului de producție al G.A.C. În scopul îndrumării diferențiate a lecturii colectivștilor, în anul 1963 fișele cititorilor au fost grupate după brigăzile de muncă din G.A.C.

Încă de la înființarea sa, gospodăria agricolă colectivă din Apața și-a orientat activitatea către dezvoltarea sectorului zootehnic și mai ales către creșterea oilor. Colectiviștii se îngrijesc îndeaproape de obținerea unei producții cât mai mari de lână și lapte, aplicând în acest scop metode înaintate de muncă.

În această direcție, deosebit de folositoare le sînt cărțile de specialitate împrumutate de la bibliotecă. Pe fișele multor colectivști sînt lucrări ca: Sporirea și îmbunătățirea producției de lână fină și semifină, Îngrășarea oilor la pășune și în stabulație liberă, Cartea crescătorului de ovine, Lucrări de selecție în crescătoriile de ovine pentru pielecele etc.

Pentru a populariza rezultatele bune obținute de G.A.C. din Apața și metodele folosite în creșterea ovinelor, în luna februarie s-a organizat o acțiune intitulată De vorbă cu crescătorii care îngrijesc animalele ca la carte. Colectiviștii fruntași din Apața au venit în Ormenis, un sat vecin, să împărtășească din experiența lor crescătorilor de animale din această localitate. La reușita acestei acțiuni a contribuit sprijinul acordat bibliotecii comunale de către Benedek Joan — instructorul de partid, Gal Joan — secretarul organizației de bază P.M.R. și Imre Josif, președintele gospodăriei colective.

În biblioteca din Ormenis s-a organizat o expoziție de cărți agrozootehnice și alături de aceasta un panou comparativ reprezentînd creșterea producției în sectorul zootehnic al G.A.C. din Apața.

Acțiunea care s-a desfășurat la biblioteca din Ormenis s-a transformat într-o adevărată consfătuire de producție a crescătorilor de animale. Colectiviștii din Apața au vorbit despre metodele lor de muncă, despre foloasele pe care le aduce, în activitatea productivă, cunoașterea literaturii de specialitate. S-a discutat de asemenea, cu mulță competență, despre rentabilitatea fiecăreia dintre metodele folosite. S-au pus întrebări, s-au purtat discuții. Au fost dezbătute o serie de probleme ca: organizarea și normarea muncii în sectorul zootehnic, căile de sporire a producției animale, fondurile obștești în G.A.C., importanța mării fondului de bază, retribuirea muncii în G.A.C. și altele. Colectiviștii și-au exprimat dorința să citească în continuare literatură de specialitate pe aceste teme și au cerut, în acest sens, sprijinul bibliotecii.

Clara Matis

ÎNZESTRAREA NOILOR BIBLIOTECI

În cadrul institutelor pedagogice nou înființate, funcționează, ca instrumente indispensabile procesului de învățămînt, biblioteci de specialitate. În prezent există 14 asemenea biblioteci. Înzestrarea lor este complicată, pentru că trebuie asigurat, la pornirea institutelor, fondul necesar tuturor disciplinelor, bibliografia pentru studenți și documentația pentru corpul didactic. Or, aceasta nu se rezolvă numai prin comerțul de carte. Mergîndu-se pe linia cerințelor, înzestrarea se efectuează prin donații, dar, mai ales, prin transferul fondului de dublete existent în bibliotecile universitare. În scopul popularizării acestor colecții necunoscute, Fondul de stat al cărții a centralizat listele dubletelor din diferite biblioteci universitare, le-a selectat și le-a publicat sub formă de cataloage. Pînă în prezent, au apărut numerele 1 și 2 din aceste cataloage.

Și Biblioteca Universității „M. Eminescu” din Iași a comunicat Fondului de stat al cărții lista dubletelor, dar a anunțat și direct institutele pedagogice noi, precum și Universitatea din Timișoara despre existența acestui fond de publicații.

În fondul amintit, se numărau importante lucrări din domeniile literatură română și străină, istorie, științe naturale, matematică, fizică, apărute în ultimii 50 de ani.

Cu ajutorul bibliotecarilor ieșeni, fiecare are bibliotecile institutelor pedagogice noi și-a putut alege un important număr de cărți corespunzătoare specializării instituției pe lângă care funcționează.

Bibliotecarii din Timișoara, îndrumați și de cadrele didactice, au selecționat din fondul dubletelor aflate în Biblioteca Universității din Iași 2545 de volume, în specialitățile filologie, istorie, geografie, matematici. La Suceava, au fost transferate 3657 de volume, care constituie un fond de bază pentru studiul limbii și al matematicii la cele două facultăți înființate anul trecut în cadrul Institutului pedagogic de trei ani. Un important fond de cărți a fost transferat Bibliotecii centrale pedagogice de pe lângă Institutul de științe pedagogice din București. Au fost selecționate, sistematizate pe materii și clase de studii un număr de 4241 de manuale școlare apărute în țara noastră la sfârșitul veacului trecut și în primele patru decenii ale veacului nostru. Această donație va ajuta la studierea evoluției învățământului și a științei pedagogice în țara noastră. Mai menționăm cele 280 de volume trimise Institutului pedagogic din Constanța, 268 de volume Institutului pedagogic din Iași. În total, statistica transferurilor însumează 12094 de volume.

O dată cu efectuarea operațiilor de transfer, bibliotecarii musafiri s-au familiarizat cu sistemul de organizare a Bibliotecii Universității „M. Eminescu”, cu alcătuirea cataloagelor, activitatea bibliografică, servirea cititorilor, așezarea și păstrarea cărților în depozit, evidența etc., așa cum se prezintă ele într-una din cele mai vechi instituții de acest gen din țară.

Experiența recentă referitoare la înzestrarea tinerelor biblioteci din învățământul superior dovedește că în tezaurul bibliotecilor universitare există resurse nebănuite, care pot fi valorificate acolo unde este nevoie, lichidându-se astfel imense lacune și desgestionându-se fondul de dublete. Se cere o muncă susținută de prelucrare și de evidență a fondului de dublete, organizându-se mai bine sistemul de transfer și de schimb pe plan național, pentru ca aceste materiale să-și ia locul cuvenit în circuitul valorilor culturale.

Maluca Năstase și Radu Negru

● Încă de la începutul anului 1964, la secția metodică-bibliografică a Bibliotecii regionale Cluj s-au întocmit o serie de materiale menite să popularizeze concursul „Iubiți cartea”.

Deosebit de utile pentru bibliotecile din regiune sînt și cele 35 de recenzii ample ale unor lucrări cuprinse în bibliografia concursului „Iubiți cartea”, difuzate în toate bibliotecile raionale și comunale.

De curînd, secția metodică-bibliografică a întocmit un material pentru un concurs „Cine știe, câștigă”, inspirat din tematica concursului „Iubiți cartea”. Concursul se pregătește în numeroase biblioteci comunale.

Maier Valeria

● În primul trimestru al acestui an, în bibliotecile comunale și sătești din raionul Moldova Nouă s-au organizat numeroase manifestări de masă cu cartea, care s-au bucurat de un deosebit interes din partea colectivităților.

Astfel, în comuna Socol, a avut loc o interesantă „călătorie pe hartă” intitulată Bogățiile și frumusețile patriei noastre și alte manifestări, însoțite de expoziții și standuri de cărți. Bibliotecara Tia Giuricici a colaborat îndeaproape cu cadrele didactice din comună, pentru reușita acestor acțiuni. La Belobresca, a fost foarte apreciată de participanți seara literară intitulată Lupta pentru pace oglindită în poezia noastră contemporană. Colectiviștii din Pojejena au urmărit cu atenție cele două medalioane literare închinat lui Mihail Sadoveanu și Mihail Kogălniceanu. La biblioteca din Moldova Veche, a avut loc o consfătuire cu tema Creșterea tineretului porcin, pregătită cu sprijinul inginerului gospodăriei colective, Plinius Stroia. Acțiuni interesante s-au organizat și de către bibliotecile din Zlatita, Berzasca, Sichevița.

În ajutorul bibliotecarilor din raion, colectivul bibliotecii raionale a întocmit o serie de materiale pentru organizarea unor acțiuni de masă pe teme: Viața și opera lui Alecu Russo, Poezii cîntă patria și partidul, Cîntare eroilor din februarie 1933, Muncitorul, erou al literaturii noastre.

Veronica Popescu

În ajutorul Bibliotecarului

PRESA ÎN BIBLIOTECILE DE MASĂ

Mijloc permanent de orientare, informare și documentare în probleme politice, de producție sau cultural-științifice, presa și-a câștigat un prestigiu însemnat în rindul cititorilor. Tribună a celui mai larg schimb de păreri și de experiență în aplicarea politicii partidului, presa contribuie la dezvoltarea conștiinței și moralei socialiste a maselor celor mai largi, la mobilizarea lor în realizarea planului de stat, în rezolvarea treburilor obștești.

Legătura dintre ziar și carte este firească și apropiată. Ambele urmăresc același scop și se adresează aceluiași cititor. Cartea detaliază o temă, un eveniment, un fapt științific sau cultural abordate mai mult sau mai puțin amplu în paginile presei. Iar ziarul este un instrument de propagandă a cărții, de atragere a noi cititori, un ghid în legarea activității bibliotecilor de activitatea oamenilor muncii. Ziarul reprezintă, totodată, cea mai nouă carte. În cuprinsul lui, cititorii găsesc ultimele realizări și concluzii științifice în diverse domenii și ramuri, noi metode și procedee de muncă, semnalări sau prezentări ale ultimelor cărți apărute, ale filmelor etc. În consecință, biblioteca pune un mare accent pe îndrumarea cititorului în lectura articolelor, înscriind această preocupare în ansamblul obiectivelor propagandei cuvântului tipărit.

Latură a muncii politice de masă, popularizarea presei cunoaște o mare diversitate de forme, toate convergând spre asigurarea eficacității și operativității. Terenul pentru desfășurarea unor activități ample în această direcție există în orice sat. S-a format o tradiție în lectura ziarelor și nu puțini sunt aceia care, în anii imediat următori eliberării, au descifrat primele semne scrise folosind ziarul drept abecedar. În întâmpinarea mării sărbători a eliberării, bibliotecarii lucrează

mai intens cu presa, popularizând, în primul rînd, articolele care prezintă angajamentele și succesele oamenilor muncii în întrecerea socialistă prilejuită de această sărbătoare, marile realizări ale poporului nostru pe toate tărîmurile, noile orașe și obiective economice pe harta patriei, prestigiul de care se bucură peste hotare inițiativele de pace și înțelegere între popoare luate de Guvernul R.P.R. Prin mijlocirea cărților, bibliotecarii ajută cititorul să facă o paralelă între situația grea din trecut a Romîniei și înfățișarea ei înfloritoare de astăzi, să cunoască trecutul de luptă al poporului nostru, drumul parcurs sub conducerea comunistilor pentru eliberarea țării și construirea unei vieți noi.

Nu sînt scăpate din vedere nici preocupările curente de muncă ale cititorilor. Între acestea, campania agricolă de primăvară ocupă un loc de seamă.

Procedeele cel mai ades întîlnit pentru propagandă presei este afișajul zilnic la *panoul presei*. Prin anunțuri scurte, cititorul este avizat asupra articolelor principale, care sînt încadrate în chenare roșii sau marcate prin săgeți.

În *expozițiile de cărți*, ziarele însoțesc diferite secțiuni și au ca scop sublinierea unor evenimente, popularizarea unor metode noi de muncă. Titlurile respectivelor articole sînt scoase în evidență tot prin chenare.

La *Colțul agrozootehnic*, amenajat în fiecare bibliotecă comunală, sînt expuse articole care descriu metodele de muncă ce intră și în preocuparea colectivităților din localitate. În multe cazuri, ziarele aflate aici reprezintă cele mai noi „cărți” agrozootehnice.

Bibliotecarii asigură o intensă propagandă a presei în sprijinul învățămîntului agrozootehnic de masă. *Listele bibliografice* pentru cursanți recomandă și articole privind problemele legate de conținutul lecțiilor.

Bibliotecarii mai apelează la presă ori de câte ori alcătuiesc liste bibliografice în diferite alte domenii pentru cadrele didactice, conferențieri etc. Ei ar fi mult ajutați în această direcție prin buletinul *Bibliografia R.P.R., Articole din publicații periodice și seriale*, care însă apare cu mari întârzieri. Cu ajutorul acestui buletin — singurul instrument ce sintetizează materialele fundamentale din presă, scutind cititorii de răsfoirea continuă a colecțiilor — ar putea fi întocmite fișiere tematice ale presei, cu descrieri analitice luate de aici.

O vie activitate se desfășoară în cadrul revistei presei organizate de bibliotecă. Aici, ziarul constituie materialul de bază care urmează a fi popularizat. După lectura unor articole, bibliotecarii informează cititorii despre cărțile existente în bibliotecă relativ la temele respective, expun în rezumat conținutul lor, iar deseori organizează în sală expoziții ale acestor cărți. De exemplu, Cuvântarea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej la Conferința organizației de partid a orașului București și materialele conferințelor regionale de partid au fost popularizate și prin mijlocirea revistei presei organizate în bibliotecă,

cu care prilej bibliotecarii au subliniat cele mai importante probleme din aceste documente (fiindcă cititorii consultaseră deja presa), recomandând cărți și broșuri care au contingență cu temele expuse.

Propaganda ziarelor a intrat de mult și în tradiția *cercurilor de citit*. Lectura în colectiv începe, în general, prin lectura unor articole din presă, urmată de discuții, în cadrul cărora responsabilii cercurilor explică termenii de specialitate sau alți termeni cu circulație restrinsă, aduc informații suplimentare despre țări, localități, indicându-le pe hartă. Este de notat că tematica revistei presei în cercurile de citit nu se limitează la evenimentele externe. Se citesc din ziare și recenzii ale unor cărți noi, articole care dezbate probleme de muncă, de etică și comportare sau prezintă sfaturi agricole etc. În acest fel, se lărgeste aria temelor care apoi pot fi aprofundate cu ajutorul bibliotecii.

În mare, acestea ar fi procedeele promovate în bibliotecile comunale și sătești pentru a face cunoscute cititorilor problemele abordate în presă. În unele direcții s-a procedat bine, în altele persistă o serie de slăbiciuni. Pe alocuri, propaganda presei este neînde-

CE SPUNE PRESA DE AZI

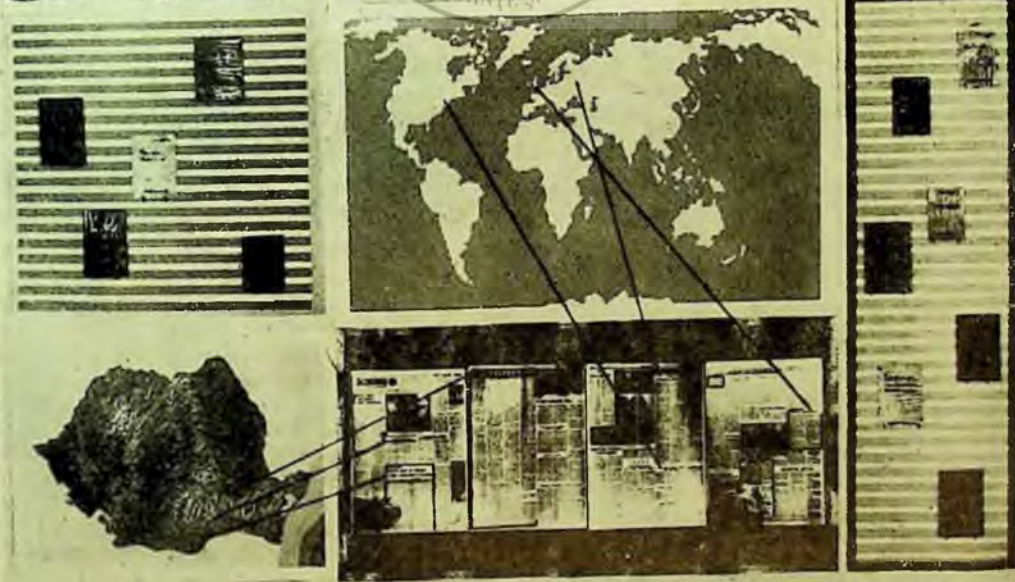

Fig. 1.

minatică, insuficient de cuprinzătoare și de atractivă. Simpla afișare a ziarelor la panou (uneori cu o mare intermitență) nu caracterizează propriuzis o activitate bibliotecară.

Trebuie, deci, mai multă legătură cu viața, trebuie căutate și experimentate cu toată însuflețirea și măiestria bibliotecărească acele mijloace care să permită o mare mobilitate în informarea cititorilor prin intermediul presei. În fiecare comună și sat există această posibilitate. Unele începuturi bune s-au remarcat și pînă acum. În biblioteca comunală din Vințu de Jos (raionul Alba), bibliotecara (Maria Băcilă) și directoarea căminului cultural (prof. Sabina Repede) au amenajat, la colțul presei, un panou interesant pentru expunerea ziarelor. Este o formă care trebuie generalizată în toate comunele. Redăm acest panou în pag. 313 (fig. 1) îndreptînd unele elemente care nu au fost just soluționate.

Panoul, confecționat din placaj, este aplicat pe perete, la un loc care permite studierea lui de către un grup numeros de cititori. În partea centrală a panoului se află harta politică a lumii, iar dedesubt se afișează pagini din diverse cotidiane. Articolele ce urmează a fi popularizate sînt semnalate prin chenare din hîrtie colorată, fixate cu piuneze. Dacă articolele se referă la evenimente externe, acest lucru este marcat printr-un indicator (un șnur colorat detașabil) care leagă articolul

încadrat în chenar cu punctul (localitatea, țara) de pe hartă menționat în articol. În spațiul din stînga și din dreapta hîrtii, se adaugă cărțile care se referă la problema, localitatea sau țara respectivă. Cărțile se aplică pe șipci de lemn (vizibile în figura 2), cu ajutorul unor suporturi.

Suporturile se atașează pe șipci la nivelul unor secțiuni (vezi punctele hașurate). Ele pot fi ușor confecționate de către bibliotecari, din sîrmă mai groasă, pentru a se asigura stabilitatea cărților. Figura de mai jos înfățișează în detaliu un astfel de suport.

Întrucît presa publică, în aceeași zi, articole importante privind atît probleme internaționale, cît și probleme interne, bibliotecarii vor folosi și harta politică (sau economică) a țării, așezată în partea din stînga jos a panoului. Pentru a ușura realizarea unei legături tematice clare între ziare și cărți, în partea din stînga a panoului

Fig. 2.

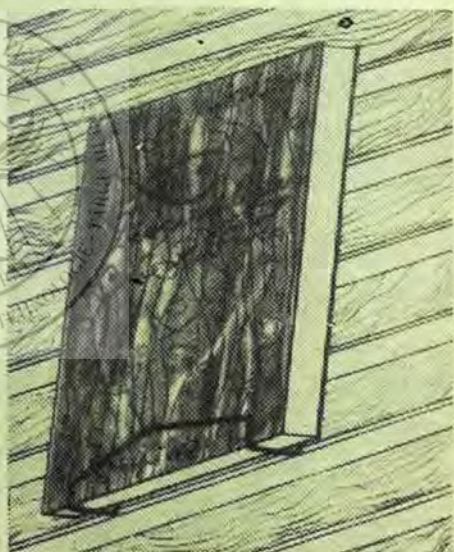

Fig. 3

vor fi expuse cărțile care au tangență cu articolele privind țara noastră, iar în dreapta cele care privesc evenimente internaționale. În timpul campaniei agricole, bibliotecarii vor expune în panou harta regiunii, popularizînd articole și cărți legate de munca colectivităților. Cu ajutorul panoului, pot fi abordate un mare număr de teme. De pildă: *Preocupări actuale — pregătiri pentru muncile de primăvară*; *Tinerii zootehniști țin sfat*; *Pregătirea mecanizatorilor pentru semăntul porumbului*. Prin indicatoare detașabile, va fi marcată legătura dintre

articolele încadrate pe ziar și localitățile de pe hartă la care se referă articolele. Pot fi popularizate prin acest panou și diferite evenimente, realizări din țara noastră care au avut ecou peste hotare, aprecierile de care se bucură produsele economiei românești pe piața mondială, răsunetul științei, tehnicii, artei și literaturii noastre într-un mare număr de țări ale lumii. (*Pavilioane românești la târguri internaționale, România, țara unei arte înfloritoare, Lucrările literare românești ale anului 1964 etc.*)

Realizat cu simț estetic, acest panou este de natură să ajute mai consistent bibliotecarii la îndrumarea cititorului în lectura ziarelor și a cărților. Se vor alege, firește, un număr restrâns de teme, pentru a nu transforma panoul într-un păienjenis de indicatoare și cărți.

O dată alcătuit, acest panou nu trebuie considerat drept „formulă magică” în propaganda presei și în circulația intensă a cărților recomandate. Bibliotecarii trebuie să găsească mereu ceva nou, de natură să atragă permanent cititorii. Altfel, și acest panou va începe să se „învechească”, iar cititorii vor trece pe lângă el fără să-l consulte cu același interes. Spre exemplu, anunțurile de la panou ar putea fi schimbate cât mai des, prin formulări mai viioaie: *Prezențe românești peste hotare; Angajamente și realizări în cinstea marii sărbători; Frunțași în întrecerile socialiste; Să urmăm exemplul lor; Mersul campaniei agricole în regiunea noastră; Gospodăriile milionare; Citiți recomandările Consiliului Superior al Agriculturii.* Vor fi, de asemenea, popularizate articolele conținând evocări despre insurecția armată, preluarea puterii politice de către clasa muncitoare, sub conducerea partidului, lupta și succesele oamenilor muncii în construcția socialistă. Aceste teme ar putea fi grupate sub titlul *Cuvîntul partidului a prins viață.* Cu fiecare zi, apar tot mai multe materiale care pun în lumină pregătirile ce se fac pe întreg cuprinsul patriei pentru aniversarea mărețului eveniment de la 23 August 1944, munca entuziastă a milioanelor de constructori ai socialismului, viața fericită a oamenilor într-o țară liberă, socialistă. Panoul presei — în alcătuirea de mai sus — nu poate răspunde acestei cerințe. O hartă politică sau economică a țării de dimensiuni mai mari trebuie să ia locul hărții politice a

lumii. Tot la colțul presei poate fi amenajat un panou pentru evidențierea articolelor care nu necesită o trimitere la hartă (de pildă, cele privitoare la propaganda agricolă, științifică), a recenziilor etc. În comuna Vințu de Jos, acest panou este adaptat mai ales popularizării articolelor privind agricultura și se intitulează *Noutăți din agricultură.* El are puține elemente: în partea din stînga sînt înșirate unele după altele titluri decupate ale unor ziare. Alături, tot decupate, se află articolele care urmează a fi popularizate, iar în dreapta (și în aceeași linie) cărțile referitoare la conținutul articolelor.

Un astfel de panou se alcătuiește și se schimbă foarte repede. Dealtfel, cu ajutorul lui se urmărește cunoașterea operativă de către cititori a unor hotărîri de partid și de stat privind agricultura, a unor recomandări și metode agricole potrivit specificului comunei și sezonelor de muncă (însămînțările de primăvară și de toamnă, întreținerea culturilor, recoltatul, însilozarea nutrețurilor etc.). Același panou poate fi destinat popularizării unor recenzii ale cărților noi. Tot aici pot fi expuse citate din documentele de partid și de stat, diverse alte texte, liste bibliografice despre temele ce constituie obiectul panoului.

Propaganda presei intră și în preocuparea căminelor culturale. Bibliotecarii au datoria să-și ofere ajutorul, organizînd expoziții sau vitrine de cărți, inițind convorbiri cu cititorii asupra articolelor dezbătute. Asemenea prilejuri mai pot fi folosite pentru popularizarea unor liste bibliografice conținînd titluri de cărți și de articole din ziare, lista titlurilor de periodice la care este abonată biblioteca (și care trebuie să fie afișată și la sediul bibliotecii). O mare atenție va fi acordată bunei păstrări a colecțiilor de ziare și a evidenței acestora.

Bibliotecilor regionale și raionale le revine obligația de a studia și de a răspîndi experiența cristalizată în direcția propagandei presei prin intermediul bibliotecilor, capitol la care, evident n-au făcut totul, așa cum se vede limpede și din materialele lor metodice. Este necesară organizarea unor acțiuni model cu presa, pregătite cu concursul direct al metodiștilor, în scopul făuririi de noi metode, pe care cititorii și bibliotecarii de la sate le așteaptă.

Nicolae Raus

DIALOGURILE PRIMĂVERII

(Seară literară închinată zilei de 1 Mai)

INDICAȚII METODICE: Pentru realizarea acestei manifestări literare, se vor pregăti cîțiva recitatori buni, care se vor plasa în sală, iar pe scenă sau pe un podium simplu se va așeza o masă la care va sta bibliotecarul împreună cu trei povestitori.

Ca un preludiv al serii literare se va auzi Marșul de 1 Mai de Ciprian Porumbescu, fie interpretat de corul local, fie înregistrat pe discul „Electrecord“.

BIBLIOTECARUL (după ce s-au pierdut ultimale acorduri ale cîntecului): De cite ori asouit acest marș de 1 Mai mi se umple sufletul de lumină. (Recită).

Ride iarăși primăvara
Peste dealuri, peste plai.
Veselia umple țara
C-a venit întii de Mai.

(glasul capătă o notă de gravitate). Dar cînd a compus Ciprian Porumbescu acest cîntec, primăvara nu rîdea pentru toată țara. Puțini oameni se bucurau de lumină și de cîntec. Natura se trezea la viață, dar poporul era încătușat. O, cum ar fi răsturnat o brazdă grea peste silniciile străvechi, cum ar fi zdrobit cătușa robiei, dar încă nu se crease forța conducătoare, nu se făurise încă partidul. Undeva, pe cite-o masă de lemn, la ceasuri tîrzii de noapte, stăruia o mină să aștearnă pe hîrtie cuvintele înaripate ale revoltei. Se scriau poezii care îndemneau la luptă. Se redactau manifeste de 1 Mai care chemau la organizare, la „lupta cea mare“. Să ni le reamintim acum cînd sărbătorim cel de-al douăzeciilea 1 Mai liber este pentru noi o daforie. Am chemat în mijlocul nostru cîțiva tovarăși, dintre cei mai destoinici cititori, care au și o bogată experiență de viață. Împreună vom evoca 1 Mai, marea sărbătoare a clasei muncitoare din întreaga lume, sărbătoarea primăverii. Vă rugăm tovarăși să ne povestiți cum a fost altădată.

POVESTITORUL I: Ce să vă povestesc eu cum a fost. S-au scris alitea cărți despre acele vremuri grele. A curs mult sînge muncitoresc pînă la eliberare. Faptele astea sînt acum... istorie. Le cunosc bine și tovarăși.

POVESTITORUL II: Se împlinesc anul acesta 78 de ani de la marea grevă a muncitorilor din Chicago la care au luat parte peste 10 000 de muncitori. Greva începuse în ziua de 1 Mai 1886 și a treia zi peste coloanele manifestanților s-au năpustit polițiștii. S-a tras în plin. Numărul victimelor nu se cunoaște, dar în *Gazeta lucrătorilor*, care apărea atunci la Chicago, s-a publicat un apel al greviștilor în care se spunea, printre altele: „Lupta între clase a început. În fața uzinei Mac Cornick au fost împușcați muncitorii. Singele lor cere răzbunare. Dacă se împușcă muncitorii, să răspundem în așa fel încît stăpînii să-și amintească multă vreme. Ieni, femeile și copiii își strigau bărbații și părinții împușcați, pe cînd în palate, stăpînii închinau cupele pline cu vinul cel mai scump, în sănătatea ucigașilor“. (Se oprește un moment gînditor, apoi continuă). Dar, patronii nu s-au mulțumit cu această crimă. În urma unei judecări sumare, patru muncitori, dintre conducătorii greviștilor din Chicago, au fost condamnați la moarte și spînzurați în noiembrie 1887.

Și în Franța, la Tourmies, la 1 Mai 1891, în timp ce manifestanții parcurgeau străzile orașului în liniște, patronii au dat ordin armatei să intervină. În fruntea manifestanților era o fată, care purta în mină o creangă de liliac înflorit, iar lingă ea un tînar cu steagul muncitoresc desfășurat. Mai erau și cîțiva copii de-abia trecuți de 10 ani. Ziua era senină. De la ferestrele caselor și de la porți locuitorii orașului își salutau cunoscuții din coloanele de manifestanți. Glasurile cristaline ale copiilor se împleteau cu cele puternice ale muncitorilor. Se strigau lozinci scumpe tuturor:

Opt ore de muncă!
Opt ore de odihnă!
Opt ore de educație!

Deodată, ca o fofarfecă uriașă, rafalele împușcăturilor au rețezat firul glaurilor ce cuprinseseră văzduhul primăverii. Au căzut 19 muncitori, printre care și tinăra fată, Marie Blondeau, tinărul cu steagul care se numea Gileteau și un copil de 11 ani.

(*Reia după o clipă de gândire*). Anul acesta se împlinesc trei sferturi de veac de cînd la Congresul Internaționalei a II-a a fost luată hotărîrea să se cinstească memoria muncitorilor uciși la 1 Mai 1886 la Chicago, în Statele Unite ale Americii, sărbătorind în fiecare an ziua de 1 Mai ca zi a frăției și solidarității de luptă a clasei muncitoare. Și din anul 1890, în fiecare an, oamenii muncii din întreaga lume sărbătorec cu încredere și entuziasm ziua de 1 Mai — ziua solidarității internaționale a clasei muncitoare, zi de luptă pentru pace, pentru democrație și socialism.

(*Desfășoară o hartă pe care o fixează pe un fundal*). Vedeți? Atunci cînd a fost elaborată abotbiruitoarea idee a frăției celor ce muncesc în lupta unită împotriva exploatării, socialismul constituia doar o năzuință a proletariatului, iar azi, pe a treia parte a globului pămîntesc (*arată pe hartă*) flutură steagul roșu, steagul victorios al lui 1 Mai. Peste 950 de milioane de oameni au sfărîmat lanțurile robiei capitaliste.

(*Revine la masă și continuă*). Muncitorii au înțeles mesajul ideilor leniniste expuse în *Proiectul de proclamație de 1 Mai* că ziua de 1 Mai trebuie să însemne „trezirea lor la viață conștientă” și „unirea lor la luptă împotriva oricărei silnicii și a oricărei asupriri a omului de către om”, în lupta de eliberare de foame, de mizerie, de asuprire a milioanele de oameni ai muncii.

De asemenea, muncitorii au înțeles, după îndemnul lui Lenin, ca sărbătorearea de 1 Mai „să se desfășoare în cît mai multe centre, să fie cît mai impunătoare, nu numai prin numărul participanților, dar și prin caracterul lor organizat, conștient, prin hotărîrea de a începe o luptă dîrză pentru eliberare”.

BIBLIOTECARUL: Așa a și fost. O asemenea sărbătoare a zilei de 1 Mai a văzut și marele nostru poet Tudor Arghezi la Geneva în anul 1906. El scria: „Peste tot locul învie același dor de podoabă, de expansiune: în tăcerea dimineții s-ar zice că auzi sărutarea fecundă a brazdelor cu azurul”. (Se continuă lectura din volumul: Arghezi, Tudor, *Pagini din trecut*. Buc., E.S.P.L.A., 1956. p. 27—28 pînă la: „Munca se odihnește în bucuria primăverii”). (*Așază cartea și continuă*). Această bucurie de care este cuprinsă întreaga fire a exprimat-o poetul Tudor Arghezi și în poezia *Bună dimineața, primăvară*.

CITITORUL I (*din sală*):

A, bună dimineața primăvară
Iar proaspătă te-ntorci în țară
Tu fragedă și ea întinerită
În țara de răsplintii verzi, fii binevenită.

(Continuă lectura din: Arghezi, Tudor. *Caiet de poezie*. Buc., E.S.P.L.A., 1963. p. 6).

BIBLIOTECARUL: Primăvara este anotimpul poeziei. Poetul Mihai Beniuc scrie în acest sens: „În primăvară s-a născut și partidul nostru drag, care a pus temelia primăverii de lungă durată a vieții poporului nostru, primăvara socialismului” (Beniuc, Mihai. *O nouă cîntare*. În: *Gazeta literară*, X (1963), 16 (mai), p. 1. Se citește pînă la „sub ramurile înflorite ale socialismului”).

POVESTITORUL III (*de la masă*): Toți scriitorii noștri participă cu slova lor entuziastă la sărbătorearea poporului muncitor, unde — așa cum spune academicianul George Călinescu — „sînt și ei prezenți sub desfășurarea de drapele, demonstrînd victoriile umane în muncă”.

„Toți vin voioși de pe cîmpul de luptă spre a se întoarce și a începe războiul, iar armele lor sînt tractoarele, hidro și termocentralele, furnalele, laboratoarele chimice, microscopale și alte multe scule miraculoase cu care sfredelești pămîntul pînă ce dai de singele lui negru ce țîșnește afară, sau vezi universul planetar”. Și-am adăuga noi, ca oameni ai cărții, dezvăluie și smulge din tăcere, așa cum smulge sculptorul din blocul inform de marmură, armonii statuare, cizelînd un vers, o pagină densă sau un dialog dramatic.

BIBLIOTECARUL: Și primăvara fiind simbolul vieții, victoria omului în luptă cu inerția, am numit seara literară închinată zilei de 1 Mai: *DIALOGURILE PRIMĂVERII* (*Dacă sînt condiții tehnice, un reflector va lumina acest titlu pe*

o copertă de carte fixată pe fundalul scenei sau se va desfășura o eșarfă de hirtie pe care doi dintre tovarășii de la masă o vor fixa pe fundal).

POVESTITORUL I: Dialogurile primăverii... dialogurile tinereții.

BIBLIOTECARUL: Poetul Alexandru Andrițoiu exprimă cu multă claritate acest adevăr al timpului nostru în *Cîntec pentru tinerețe*.

CITITORUL II (din sală):

Noi am venit cu lauri pe brațele întinse
Din nou să punem frunții, victorioși, splendori
La vîrsta cînd lumina fierbinte ne cuprinde
Și anii au culoarea de cer și sărbători.

(se continuă lectura din *Gazeta literară*, X (1963), 18 (mai), p. 1).

BIBLIOTECARUL: Timpul nostru, cînd — așa cum spune poetul Alexandru Andrițoiu — „anii au culoare de cer și sărbători“, l-a întrezărit cîndva și unul din primii poeți ai clasei muncitoare, Traian Demetrescu sau Tradem (1866—1896). Prea puțin a trăit poetul în acele condiții vitrege, cum, de altfel, puțin a trăit și Mihail Eminescu, dar lira sa a închegat acorduri înaripate. Poezia închinată muncitorilor cu prilejul zilei de 1 Mai a încălzit multe inimi, a dat avînt multor elanuri.

POVESTITORUL II (de la masă): Înainte de 23 August o recitam și noi cu prilejul zilei de 1 Mai (recită):

Din idealurile voastre	Și-n vremile acelea sfinte
O, visători flămînzi și goi	Pămîntul poate va fi rai
Vor răsări ca niște astre	Vor răsuna mai dulci cuvinte
Senine lumi cu oameni noi	În cîntecele lor de mai.

BIBLIOTECARUL: În condiții de fel de vitrege a scris și primul nostru poet muncitor, Dumitru Neculuță (1859—1904). Poezia lui *Cor de rob* a fost foarte prețuită de muncitori pentru că le exprima sentimentele de protest împotriva exploatării nemiloase.

Ne-nchideți viața ca-n mormînt
În fabrici și uzine
Și ne răpiți al firii cînt
Și florile și cerul sfînt
Și zările senine.

BIBLIOTECARUL: Poetul Ion Brad subliniază în poezia *În mai* că toate cuceririle de azi au fost plătite „cu sînge cald“.

CITITORUL IV (din sală):

Aici, în mai, sînt eu cu-adevărat	Pas de cristal în vîietul parăzii
Un strop în oceanul străzii	Sînt cîntecul și cei ce l-au creat
O floare din cireșul înstelat	Plătît ou sînge cald, muncitorește.

(continuă lectura din *Gazeta literară*, X (1963), 18 (mai), p. 3).

POVESTITORUL II (de la masă): Așa a plătit clasa muncitoare, dar s-a călîit ca oțelul, pentru ca astăzi, toate drumurile să ducă spre primăvara lumii, spre societatea ce va șterge pentru totdeauna plînsul din ochii oamenilor.

BIBLIOTECARUL: Pentru acest timp, cînd plînsul durerii va fi uitat de oameni, poetul progresist italian Gianni Rodari a scris o baladă plină de sensibilitate. (recită)

Va fi uitat străvechiul plîns	Și plînsul, cît a fost de greu
Și jalea cîtă-n el a strîns	Îl vor găsi într-un muzeu
Și lacrimile-solii pustii	Unde, c-o voce tremurîndă
Păstrate-n pleoapele durerii	Va spune-nvățătoarea blindă:
Toți cei din țara primăverii	— Aceste lacrimi din maramă
Le-or cînta pe unde-or fi	Le-a plîns în alte vremi o mamă
Dar nimeni plînsul nu-l va ști.	Pentru copiii morți în ger

Și-aici sînt lacrimi de șomer
Flămînd, cu zdrențe doar pe dînsul.
...Aici, alături, este plînsul
Unei bătrîne, ce n-avea
Plîngînd, pe nimeni lîngă ea.
Iată o lacrimă amară
Mai grea ca toate: odinioară
A plîns un negru cînd l-au dus
Urcaț în ștreang să fie, sus
Pentru o vină foarte mare,
Că era negru de culoare...

- Doar pentru-atîta l-au ucis?
- Da, plînsul lui e-aici închis

Ca o fierbinte mărturie
Ce-a fost cîndva, să nu mai fie.

Dar pentru-aceste vremuri bune

Pe care le trăim noi azi

Să lupte, oamenii au strîns
Puteri de foc din vechiul plîns
Și cînd durerea au invins
Și focul plînsului s-a stins.

POVESTITORUL III (*de la masă*): Da, tovarăși, am strîns puteri din vechiul plîns, pentru ca în ochii oamenilor să fie numai lumină.

BIBLIOTECARUL: Poetul Kiss Jenő spune în poezia *Mai, uriașa*.

Mai, uriașa lumii fluturare
de mînă!
Dulce boare
cu proaspătă mireasmă.

CITITORUL V (*continuă lectura din Gazeta literară, XI (1964), 7 (febr.)* pagina a 3-a).

BIBLIOTECARUL: Ziua de 1 Mai este simbolul unui cîntec general, un cîntec de bucurie în care se pot asculta talazurile largi ale holdelor înfrățite pentru totdeauna și ciocotirea solară a șarjelor de oțel pe platourile de la Hunedoara sau Reșița. Este totodată un cîntec plin de mîndrie, așa cum reiese și din poezia *Mîndrie* a poetului Tiberiu Utan.

CITITORUL VI (*recită din sală*):

Mîndria e a omului ce pune
Pichamerul în zidul de cărbune
Și-l năruie acolo-n nopți din mină
Și-n tortă îl preface, de lumină.

(Continuă lectura din volumul *Tezaur*, Buc., E.P.L.A., 1963, p. 414).

BIBLIOTECARUL: Sentimentul acesta de dragoste pentru munca făuritoare de belșug din patria noastră trece ca un fir roșu prin multe din poeziile lui Cicerone Theodorescu, dar mai cu seamă în poezia *Țara holdelor bogate* este exprimat cu o claritate de proverb și cu un profund accent contemporan:

Țara holdelor bogate
Oameni simpli și eroi
Aurul mai scump din toate
Omul, omul e la noi.

CITITORUL I (*din sală*): (*continuă lectura poeziei din volumul TEZAUR, p. 386*).

POVESTITORUL II (*de la masă*): Mult adevăr este în aceste versuri:

Aurul mai scump din toate
Omul, omul e la noi.

BIBLIOTECARUL: Asemenea versuri frumoase spune zilnic patria noastră socialistă prin tot ceea ce se înfăptuiește sub conducerea înțeleaptă a partidului. Ascultîndu-le, poetul Tiberiu Utan ne-a dat o poezie bogată în sensuri, o poezie a muncii libere.

Frumoase versuri spune țara
De dimineața pînă seara
Vibrînde: mare de lumină

Ascultă: le desprinzi în zori
Pe cînd se-ndreaptă spre uzină
Coloanele de muncitori.

CITITORUL II (*continuă lectura din volumul TEZAUR, p. 313*).

BIBLIOTECARUL : Și poetul Ion Brad, contemplînd imaginea țării noastre ne dă un tablou care parcă s-a născut sub penelul unui Grigorescu contemporan :

Tărîm al luminilor pure
mîreasă cu pletele verzi de pădure

CITITORUL III (din sală) : (continuă lectura din volumul TEZAUR, p. 495).

BIBLIOTECARUL : Sărbătoarea zilei de 1 Mai este pentru poetul Mihai Beniuc o imensă oglindă clară, încărcată de imagini grăitoare, în al căror focar scinteiază chipul țării. Poetul se întreabă : Ce-i patria ?

CITITORUL IV (continuă versul din sală) :

— E pasul apăsător
Cînd trec în rînduri, rînduri muncitorii
Cu steagul roșu-n vînt desfășurat
Duși de partidul nostru spre victorii.

(continuă lectura din volumul TEZAUR, p. 68).

POVESTITORUL III (de la masă) : Cunosc un tînăr poet, fiu de colectivist, a cărui poezie *Patrie, iubire alor mei* aduce într-un vers cu prospețime de baladă o adevărată „cîntare a Romîniei socialiste“. Este vorba de Nicolae Stoian.

CITITORUL V (din sală) :

Patrie, iubire alor mei
Ca o cosînzeană din poveste
Preschimbată în abrupte creste
Și în fier și-n grîne și-n țifei
Și în tot ce azi al nostru este

(continuă lectura din volumul TEZAUR, p. 365).

BIBLIOTECARUL : Cum să nu fie frumoasă patria noastră dacă socialismul a învins definitiv la orașe și sate ? Poetul Meliusz Iosif în poezia *Noi zidim socialismul* exprimă tocmai acest patos al construcției socialiste :

CITITORUL VI (din sală) :

Da, tovarăși
Noi sîntem zidarii socialismului.

(continuă lectura din volumul TEZAUR, p. 283).

BIBLIOTECARUL : Amprenta „făurarilor de frumuseți“, a oamenilor muncii se vede pretutîndeni în țara noastră. Poetul Szekely Ianos subliniază această realitate în poezia *Cea mai frumoasă*.

CITITORUL VI (din sală) :

Frumoasă ești, o țară, te-am contemplat vrăjit
Cum răsfoiește omul o carte ilustrată
Urechea mea de susur marin e fermecată
Și fața mea în vîntul cîmpiei s-a călit.

(continuă lectura din volumul TEZAUR, p. 367).

BIBLIOTECARUL : Toate aceste „minuni de fier și sticlă“ — uzinele ca niște „vapoare de lumină și de freamăt pline“ poartă deasupra lor steagurile roșii cărora poetul Ion Bănuță le-a închinat poemul *Toate steagurile roșii* :

CITITORUL I (din sală) :

Toate steagurile roșii
la manifestație
la luptă.
Fiecare steag
este o mîină

(continuă lectura din volumul : Bănuță Ion. *Versuri*. Buc., Editura tineretului, 1953, p. 107—108, (colecția *Cele mai frumoase poezii*).

BIBLIOTECARUL: Sub steagurile roșii pornesc coloanele de oameni ai muncii la manifestația de 1 Mai. Să ascultăm un poem de Toma George Maiorescu încărcat de ritmul impetuos al pașilor ce nu cunosc stavili. Poemul este intitulat *Coloanele* (citește)

Coloanele sînt fluvii care-au pornit spre mare
ducînd pe undele lor steagurile noastre
coloanele-grădini înflorite
ce au pornit să inunde lumea cu tinerețe.

(continuă lectura din volumul: *Maiorescu, T. G., Ochii Danielei*. Buc., Editura tineretului, 1963. p. 12—13) (ia altă carte) Și în poezia *1 Mai* de Valeria Boiculesi întîlnim aceeași plenitudine de viață, aceeași bucurie și încredere în viitorul omenirii.

CITITORUL II (din sală):

Orașul s-a trezit de dimineață
În cîntec și împodobit cu flori
De undeva s-a revărsat mareață
Coloana cea dintîi de muncitori.

(Va continua lectura poeziei din volumul: *Boiculesi, Valeria. Sburăți hulubii mei*. Buc., Editura tineretului, 1963. p. 95—96).

BIBLIOTECARUL: În primăvara anului 1962, poporul nostru, condus de partid, a sărbătorit victoria deplină a socialismului la orașe și sate. Poetul Demostene Botez a consenmat acest eveniment în poezia sa *Primăvara 1962*.

CITITORUL III (din sală):

Ce vastă este primăvara asta
Mai vastă și mai plină decît toate
Ce largă zare și-a deschis fereastra
Ce liber bate vînt de libertate.

(continuă lectura din volumul: *Botez, Demostene. Oglinzi*. Buc. E.P.L.A., 1964, p. 38—39).

BIBLIOTECARUL: Vocile oamenilor care construiesc viața nouă sînt puternice, așa cum spune poetul Victor Felea:

Voci puternice aud
Voci de bărbați și de femei
asemenea vîntului care apleacă grădini
asemenea mării cînd o ridică furtuna.

(citește în continuare din volumul: *Felea, Victor. Voci puternice*. Buc., Editura tineretului, 1962. p. 36).

POVESTITORUL I (de la masă): Eu îmi aduc aminte și de glasurile duioase ale părinților care vin cu copiii lor la manifestație, cu cîtă căldură țe arată carele alegorice, ridicîndu-i, sus, pe umerii lor.

BIBLIOTECARUL: Nici poeții nu le-au uitat. Unui părinte i-a închinat poetul Ion Brad poezia *În mai*.

CITITORUL III (citește din sală):

Hai, draga tatii, să te-nalț pe umăr
Pierduți în larg șuvoi ocrotitor
În roșii flori aprinse, fără număr

(continuă lectura din volumul: *Ion, Brad. În luna mai*. Buc., Editura tineretului, 1964. p. 32).

BIBLIOTECARUL: Întreaga noastră țară a fost ridicată sub soarele primăverii socialiste, al primăverii ce a înflorit acum douăzeci de ani. De-atunci, condus de înțeleptul nostru partid, poporul a străbătut un drum plin de muncă și realizări, un drum al cărui bilanț îl vom sărbători anul acesta.

Încheind acest dialog poetic închinat zilei de 1 Mai, ziua celor ce muncesc, exprimăm recunoștința noastră față de cel care ne-a condus pe calea socialismului — partidul nostru drag.

Ion Potopin

TITUS POPOVICI

Cind a apărut romanul *Străinul*, în 1955, numele lui Titus Popovici era aproape necunoscut. Puținele colaborări în presa literară erau încă departe de marile lui posibilități epice. Al doilea roman, *Setea* (1958), a transformat un „tînăr scriitor”, într-un scriitor consacrat. Titus Popovici a devenit unul din cei mai talentați prozatori contemporani ai țării noastre. Edițiile consecutive au urmat cu rapiditate, la fel și traducerile, care au purtat zbulciumul lui Andrei Sabin și Mitru Moș, în numeroase țări ale lumii. Tînăr și entuziast reprezentant al literaturii noastre socialiste, Titus Popovici vizitează Cuba și notează cu înflăcărare emoția și bucuria încercată în fața marilor victorii ale poporului frate cuban, sau, în cadrul unor congrese internaționale, vorbește cu patos despre realizările artistice din țara noastră. Nu de mult *Setea* a cunoscut o amplă transpunere pe ecran, popularitatea romanului crescînd și mai mult.

Fără a constitui unul, urmarea celui alt, *Străinul* și *Setea* prezintă numeroase laturi comune, prin revenirea unor personaje, prin reînălînirea unor episoade din viața lor, prin unele procedee artistice și mai ales prin circumscrierea romanelor în aceeași epocă istorică. *Setea* evocă evenimentele de la sfîrșitul și după sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, în mediul rural, simetric cu *Străinul*, care evocase aceleași evenimente în mediul urban. Personajele centrale ale celor două romane sînt niște străini în „propria lor țară”, cum declară Andrei Sabin, și tocmai de aceea luptă pentru răsturnarea regimului fascist și pentru intrarea Romîniei pe făgașul socialismului.

Andrei este, în timpul războiului, un licean sărac, care se întrebă, cu pasiunea adolescenței, care este sensul evenimentelor pe care le traversează. Crede că a găsit un prieten, la fel de pur și dezinteresat, în profesorul Sulsănescu, dar acesta, din lașitate și servilism, denunță Siguranței teza lui de istorie, scrisă de pe poziții antimilitariste și antifasciste. Colegii din familiile bune ale orașului se îndepărtează de Andrei. Sonia, fata pe care o iubea, nu-l înțelege. Andrei trăiește drama însingurării treptate. Meritul lui Titus Popovici este de-a fi gravat această dramă pe fundalul amplu al evenimentelor istorice. Forțele sociale care se înfruntă sînt evocate cu deosebită claritate. Rezistența antifascistă, condusă de comuniști, se întărește pe zi ce trece, în timp ce reprezentanții partidelor burgheze sprijină, fățiș sau disimulat, fascismul. Actul istoric de la 23 August stîrnește bucuria clocotitoare a poporului și panica burghezilor, înspăimîntați de revoluție.

Talentul lui Titus Popovici este cu precădere epic. Ceea ce impresionează în primul rînd în acest volum, ca și în *Setea*, este forța narativă și amploarea viziunii sociale. Apar numeroase scene panoramice, evocînd tătăzuirea grandioasă a mulțimii, cu o artă care egalează uneori pe cea a lui Rebreanu. Atacul neașteptat al tancurilor germane asupra cetățenilor pașnici, panica groaznică, masacrul și rezistența care urmează, constituie pagini de neuitat. Nici un moment însă Popovici nu pierde din vedere personajele centrale. La fel ca în *Setea* dramele lor nu sînt analizate prin monologuri sau sondaje psihologice, ci prin nararea comportamentului lor, întretăiat de scurte dialoguri semnificative, topite apoi în vârtejul necrutător al evenimentelor. Andrei cunoaște lupta eroică a comuniștilor și în contact cu ei se maturizează rapid, înțelege cauzele adînci ale întîmplărilor la care asistă. Ardeleanu, Roller, și alții îi arată că demnitatea umană către care tindea Andrei se cîștigă numai prin luptă. Întors de la țară, unde cunoscutese drama țărănilor săraci, ca Mitru Moș, și episoade din războiul antifascist, Andrei Sabin scrie un articol în care își exprimă noile sale concepții politice și intră în U.T.C., alături de ade-

vărații lui prieteni. Romanul se încheie cu o demonstrație populară împotriva generalului Sănătescu.

Setea urmărește în continuare unele personaje din Străinul. Mitru Moș este acum personaj principal, evoluția sa de la mentalitatea de răzvrătit oarecum anarhic, la cea a unui luptător neînfricat și calm este relatată pe larg de Titus Popovici. Tema principală a romanului este înproprierea țăranilor, dar narațiunea se extinde și asupra orașului, ca în impresionanta scenă a răsturnării preturei fasciste. Alături de Mitru apar figurile de comuniști încercați ale lui Ardeleanu și George Teodorescu, învățătorul din sat, ca și o serie de figuri de mare vigoare ale unor țărani ca mijlocușul Gavrița Ursului, șiret, oportunist și fără scrupule, chiaburul Cloambeș, care-l trimisese pe Mitru la război pentru a-și salva băiatul, Emilia soția lui George și cumnata lui Octavian Sabin și mai ales Ana Moș, mama ei, bătrână dar viguroasă, înțeleasă până la moarte de petecul ei de pământ. Reapare și ezitantul și lașul Suslănescu, ale cărui veșnice nehotăriri și slăbiciuni de caracter sînt opuse acum, nu purității lui Andrei, ci, fermității lui George, care răspunde întrebărilor sterile ale profesorului de istorie prin faptele sale decise. Lupta pentru pământ este înverșunată, Papp de Zerind, Baniciu și ceilalți fiind gata să atace orice rezistență. În acest roman, Titus Popovici nu a mai urmărit drama unui intelectual ci procesul de maturizare politică a țăranimii. Satul apare zugrăvit cu același realism ca și orașul, convingîndu-ne odată în plus de forța artistică a scriitorului. Setea seculară de pământ a țăranilor este evocată într-un moment istoric de răscruce, de apariție a conștiinței lor revoluționare, de angajare pe drumul care va duce spre socialism.

Romanele lui Titus Popovici evocă anii furtunoși de luptă pentru înfăptuirea insurecției armate, pentru făurirea alianței muncitorești țărănești în prima etapă a revoluției democrat-populare. Lărgirea viziunii sociale, forța epică, construcția laborioasă a unor ample romane, conturarea unor personaje memorabile sînt dovezi evidente ale talentului artistic al lui Titus Popovici și explică locul de frunte pe care acesta l-a cîștigat în cadrul literaturii noastre contemporane.

Sorin Alexandrescu

LITERATURA MAGHIARĂ ÎN TRADUCERE ROMÎNEASCĂ

O privire retrospectivă în domeniul tălmăcirilor românești din literatura maghiară pe o perioadă mai amplă ne poate oferi reflecții multiple, nu lipsite de interes pentru cititorul zilelor noastre. Chiar desprinsă din ansamblul literaturii de traduceri, beletristica ungară editată după eliberare în vestmintul limbii noastre este impresionantă nu numai cantitativ, ci și prin varietatea ei, trădînd o permanentă preocupare pentru selecția de profunzime și gust. Dincolo de titluri, coperti, formate și colecții, răzbate strădania și nu o dată migala de a pune la îndemîna cititorului rodul unei activități culturale care în trecut rămînea închisă între barierele anonimatului.

În trecut literatura maghiară n-a pătruns în țara noastră decît sporadic, fie datorită inițiativei izolate a unor scriitori sau oameni de cultură, fie pentru rentabilitatea pe care o prezenta traducerea unor scrieri nu întotdeauna reprezentative. În general, însă, ceea ce a rămas valoros din aceste extrem de puține tălmăciri se leagă de numele unor scriitori de frunte, ca Șt. O. Iosif (traducerile din Petöfi: *Poezii alese*, *Apostolul*) și Octavian Goga (*Tragedia omului* de Madách), ori al unor condeieri de certă valoare în contextul literaturii romine (exemplu Iosif Vulcan).

Confruntarea dintre valorile beletristicii maghiare tălmăcite de-a lungul a foarte multe decenii pînă la cel de-al doilea război mondial, pe de o parte, și traducerile care au văzut lumina tiparului în ultimii ani, pe de alta, oferă un frumos bilanț: 17 scriitori clasici și numeroși contemporani traduși.

Dintre clasici, orî scriitorii primei jumătăți a secolului nostru, mulți au fost tălmăciți pentru prima dată, după cum tot pentru prima dată au fost înfățișate anumite aspecte necunoscute la noi ale operei unora din acești scriitori

(Katona József: *Bank Bán*, E.S.P.L.A., 1954; Molnár Ferenc: *Băieții din strada Páli*, Editura tineretului, 1957; Bródy Sandor: *Invățătoarea*, E.S.P.L.A., 1959; Eötvös József: *Notarul satului*, E.L.U., 1960; Radnóti Miklós: *Versuri alese*, Editura tineretului, 1960; Ady Endre: *Nuvele*, E.L.U., 1962; Karinthy Frigyes: *Dați-mi voie, domnule profesor*, Editura tineretului, 1961; Gábor Andor: *Nuvele*, E.L.U., 1964.

Pentru prima dată s-a făcut o largă selecție din opera unui clasic maghiar, oferindu-se cititorului din țara noastră un șir de *Opere alese*. Este vorba de Móricz Zsigmond din ale cărui opere au apărut până în prezent patru volume (Vol. I, 1957; vol. II, 1961; vol. III, 1962; vol. IV, 1963), înmănunchind cele mai izbutite romane ale autorului (printre altele, amintim: *Făclia*, *Un târg uitat de Dumnezeu*, *Fluturile*, *Chef boieresc*, *Rubedeniile*, *Haiducul își joacă murgul* ș.a.) și urmînd a fi întregite cu nuvelistica sa. Nu trebuie să uităm că în afara acestei serii, din clasicul amintit au mai apărut și tălmăcirii aparte, cum ar fi romanul *Fii bun pînă la moarte* (Editura tineretului, 1956), nuvelele întrunite în volumul *Cel din urmă haiduc* (E.S.P.L.A., 1955), etc. Niciodată n-au existat pînă la eliberare traduceri atât de numeroase și ample, de o înaltă ținută literară, din autori care au fost cunoscuți pînă atunci doar prin intermediul unor strădanii izolate. O succintă trecere în revistă e evident edificatoare: Mikszáth Kálmán: *Două alegeri în Ungaria* (E.S.P.L.A., 1951), *Schițe* (Editura tineretului, 1954); *Căsătorie ciudată* (E.S.P.L.A., 1954, 1961); Petőfi Sándor: *Ianoș Viteazul* (Editura tineretului, 1958), *Versuri* (Editura tineretului, 1961); Jókai Mór: *Crăișorii* (E.S.P.L.A., 1955), *Omul de aur* (Editura tineretului, 1959); Ady Endre: *Poeme* (E.S.P.L.A., 1955); Gárdonyi Géza: *Stelele din Eger* (E.P.L.A., 1958, E.P.L., 1963); Arany János: *Versuri alese* (E.P.L.A., 1957), *Poeme* (E.P.L.A., 1960, — ediție bilingvă); Vörösmarty Mihály: *Opere alese* (E.P.L.A., 1958); József Attila: *Versuri* (Editura tineretului, 1955, 1961).

Literatura contemporană maghiară s-a bucurat și se bucură de cele mai bune aprecieri din partea mășelor largi de cititori. Aria traducerilor din acest sector s-a lărgit an de an cuprinzînd alături de scriitori consacrați nu numai în patrie, ci și peste hotare, autori tineri, educați în anii de după eliberare. Dintre prozatorii de largă circulație, de un mare și binemeritat succes s-au bucurat Illés Béla (*Cînt omul și luptele lui*, Editura tineretului, 1950; *Rapsodia Carpaților*, vol. III, Editura de stat, 1951; *Eliberarea*, E.S.P.L.A., 1956; *Moara de vînt*, E.S.P.L.A., 1958; *Cartea anecdotelor*, E.L.U., 1961; *Tisa în flăcări*, E.L.U., 1962), Dobozi István (*Un concert neașteptat*, E.L.U., 1961); Mesterházy Lajos (*La cîțiva pași de graniță*, Editura tineretului, 1962); Darvas József (*Istoria unei familii de țărani*, E.L.U., 1963).

Mai amintim volume ca *Zidarii* de Karinthy Ferenc (E.S.P.L.A., 1952), *Impăcare* de Nagy Sándor (E.S.P.L.A., 1952), *Soții* de Crkény Istvan (E.S.P.L.A., 1953), *La periferia orașului* de József Jolán (Editura tineretului, 1952), *Se urnesc munții* de Szeberényi Lehel (E.S.P.L.A., 1954), *În pustă* de Sarkadi Imre (E.S.P.L.A., 1955), *Poporul pustelor* de Illyés Gyula (E.S.P.L.A., 1957), *Sisif* de Erdős László (E.L.U., 1961), etc., editate în condiții grafice superioare și puse la îndemîna cititorilor dornici să cunoască valorile literare contemporane.

Retrospecția nu este completă în ceea ce privește titlurile și nici în privința altor aspecte, cum ar fi tirajele, edițiile paralele, reeditările ș.a.m.d. dar îndeajuns de grăitoare. Mai adăugăm că la tălmăcirea tuturor acestora au colaborat cu întreaga lor competență și dragoste numeroși scriitori de frunte din țara noastră, ca Eugen Jebeleanu, Veronica Porumbacu, Emil Giurgiuca, Al. Andrițoiu și alții.

Constantin Olariu

DOCUMENTARE ȘI EFICACITATE ÎN ACTIVITATEA METODICĂ

Prin natura sa, munca metodică este organic legată de ansamblul activității practice de propagandă și difuzare a cărții și de structura fiecărei rețele de bibliotecă.

Principala direcție de manifestare a activității de îndrumare metodică este *sprijinirea multilaterală a unei biblioteci de către o altă unitate, care — datorită poziției sale în rețea — primește sarcini de această natură și dispune de experiențe și suficiente forțe pentru realizarea lor*. Privită astfel, activitatea metodică este unul din principalele elemente de sudură ale diferitelor rețele de bibliotecă, și — pe scară națională — a întregului sistem. De aceea, munca metodică nu se confundă cu ajutorul reciproc, care atunci când este planificat și organizat, poate deveni o formă a îndrumării metodice (de exemplu, centrele metodice comunale).

De asemenea, sfera muncii metodice se extinde și asupra activității interne a fiecărei biblioteci. Secția metodică și, în general, activitatea metodică nu este o anexă a bibliotecii, ci un laborator prin care trebuie să treacă, pentru analizare, experimentare și generalizare, atât problemele de completare, catalogare sau organizare a fondului fiecărei unități, cât și diversele aspecte ale îndrumării directe, pe teren, ale pregătirii cadrelor de bibliotecari sau organizarea schimburilor de experiență. Un exemplu elocvent ni-l prezintă, în acest sens, Biblioteca regională Iași, care, pornind de la activitatea proprie cu cititorii, a întreprins o analiză statistică asupra categoriilor de cititori și circulației cărților, concluziile având o largă valabilitate și în bibliotecile raionale.

Dacă *specificul* acestei activități poate fi sesizat în conexiunea diferitelor aspecte și forme de îndrumare cu studierea și rezolvarea problemelor interne, de bibliotecă, *eficacitatea*, valoarea practică a întregii munci metodice rezidă în creșterea progresivă a activității bibliotecilor sau a sectoarelor care au constituit obiectul analizei și îndrumării de specialitate. Fără îndoială, raportul nu trebuie absolutizat și interpretat unilateral.

În încercarea de a studia unele aspecte ale eficienței muncii metodice

desfășurate de bibliotecile din Regiunea Oltenia, vom analiza sumar principalele sectoare ale acestei activități.

Îndrumarea directă, pe teren are, în cadrul activității metodice, o pondere însemnată, justificată prin contactul nemijlocit cu realitatea, cu aspectele cele mai concrete ale muncii de bibliotecă, prin multiplele posibilități de sprijinire directă a bibliotecilor. În aceste aspecte se manifestă caracterul dinamic al acțiunilor metodice, îndrumarea pe teren fiind, în același timp, și principala cale de acces la experiența înaintată a diferitelor tipuri de biblioteci.

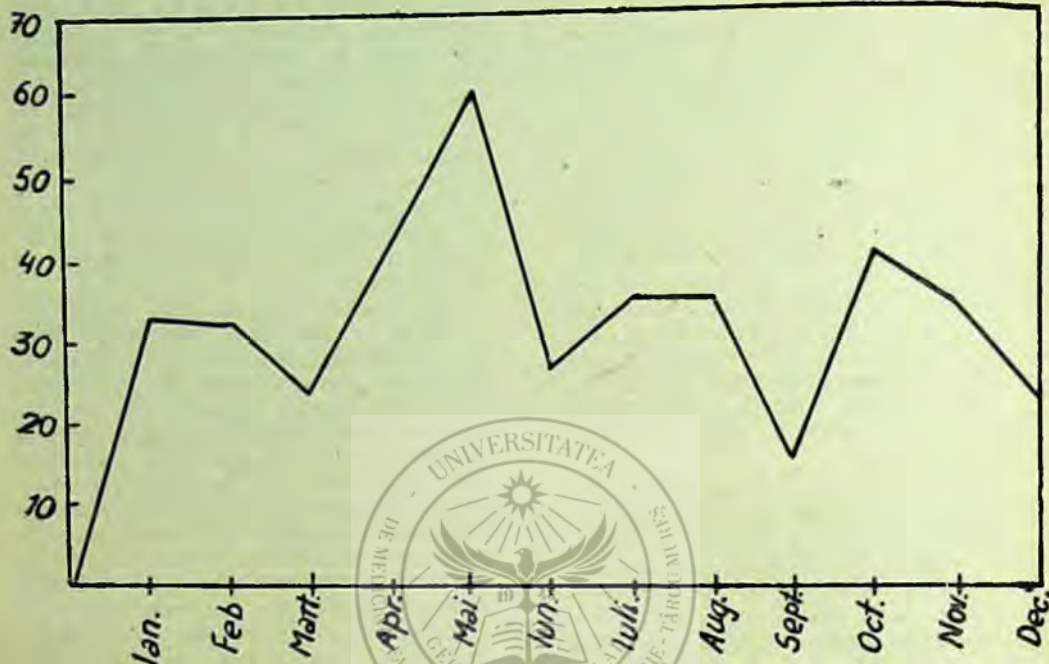
La sfârșitul anului 1963, colectivul metodic al Bibliotecii regionale Oltenia totalizase peste 400 zile deplasare, destinate exclusiv sprijinirii bibliotecilor din regiune. Faptul că, în decursul anului 1963, au fost cuprinse în sfera de îndrumare toate raioanele este, fără îndoială, o remarcă pozitivă; proporționalitatea repartizării zilelor de deplasare în funcție de condițiile concrete ale raioanelor și în raport cu perioadele calendaristice este însă discutabilă. Astfel, nu se poate spune că s-a acordat, cu precădere, asistență de specialitate raioanelor unde bibliotecile aveau o situație deficitară (excepție face raionul Segarcea, care a fost sprijinit mai insistent). În anul trecut au rămas la periferia preocupărilor metodice raioanele care solicitau o atenție primordială: Calafat, Strehăia, Balș. Lipsa unei riguroase planificări a deplasărilor pe teren a generat și fenomenul deplasărilor în bloc, urmate de prea lungi perioade de stagnare a activității de îndrumare. La Turnu Severin, de exemplu, unde activitatea a scăzut sensibil în anul 1963 față de anul 1962 (biblioteca raională a înregistrat o scădere de aproape 500 de cititori, iar prin bibliotecile sătești s-au difuzat cu 20 000 de cărți mai puțin) s-au efectuat două deplasări la începutul anului (februarie și martie), urmate de o perioadă de peste șase luni de zile, în care acest raion a ieșit din sfera de preocupare a serviciului metodic.

Dacă urmărim graficul lunar al deplasărilor se constată o scădere a ritmului de îndrumare în a doua parte a anului, deși pregătirea pentru perioada de iarnă, cea mai propice pen-

tru activitatea culturală în mediul rural, se cere să fie susținută, în primul rând, prin deplasări, printr-un contact nemijlocit cu realitățile terenului.

Depășind stadiul mai abstract al cifrelor și urmînd fillera vie a muncii de îndrumare, putem pune în lumină, și mai pregnant, conținutul și metodică acestei activități.

vertiginos de la raion spre comune și sate. Aici predomină deplasările scurte (de maximum o zi), deplasări cu caracter informativ și cu vagi rezonanțe metodice. Metodistul (de la biblioteca regională sau de la raion) verifică planul de muncă anual și pe trimestrul în curs, controlează sumar caietul de evidență zilnică a activității,

În analiza primului și celui de-al doilea concurs bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste” se subliniasse necesitatea de a transforma toate bibliotecile raionale în centre metodice, care să desfășoare o amplă activitate cu publicul, la centrul de raion, și o complexă și permanentă muncă de îndrumare a bibliotecilor comunale și sătești din zona teritorială respectivă. Această tendință, proprie astăzi celor mai multe servicii metodice de la bibliotecile regionale, este cu greu perceptibilă în orientarea Bibliotecii regionale Oltenia. Tipică pentru această regiune a fost în anul 1963 analiza sumară a activității bibliotecilor raionale, cărora nu li s-a afectat, nici în deplasările în brigadă, un timp suficient. De aceea nu a fost posibil un studiu temeinic asupra activității bibliotecilor raionale, asupra cauzelor generatoare de lipsuri, toate constatările nedepășind nivelul comparațiilor statistice.

Timpul consacrat controlului și îndrumării de specialitate scade și mai

puțin, de unde extrage câteva date pentru exemplificare, sondează, uneori, componența fondului de publicații, rezolvă unele probleme de ordin administrativ (local, mobilier, problema combustibilului etc.) și — dacă timpul îi îngăduie — încheie un proces verbal care conține întotdeauna constatări și sarcini generale pentru bibliotecarul comunal sau sătesc, dar foarte rare mențiuni despre natura ajutorului metodic acordat bibliotecii. Astfel de deplasări au o eficiență așa de redusă, încît, la capătul unui șir întreg de asemenea „vizite metodice”, la biblioteca comunală Vădăstrița (raionul Corabia) cărțile continuau să fie clasificate după vechea ediție de clasificare zecimală, deși biblioteca dispune de noul manual, fișele tipărite de B.C.S. continuau să fie depozitate pentru viitoarea organizare a catalogului, iar la biblioteca comunală Orlea, din același raion, cărțile se prelucrau — în lipsa clasificării zecimale și a tabelor anexă — după „amintirile bibliotecarului”, în prezența stăruitoare a

metodiștilor și după ce fusese organizat aici un schimb de experiență inter-raională încă la începutul anului trecut. Apariția unor asemenea fenomene solicită cu necesitate determinarea precisă a cauzelor care le generează. Noi considerăm că germeii deficiențelor sesizate în activitatea metodică se află chiar la începutul drumului, în perioada de pregătire a fiecărei deplasări. Lipsa unor tematici precise de îndrumare dă prea mult loc improvizațiilor, soluțiilor de moment, neanalizate temeinic în prealabil și, de aceea, inconsistente. Încorsetat și de obligația de a acumula date și fapte de la cât mai multe unități într-o perioadă scurtă de timp, metodistul reduce de cele mai multe ori îndrumarea la proporțiile unei conversații. Iată și câteva exemple edificatoare:

Raionul	Zile deplasare	Unități îndrumate	Durata medie (în zile)
Tr. Severin (1963)	16	11	1,4 *
Corabia (1963)	18	13	1,3 *
Calafat (1964)	14	9	1,5 *

*) Durata medie efectivă de îndrumare este și mai redusă dacă se are în vedere și timpul epuizat cu transportul de la o unitate la alta.

Îndrumarea directă, pe teren, este, prin latura sa informativă, și o *sursă de documentare*. Pe această cale se acumulează continuu date, fapte, concluzii, aprecieri etc. asupra activității bibliotecilor, în diferite procese-verbale, note, informări, situații statistice etc. Ele trebuie sistematizate și apoi folosite în mod curent în analiza activității bibliotecilor, în orientarea muncii de îndrumare. Studiarea tuturor datelor procurate anterior trebuie să preceadă fiecare nouă deplasare, individuală sau în brigadă.

Materialele de informare curentă constituie însă numai o latură a documentației metodice; bibliotecile regionale și raionale își organizează *fonduri proprii, uzuale, de documentare* și își alcătuiesc *instrumente de informare bibliografică* (cataloage, fișiere etc.) pe diverse probleme de specialitate.

La Biblioteca regională Oltenia s-a constituit cîndva un fond documentar al secției metodice; acesta continuă să fie completat și astăzi, dar este prac-

tic inutilizabil deoarece nu este sistematizat, așezat pe probleme și domenii biblioteconomice și bibliografice. Se impune o neîntîrziată revizuire a acestui nucleu informativ, completarea lui cu publicații din alte secții ale bibliotecii și o sistematizare cât mai amănunțită, folosind pentru așezare tabela de clasificare zecimală (01 Bibliografie și 02 Biblioteconomie).

Mai bine organizat este aparatul de informare bibliografică. Un instrument bibliografic operativ este *Fișierul principalelor materiale publicate în revista „Călăuza bibliotecarului”*. Au fost inserate, pînă în prezent, informații bibliografice extrase din colecțiile anilor 1961, 1962 și 1963, perioada anterioară urmînd să fie reprezentată numai prin articolele care își mențin pe deplin valabilitatea științifică¹⁾. Acesta este completat de *Fișierul materialelor metodico-bibliografice existente în bibliotecă*, care folosește și fișele editate de Serviciul metodico-bibliografic al B.C.S. (Dacă fișele materialelor metodice ar fi editate mai des de către B.C.S. nu la intervale prea mari, eficiența lor ar fi și mai sporită).

Trebuie semnalat — pentru valoarea sa informativă — *Fișierul selectiv al noutăților editoriale*, care prezintă cele mai valoroase publicații intrate recent în bibliotecă, și *Fișierul regional*, care oglindește, sub raport bibliografic, principalele realizări obținute de oamenii muncii din regiunea Oltenia în cei douăzeci de ani de la eliberare.

Chiar dacă spațiul bibliotecii nu permite organizarea unui cabinet de specialitate, serviciul metodic trebuie să-și alcătuiască și un fond de materiale intuitive (grafice, panouri, scheme de organizare a bibliotecilor, elemente de agitație vizuală pentru propaganda cărții etc.), care poate fi utilizat cu prilejul cursurilor de inițiere sau specializare, la seminariile regionale și raionale, la schimburile de experiență.

1) Iată, pe scurt, structura fișierului: (1) Despre carte; (2) Din experiența bibliotecilor; (3) Completarea fondului de cărți; (4) Organizarea cataloagelor; (5) Munca cu cititorii (în general); (6) Munca cu cititorii copii; (7) Munca cu cartea în perioada de iarnă; (8) Biblioteci mobile. Biblioteci de casă; (9) Biblioteci școlare; (10) Biblioteci ale sindicatelor; (11) Concursul „Iubiți cartea”; (12) Popularizarea cărții social-politice; (13) Popularizarea cărții științifice; (14) Popularizarea cărții agrozootehnice; (15) Popularizarea cărții tehnice; (16) Popularizarea cărții de literatură beletristică; (17) Al II-lea Concurs bienal; (18) Bibliografii. Biobibliografii; (19) Lucrări metodico-bibliografice pentru organizarea manifestărilor de masă; (20) Aniversări culturale.

Lacunele în sistemul de documentare, semnalate mai sus, se amplifică la nivelul bibliotecilor raionale. „Colțurile” metodice acolo unde există (de exemplu, Corabia) au o valoare pur decorativă, fiind de fapt niște vitrine în care sînt prezentate, fără un scop sau un criteriu precis, cîteva publicații de specialitate editate cu ani în urmă. Sub aspectul corelației între documentarea de specialitate și eficacitate pot fi analizate și *materialele metodice*.

În anul 1963, au luat drumul bibliotecilor raionale și comunale două categorii de materiale metodico-bibliografice:

— materiale de îndrumare (scrisori metodice, lecții pentru seminarii etc.);
— materiale pentru organizarea manifestărilor de masă (texte pentru seri literare și concursuri, pe diverse teme).

Elaborarea materialelor din prima categorie presupune consultarea unei cît mai cuprinzătoare bibliografii și raportarea datelor teoretice acumulate pe această cale la realitățile și posibilitățile specifice fiecărei regiuni sau raion și — în ultimă instanță — experimentarea metodelor sau procedurilor care urmează să fie recomandate, în bibliotecă²⁾.

Materialele de îndrumare elaborate de Biblioteca regională nu străbat însă întotdeauna această cale, de aceea unele sînt chiar în momentul apariției parțial devansate de practică (de exemplu, *Îndrumările metodice pentru întocmirea fișierelor profesionale în bibliotecile de la sate*, elaborate în luna ianuarie 1963), altele, conțin o suită de generalități fără ecouri în activitatea cotidiană a bibliotecilor (pentru exemplificare cităm — scrisoarea metodică *În sprijinul organizării și desfășurării învățămîntului agrozootehnic de masă*).

Prin structura lor, materialele metodice din a doua categorie pot fi transpuse în practică mai direct, eficacitatea lor fiind mult mai ridicată. Receptivitatea față de aceste materiale variază însă destul de mult de la raion la raion, de la o unitate la alta. Dacă Biblioteca raională Corabia a organizat șase manifestări de masă pe baza textelor trimise de regiune, Biblioteca raională Oltețu a pus în practică doar două materiale elaborate pe

plan regional în anul 1963. De asemenea, majoritatea textelor pentru manifestările de masă nu sînt folosite decît la nivelul raionului, fapt care diminuează categoric valoarea practică a materialelor metodice.

Gradul de folosire a materialelor metodice va putea fi substanțial îmbunătățit numai în condițiile unei îndrumări permanente a bibliotecilor, paralel cu o preocupare mai stăruitoare pentru conținutul și destinația fiecărei scrisori metodice, seri literare, recenzii etc. În această ordine de idei, considerăm că folosirea unor tipare șablon în elaborarea textelor, abundența și repartizarea aproape calendaristică a aceluiași forme de propagandă orală a cărții (recenzii, prezentări, seri literare), deși dispunem de o gamă largă de manifestări de masă și forme de agitație vizuală, creează monotonie și reduce considerabil eficiența acțiunilor organizate de bibliotecă. De aceea fiecare material metodico-bibliografic trebuie să fie rodul unui studiu prealabil al izvoarelor literare sau de specialitate și al faptelor desprinse din activitatea bibliotecilor.

★

Profunde schimbări din anii regimului nostru, care au transformat regiunea Oltenia dintr-un ținut „eminamente” agricol și înapoiat din punct de vedere social-economic într-o regiune cu o puternică industrie socialistă și o agricultură înfloritoare, precum și crearea și dezvoltarea, în ultimii cincisprezece ani, în cuprinsul regiunii, a unei largi rețele de biblioteci de toate categoriile au determinat îmbogățirea continuă a activității de coordonare și îndrumare metodică a bibliotecilor. An de an, serviciul metodic al bibliotecii regionale și-a extins sistemul de îndrumare, iar bibliotecile raionale au sprijinit tot mai calificat unitățile comunale, satești, sindicale și școlare. Cu toate acestea, analiza întreprinsă în această regiune a relevat existența unui anumit decalaj între activitatea metodică și cerințele bibliotecilor, tendințe de rutină și metode șablon. La stadiul actual al dezvoltării teoriei și practicii biblioteconomice nu se mai pot înregistra însă progrese reale în orice acțiune metodică fără analiza serioasă a faptelor semnalate în practica anterioară a bibliotecilor, fără o bază teoretică de specialitate și o strictă raportare la specificul, posibilitățile și condițiile locale.

Corneliu Dima-Drăgan

2) În acest scop, s-au organizat aproape în fiecare regiune biblioteci model (raionale și comunale). Serviciul metodic al Bibliotecii regionale Oltenia nu dispune însă de nici un asemenea punct experimental.

Tribuna BIBLIOTECARULUI

INFORMAREA PUBLICULUI ASUPRA PRODUCȚIEI EDITORIALE

Gama variată a mijloacelor de informare publicate de edituri, Centrala difuzării cărții și bibliotecii (buletinul „Cărți noi”, planurile editoriale și extrasele din planuri, recenziile și prezentările unor lucrări apărute, afișele, pliantele, cataloagele, prospectele, listele anunț, buletinele pentru stațiile de radioficare etc.) impune o grupare a acestora după specific, în vederea folosirii lor cât mai raționale. O primă clasificare a mijloacelor de informare se poate face ținându-se cont de timpul când anunță sau popularizează o carte în raport cu momentul editării, respectiv cu apariția ei în rețeaua de difuzare. Din acest punct de vedere, distingem trei grupe: mijloace de informare bibliografică anticipată (planul editorial, extrasul din plan, prospectul, pliantul), mijloace de informare bibliografică simultane cu apariția cărții (prefața, studiul introductiv, postfața, prezentarea pe clape de copertă) și mijloace de informare bibliografică asupra unor lucrări apărute (recenzii, culegeri de recenzii de felul „Cărți din literatura română contemporană”, buletinul pentru stațiile de radioamplificare, recenzii publicate în presă).

Un loc special în cadrul mijloacelor de informare bibliografică ocupă Bibliografia R.P.R., editată de B.C.S., și buletinul Cărți noi, care realizează o prezentare de ansamblu și pentru un anumit interval de timp a întregii producții editoriale. Dar Bibliografia R.P.R., prin cuprinsul și prin caracterul descrierii, urmărește, în special, un scop științific, folosind la completarea și la prelucrarea fondurilor intrate în patrimoniul bibliotecilor. Pe lângă că nu ajunge la toate bibliotecile, din cauza întârzierii de apariție, Bibliografia R.P.R. este un instrument de informare cu valoare retrospectivă, folosit de bibliotecile mari în activitatea bibliografică curentă. Buletinul Cărți noi rămâne astfel singurul mijloc de informare bibliografică actuală și generală care se adresează atât cititorului, cât și librarului, difuzorului de carte, bibliotecarului. Acesta din urmă, prin natura muncii lui, are nevoie să-și formeze o privire de ansamblu asupra cărților care apar de la o perioadă la alta pentru a putea răspunde celor mai variate solicitări.

Prin urmare, buletinul Cărți noi se definește drept mijlocul de informare bibliografică cel mai cuprinzător și de actualitate practică, prin aceea că prezintă lucrări apărute într-o perioadă dată, indiferent de editură, pe care le poți procura imediat sau în viitorul apropiat din librării și bibliotecii. Datorită acestui lucru, el este consultat de mii de cititori, iar pentru bibliotecari și librari, în special pentru cei din orașele și satele mici, este singura cale de informare asupra tuturor lucrărilor apărute și în curs de apariție. Pe baza buletinului, aceștia aleg lucrările care-i interesează și le comandă într-un termen care garantează și posibilitatea respectării comenzilor.

Caracterul de mijloc de informare bibliografică rapid, cu urmări practice imediate reclamă: redactarea materialelor pe care le cuprinde în așa fel încât să permită cititorului să se orienteze operativ asupra lucrărilor care-l interesează; obișnuirea cititorului, librarului, bibliotecarului cu anumite rubrici; adoptarea unui sistem simplu, clar și consecvent de notare a principalelor date care interesează pe cititori; gruparea materialelor informative în buletin pe numere și pagini în așa fel încât acestea să poată fi valorificate independent fără trimiteri de la un număr la altul și pe cât posibil chiar de la o pagină la alta, deoarece consultarea colecției pentru informare în librării este, în general, nerealizabilă.

Răspunde oare buletinul Cărți noi cerințelor de acest fel? Fără îndoială că, în general, da. Este însă loc pentru mai bine.

O primă observație se poate face în ceea ce privește pagina De la o lună... la alta, care grupează just cărțile pe capitole și subcapitole, după natura conținutului lor, dar adesea este greu de citit datorită exageratei economii de spațiu. Mai puțin înghesită și cu sublinieri mai evidente, această pagină ar fi mai ușor de urmărit.

Legat de aceasta, stârnește nedumerire faptul că s-a renunțat la o pagină în-cetățenită în anii trecuți sub titlul Ce vom citi, cuprinzând lista cărților intrate ia tipar în luna respectivă. În condițiile desființării buletinului de precomandă, această pagină, cu doza de neprevăzut inerentă, era, totuși, deosebit de utilată, mai ales pentru bibliotecari, fapt pentru care recomandăm reintroducerea ei.

Am început cu pagina De la o lună... la alta pentru că cititorii, bibliotecarii și librarii deschid buletinul mai întâi la această pagină de sinteză bibliografică și apelează la celelalte doar pentru completarea și detalierea informației de actualitate căpătate succint aici. Apreciem că, în general, celelalte pagini nu servesc suficient completării informației cititorului, iar felul în care sînt publicate unele prezentări de cărți și date de informare bibliografică face din lectura buletinului o adevărată șaradă. Pentru a evidenția acest neajuns, ne vom opri mai mult asupra numărului 5 (71) din mai 1963, ales la întâmplare, subliniind că observațiile prilejuite sînt valabile și pentru alte numere ale buletinului. Surprinde, în primul rînd, faptul că pagini profilate tematic alternează cu altele în care cărțile sînt prezentate (anunțate) pe edituri sau, pur și simplu, cu totul întâmplător. Cu toate că, ținînd seama de scopul buletinului, criteriul tematic și consecvența se impun cu necesitate pentru asigurarea operațiivității informării, acestea sînt abandonate de dragul unei varietăți înțelese uneori formal. Așa s-a ajuns, de exemplu, ca lucrarea Cultura legumelor, vol. II, Editura agro-silvică, în pagina De la o lună... la alta, „Cărți apărute în perioada 1—30 aprilie 1963” să fie încadrată firesc în grupa agricultură, sub grupa legumicultură, dar prezentarea cărții în cuprinsul aceluiași număr să apară în cadrul paginii „Știința”, între o istorie a invențiilor și descoperirilor românești și alte trei lucrări privind automatizarea, teoria cîmpului și metalizarea prin pulverizare. Menționăm că, în buletin, există, totuși, o pagină tematică („Cărți în sprijinul agriculturii”), unde ar fi fost normal să apară prezentarea respectivă, mai ales că acolo spațiul este discutabil folosit.

Este absolut necesar, după părerea noastră, să fie menținut criteriul tematic și în prezentarea lucrărilor în buletin. Evidențierea lucrărilor apărute într-o editură sau colecție să fie consecvent făcută prin chenare și grupaje de felul Sub tipar la Editura Academiei R.P.R., Din cărțile apărute în colecția „Știința învinge”, „Biblio eca pentru toți”, „Mîini îndeminate” etc., care, în mod nejustificat, apar din ce în ce mai rar.

Pornind de la rolul pe care îl are buletinul Cărți noi în ansamblul mijloacelor de informare bibliografică a publicului, rezultă și unele cerințe privind selecționarea lucrărilor care urmează să fie evidențiate prin prezentări în cuprinsul buletinului, conținutul acestor prezentări și momentul în care sînt publicate față de apariția lucrărilor etc. Fără îndoială, buletinul trebuie să acorde și în viitor cel mai mult spațiu prezentării publicațiilor aflate sub tipar, pentru a stîrni interesul cititorilor și a-i preveni asupra apariției lor. Față de cataloagele, planurile editoriale și celelalte mijloace de informare anticipată însă apreciem că buletinului Cărți noi îi revine sarcina să anticipeze o carte cu maximum 2—3 luni. Un termen mai lung desființează practic utilitatea informării prin buletin, făcînd să se confunde sub acest aspect cu extrasul de plan, catalogul de editură, prospectul etc.

În ceea ce privește o carte apărută, se justifică popularizarea în buletin numai în măsura în care se mai află în rețea și n-a depășit limitele de nouitate în sensul mai larg al cuvîntului, adică maximum cîteva luni. Cărțile apărute în cursul lunii — dacă nu au fost prezentate anterior — este util să fie popularizate în chiar numărul care le anunță apariția. Asemenea prezentări folosesc atît cititorilor din localitățile mai mici (unde, practic, nu pot ajunge din oficiu exemplare din toate lucrările apărute) cît, mai ales, librărilor și bibliotecarilor, pentru a putea hotărî în cunoștință de cauză asupra achiziționării lor.

În ceea ce privește calitatea prezentărilor, merită să fie subliniată contribuția tot mai frecventă a unor oameni de știință și scriitori la redactarea unor rubrici ale buletinului. Colaborarea ar putea fi extinsă și la lucrări de nivel mediu și de popularizare din alte domenii decât literatura, pornind de la ideea că autorul unei lucrări este mai în măsură decât oricare alul să rezume competent ceea ce este esențial în cartea pe care o publică.

Recomandăm, de asemenea, ca, în cuprinsul prezentărilor, să se dea unele informații în legătură cu autorul, relațiile dintre lucrarea publicată și altele din același domeniu, subliniindu-se, pe cât posibil, noutatea și valoarea specifică a lucrării nou apărute.

În locul prezentărilor în care se face exclusiv descrierea succintă a cuprinsului, cititorul dorește să afle și unele date privind viața și alte opere ale scriitorului respectiv, aprecieri critice în legătură cu valoarea operei acestuia, noutatea și superioritatea unei ediții față de alta. În acest fel, scriitorii mai puțin cunoscuți sînt prezentați publicului o dată cu operele lor, iar lucrările reeditate sînt popularizate prin elemente date în măsură să intereseze și pe cei care și-au procurat o ediție anterioară.

Un izvor de confuzii este textul de etichetare a prezentărilor. Dacă pentru lucrările în curs de apariție se precizează consecvent și limpede că sînt în curs de apariție, prezentările însoțite de mențiunea „Editura... Pagini... lei” constituie o adevărată șaradă pe capul cititorului. Și să nu uităm că 30%—40% din prezentările publicate într-un număr au această mențiune. Deruta este produsă de inconsecvența redacției. Prin deducție, cititorul crede mai întii că dacă pentru unele lucrări se menționează că sînt în curs de apariție, cele care poartă doar datele de editură, fără altă precizare, sînt lucrări deja apărute. După o serie de confruntări și verificări, constată însă cu surprindere că lucrări aflate în situații diferite poartă aceeași mențiune. O parte, cea mai mare, sînt lucrări apărute în luna respectivă, altele au apărut în lunile precedente, lucru care putea fi subliniat sub forma (de ce așa rar folosită?), „apărută de curînd”. În sfîrșit, cu totul surprinzător, aceeași notă însoțește, totuși, și lucrări în curs de apariție.

Felul în care sînt informați cititorii despre unele cărți prin intermediul publicării de fotocoperte vădește adesea o optică simplistă. Reproduserile de coperte de carte în mărime și în culori naturale își justifică existența și printr-o destinație specială: înlocuiesc cartea în vitrine, panouri, expoziții etc. Fotocoperta de dimensiunile și în condițiile buletinului, cu puține excepții, are valoarea unui text de 2—3 rînduri prin care se comunică autorul, titlul și datele de apariție.

Nu se cheltuiește oare prea multă muncă și spațiu pentru asemenea comunicări pe cale fotografică, mai ales cînd și execuția tehnică lasă de dorit, nepermițînd totdeauna citirea datelor informative pe care le caută cititorul? Pentru o mai mare varietate de prezentare în cuprinsul unei asemenea publicații este indicat ca reproduserile fotografice să se facă cu mai multă grijă pentru selecționarea acelor coperte care și în fotografie își păstrează o anumită valoare grafică, artistică. Altfel, se irosesc 50—120 cm p spațiu de revistă pentru reproducerea unei coperte constînd doar din numele autorilor și titlul lucrării (vezi: Mecanizarea și automatizarea operațiilor de control în construcția de mașini sau chiar Experiența gospodăriilor agricole de stat în sporirea efectivelor de animale din prăsilă proprie). Dacă este socotită, totuși, utilă publicarea de fotocoperte, este și absolut necesar ca acestea să fie însoțite de explicații corespunzătoare.

Pentru o mai mare varietate a mijloacelor de popularizare, sugerăm să se revină la practica publicării portretelor unor scriitori ale căror opere sînt prezentate, a reproduserii ilustrațiilor valoroase din cărți, a publicării de fotografii ale vitrinelor etc. Acestea din urmă ar folosi librarilor, bibliotecarilor ca mijloace de informare despre anumite lucrări și ca ghid în organizarea unor expoziții-vitrine asemănătoare, fiind știut că din acest punct de vedere buletinul face prea puțin pentru generalizarea experienței pozitive a unițiilor de desfacere fruntase.

SĂ ASIGURĂM CREȘTEREA PLANIFICATĂ A FONDURILOR DE CĂRȚI

Sub acest titlu, revista a analizat, în articolul editorial din numărul 11/1963, câteva aspecte privind completarea fondurilor de publicații și satisfacerea necesarului de carte pentru 1964 în bibliotecile din regiunile Hunedoara și Brașov. Redăm, în cele ce urmează, răspunsurile tovarășilor Ion Faur, directorul Bibliotecii regionale Hunedoara, și Alexandru Codaglio, metodist la Biblioteca regională Brașov.

★

Ion FAUR. Ținând seama de lipsurile semnalate, Biblioteca regională a luat din timp legătura cu secția financiară a Sfatului popular regional pentru a stabili alocațiile necesare completării fondurilor de cărți ale bibliotecilor din fiecare raion și oraș. De data aceasta, nu a mai acționat liberul arbitru, ci, după părerea noastră, criteriile obiective, printre care și numărul cititorilor realizați, numărul satelor, comunelor în care ființează biblioteci publice.

În primele zile ale lunii ianuarie a.c., a avut loc o ședință de lucru a Comitetului regional pentru cultură și artă la care au participat secretarii comitetelor raionale și orășenești. Cu acest prilej, s-au comunicat sumele alocate și s-a dat indicația de a se trece imediat la încheierea de contracte între biblioteci și Cultură.

În stabilirea precomenzilor pentru anul 1964 s-a procedat astfel: Colectura regională ne-a trimis câte un exemplar din fiecare proiect de plan editorial, fixându-ne un termen de consultare care, însă, a fost scurt. Apoi planurile editoriale au fost restituite Colecturii, care, pe baza propunerilor și a celorlalte biblioteci (școlare, sindicale etc.), a centralizat necesarul de carte pe regiune. Ulterior, Fondul de stat al cărții ne-a trimis direct câte un exemplar din planurile editoriale, cu indicația de a stabili comenzile și apoi de a le restitui. Nu cunoaștem care ar fi sensul unei astfel de măsuri în afară de cel al unei informări statistice, nouă nefiindu-ne de nici un folos. Întrucât metodiștii Bibliotecii regionale nu mai cunoșteau situația precomenzilor (pe care le stabiliseră în planurile editoriale) a trebuit să extragă toate aceste date din evidențele Colecturii. Așa stând lucrurile, este firesc ca, în sta-

bilirea necesarului de carte, să se ivească anumite lipsuri.

Împărtășim întru totul părerea redacției privitoare la necesitatea trimiterii în cantități suficiente a proiectelor de plan, atât la bibliotecile regionale, cât și la cele raionale și orășenești. S-ar putea urmări mai riguros respectarea precomenzilor propuse potrivit cerințelor fiecărei biblioteci.

Pe baza măsurilor luate de Comitetul executiv al Sfatului popular regional și a îndrumărilor date de Comitetul regional de cultură și artă, există toate premisele ca lipsurile semnalate să fie treptat înlăturate și, prin aceasta, completarea fondurilor de cărți ale bibliotecilor să capete mai multă rigoare științifică.

★

Alexandru CODAGLIO. Articolul editorial a trezit interesul unanim al celor vizați direct sau indirect. Pentru colectivul Bibliotecii regionale Brașov, el constituie un îndreptar — sosit la timp — asupra modului în care trebuie completate fondurile de cărți ale bibliotecilor. Au și fost luate o serie de măsuri pentru a se asigura o mai bună completare a colecțiilor bibliotecilor.

Colectivul metodic al Bibliotecii regionale și-a creat următoarele instrumente ajutătoare:

— *Fișierul monografic al bibliotecilor comunale*, care furnizează date privitoare la profilul economic al localităților unde funcționează biblioteci, la componența populației etc. Fișierul este completat în fiecare an pe baza informărilor trimise de bibliotecile raionale. Desigur că la stabilirea necesarului de carte ținem seama în mare măsură și de constatările noastre de pe teren.

— O evidență privind volumele trimise fiecărei biblioteci comunale și sătești (pe domenii și pe limbi).

Anul acesta am acordat o atenție mai mare și cărților agrozootehnice. La stabilirea titlurilor din acest domeniu, am ținut seama de anumite criterii, în funcție de specificul economic al raioanelor.

Am vrea să arătăm aici că fondurile bibliotecilor comunale din raioanele Sf. Gheorghe și Tg. Secuiesc sînt mai sărace în cărți de popularizare a

științei și agrozotehnice, în schimb, dețin un bogat fond de literatură beletristică. S-a ajuns la această situație din cauză că o serie de cărți agrozotehnice importante nu au fost încă tipărite și în limba maghiară.

În vederea unei planificări mai judicioase a completării colecțiilor pentru anul viitor, ne-am propus să stabilim necesarul de carte prin planurile

editoriale încă din anul acesta, apelînd și la ajutorul bibliotecilor raionale. În felul acesta, completarea va căpăta un caracter mai științific, va fi mai apropiată de specificul fiecărei comune. Sîntem și noi de părere că trebuie reintroduse buletinele de recomandă, care să fie completate la bibliotecile comunale și apoi centralizate pe raioane și pe regiune.

ARTA LEGĂTURII DE CARTE LA ROMÎNI

OBSERVAȚII CU PRILEJUL EXPOZIȚIEI DE LEGĂTURI (SEC. XVI-XIX) ORGANIZATĂ DE ACADEMIA R.P.R.

Legarea cărților în evul mediu, cu dublul ei aspect, al meșteșugului și al artei, este o problemă în general neglijată în lucrările de istoria cărții, dar ea este și mai sumar tratată în literatura de specialitate romînă. Pentru acest motiv ținem să arătăm de la început că inițiativa Academiei R.P.R., care a împrumutat Muzeului materialele expuse, este binevenită. Ea va stimula pe vizitatori și cercetători, pe bibliotecari și pe bibliofili, pe studenții și elevii învățămîntului bibliologic să cerceteze cu mai multă atenție dezvoltarea artei de a lega cărțile la romîni.

Legăturile de cărți și manuscrise care figurează la Expoziția organizată în localul „Muzeului de artă feudală ing. D. Minovici” al Academiei R.P.R. sînt bine alese și meritul selectării materialelor revine „Secției de Manuscrise și Cărți vechi” a Bibliotecii Academiei R.P.R.; mai revine însă și conducerii Muzeului care a redat cărților, prin diferite operații de curățire, strălucirea și prospețimea pe care le-au avut legăturile în momentul executării lor, cu secole în urmă.

Manuscrisele și tipăriturile expuse oferă aproape toate elementele ce trebuie observate cînd studiezi problema vechilor legături medievale. Zic, „aproape”, pentru că Expoziția s-a limitat numai la *legăturile în piele*, neglijînd legăturile din alte materiale: catifea, metale scumpe — aur, argint — aplicațiuni metalice sau de pietre scumpe, fildes. *Scoarțele* au fost făcute în sec. XVI—XVII (mai rar în sec. XVIII) din *lemn de tei* (ms. slav 535 scris la M-reă Dobrovăț, în 1525, ms. slav 465 din sec. XVI). Se alege și un lemn mai tare, ca stejarul (*Catavasierul* tipărit la Rîmnic în 1750) și *fagul* (ms. rom. 3312 *Liturghierul* din 1746). Marginile (canturile) tăblițelor de lemn sînt de 3 feluri: cu *șanțuri*, pentru ca în ele să se fixeze mai bine pielea, fie prin lipirea cu clei, fie prin ținte mici (*Triod* slav, Dobrovăț, 1525); sînt *teșite*, ca să treacă mai ușor pielea peste ele. (*Evanghelia*, Rîmnic, 1794); sînt *groase, drepte sau ovale*, ca să se poată orna pielea care le acoperă (ms. slav, 620 *Tetraevanghel*, 1660). În sec. al XVIII-lea, *scoarțele de lemn* sînt înlocuite cu carton tare sau cu deșeuri din cărți defecuoase.

Elementul vizibil este însă *acoperișul scoarțelor* care în Expoziție este din piele lucrată special (*marochin*), ca să apară strălucitoare, netedă, moale, ca să se poată ușor întinde (mula) pe scoarțe. Culoarea ce se dă obișnuit este cea roșie ca singele, dar și maro, galbenul închis, negrul (*Evanghelia*, Snagov, 1697, maro spre galben). Pielea întrebunțată era, ca și azi, pielea de vițel, de oaie, de iepure, de porc (*Ceaslovul greco-arab*, Buc., 1702 are scoarțe de carton acoperite cu piele de porc, de culoare galben-închis).

Elementul care place mai mult ochilor cucerind admirația vizitatorilor este ornamentația care împodobește artistic acoperișul de piele al scoarțelor. În sec. al XVI-lea desenele ornate apar săpate, în piele, direct, cu instrumente ușor încălzite.

În sec. al XVII-lea și mai ales în epoca lui Const. Brîncoveanu (1688-1714) desenele apar tot prin apăsare la cald, pe foițe de aur, care-și lasă urma lor scumpă și bogată în încrustăturile desenului (se pot da numeroase exemple de legături împodobite cu aur, expuse: *Evanghelia*, Snagov, 1697, ms. rom. 3722, pomelnicul M-rii Cimpulung, 1710 etc.). Materialele din Expoziție dau prilejul adîncirii discuției pe marginea *motivelor* din aceste ornamente, care erau foarte variate: flori, frunze, linii și figuri geometrice, animale, figuri de om, cupe, raze, stelute, îngeri etc. Așezarea acestor motive ornamentale, de obicei pe coperta din față, se făcea simetric și armonios. Așa, de exemplu, se plasa la mijlocul copertei *un panou central* de formă romboidală, ovală sau patrulateră. Panoul reprezenta stema țării, a domnitorului, o scenă religioasă, un ornament floral, împletituri în dantelă. De exemplu, *Psaltirea*, Snagov, 1700 — are un panou central cu stema lui Const. Brîncoveanu.

Un cadru mai mic are la colțuri ornamente: cei 4 evangheliști, dar mai ales evantai și raze. Între cadrul interior și margini sînt alte chenare de încadrare, fie de linii groase aurite, fie de flori, fie de figuri geometrice. Suprafețele libere sînt, la unele cărți, presărate cu stelute, fluturi, porumbei în aur. Încărcarea acestor ornamente, folosită în sec. al XVIII-lea, nu era întotdeauna de gust artistic și nici executată cu măiestrie (de exemplu, *Evanghelia*, Rîmnic, 1794): este semnul decadenței în arta legatului de cărți, care recurge la ornamentul artificial, în locul sobrietății majestuoase.

Stilizarea motivelor clasice și tradiționale dădea posibilitatea meșterilor gravori și legători să se afirme în mod creator, personal și original. Astfel, în *Psaltirea*, București 1820 razele în evantai se termină cu stelute. Stilizările le făceau sau în spiritul artei locale, ca de exemplu în *Evangheliar*, Buc. 1750, cupa cu flori din chenar are în părți doi porumbei (element local), în timp ce acest ornament, de origine persană, are doi păuni; alte ori, însă stilizarea se face după modele străine, occidentale sau orientale (arabescuri). De exemplu, în ornamentele de pe legătura *Slujbei Sf. Antim* (inceputul sec. XVIII) găsim stilizări mixte orientale și occidentale. În epoca lui Const. Brîncoveanu au dominat stilizările de stil italian (*Pravoslavnică mărturisire*, Buc. 1691 are ștanțe¹⁾ de stil venețian).

Mai găsim la unele din cărțile expuse închietori metalice puse pe șuvițe de piele: serveau la fetearea cărții de praf, la conservarea ei.

Pe baza materialelor expuse putem distinge 3 etape în meșteșugul și arta legatului de cărți la romini: 1. sec. XVI, în care legăturile se disting prin sobrietate, simplitate, eleganță armonioasă rezultate din folosirea ornamentelor geometrice; 2. sec. XVII—XVIII (epoca Brîncoveanu); folosirea ornamentației bogate, florale, pe foițe de aur. Apare și scrisul imprimat pe pielea legăturii (ms. 3722: „Pomelnic“, în chirilică, 1710); 3. sec. XVIII: încărcarea ornamentală, cam obositoare pentru ochi și rudimentar executată. Apar tipărite numele legătorilor, ca un semn al mîndriei de sine (ms. 4621, *Pomelnicul M-rii Pîngărați*, 1793, cu numele lui Chiril, ca legător și gravor).

Puținele însemnări de pe manuscrisele și cărțile noastre vechi dovedesc că legătorii și gravorii de cărți erau călugării. Atelierele de legătorie se plasau în mănăstirile cu sau fără tipografii, recunoscute ca mari centre culturale.

Dacă s-ar fi adăugat în Expoziție și legături din Transilvania, desigur imaginea artei legatului de cărți la romini s-ar fi înfățișat mai completă. De asemenea, poziția cărților numai din față trebuia alternată și în alte poziții, care să permită studierea și a altor derivate ale legatului de cărți (de exemplu, cotorul cu „binduri“, forzațul, cusătura etc.).

Bibliologii și bibliografii — în sensul cel mai bun și mai larg al cuvîntului — nu au avut decît de cîștigat din vizitarea acestei Expoziții.

Dan Simonescu

¹⁾ ștanță = fasonări ornamentale tipografice (nu lucrate cu mina).

U. N. E. S. C. O.

ȘI DEZVOLTAREA MONDIALĂ A ACTIVITĂȚII BIBLIOTECONOMICE ȘI BIBLIOGRAFICE

Dezvoltarea tot mai rapidă a științei și tehnicii după război și îmbogățirea continuă a patrimoniului cultural mondial, pe de o parte, creșterea și mai rapidă a nevoilor de cultură ale sutelor de milioane de oameni ieșiți din întunericul dominației imperialiste sau coloniale, pe de altă parte, au dus, cum e firesc, la sporirea fără precedent a interesului pentru activitatea biblioteconomică, bibliografică și de documentare.

La stimularea acestui interes, precum și la rezolvarea problemelor puse de dezvoltarea armonioasă și în pas cu vremea a acestei activități U.N.E.S.C.O. aduce, mai ales în ultimii ani, o contribuție de seamă.

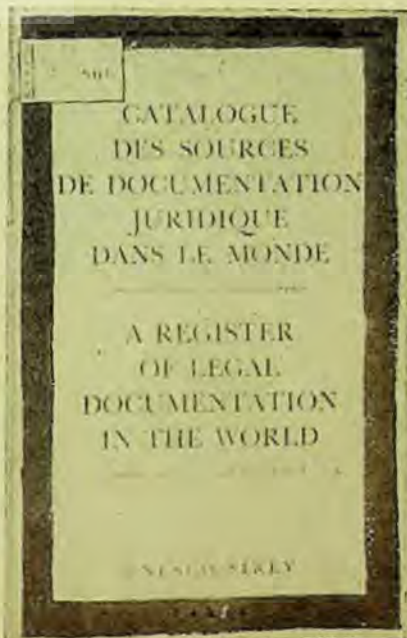
Inițiată o dată cu semnarea Cartei Națiunilor Unite, U.N.E.S.C.O. (Organizația Națiunilor Unite pentru educație, știință și cultură¹⁾) a luat ființă la conferința de la Londra din 18 noiembrie 1945, pentru a sprijini ca instituție autonomă specializată îndeplinirea pe plan cultural a țelurilor generale ale O.N.U. Sau, cum se spune în preambulul Convenției constitutive: „spre a realiza treptat prin colaborarea dintre popoarele întregii lumi în domeniul educației, științei și culturii scopurile păcii internaționale și ale bunăstării întregii omeniri, în vederea atingerii cărora a fost înființată O.N.U. și pe care le proclamă Carta ei”²⁾.

E drept că, datorită încercărilor cercurilor imperialiste și reacționare de a atrage organizația pe orbita intereselor lor, nobilele țeluri amintite n-au fost urmărite în decursul celor aproape două decenii de activitate cu aceeași consecvență. Dar evoluția ascendentă a U.N.E.S.C.O. se reflectă nu numai în creșterea numărului de membri de la 23, cîți ratificaseră în 1946 actul constitutiv, la 113 în 1962³⁾ ci, în primul rînd, în deplasarea centrului de greutate, în bună măsură datorită acestei creșteri, tot mai net în favoarea înaltelor idealuri ale păcii și progresului. Alături de reprezentanții țărilor socialiste și ai celorlalte țări, reprezentanții României socialiste la U.N.E.S.C.O. și în organele de conducere ale organizației desfășoară cu fiecare an o activitate tot mai susținută, care se bucură de un tot mai larg și mai înalt prestigiu internațional.

1) În l. engleză: United Nation Educational, Scientific and Cultural Organisation.

2) ONU și instituțiile specializate. Culegere de documente. Buc., 1962. p. 257.

3) cf. Jean Thomas. U.N.E.S.C.O. Paris, 1962, p. 22 și urm.

Ultimele „programe” sau planuri generale de activitate pe doi ani ale U.N.E.S.C.O. reflectă și ele, în linii mari, orientarea spre rezolvarea practică a „problemelor legate de nevoile sociale și morale ale omenirii în acest moment”⁴⁾ prin efortul de a contribui efectiv la promovarea și răspândirea culturii și științei pusă în slujba păcii în rândul tuturor popoarelor și în primul rând al celor insuficient dezvoltate.

Astfel, programul în curs de realizare, adoptat la cea de-a 12-a sesiune a Conferinței generale U.N.E.S.C.O. din 1962, caută să răspundă necesității lichidării pe scară mondială a rușinosului flagel al analfabetismului, ca unul dintre mijloacele importante pentru înlăturarea rămănerii în urmă față de nivelul culturii și civilizației moderne a peste 500 de milioane de oameni. Iar programul pentru anii 1965/1966, care urmează să fie adoptat în toamna acestui an, va căuta să vină și în întâmpinarea nevoilor economico-sociale ale țărilor slab dezvoltate, punând accentul asupra dezvoltării și răspândirii cuceririlor științifice și tehnice ale vremii noastre, conform acestor necesități.

Pentru documentare organele de conducere și cele cinci departamente ale U.N.E.S.C.O. dispun la sediul din Paris al organizației de o bibliotecă și o arhivă specială depinzând din punct de vedere administrativ de Departamentul activităților culturale. Această bibliotecă documentară condusă de un „bibliotecar” sau director, ajutat de un comitet consultativ (din care fac parte reprezentanți ai principalelor domenii de activitate din U.N.E.S.C.O.), numără azi zeci de mii de lucrări indispensabile pentru documentarea de bază: dicționare, enciclopedii, anuare, repertorii bibliografice și de altă natură, apărute în statele membre ale U.N.E.S.C.O., colecții de documente oficiale, hărți, microfilme.

Îmbogățirea fondului de publicații, la baza căruia stă o parte din biblioteca fostului Institut de cooperare intelectuală de pe lângă Societatea Națiunilor, se face pe două căi: prin donații și prin schimb. Lucrările care nu corespund profilului său documentar sînt transmise bibliotecilor din Paris sau din alte țări ale lumii care au nevoie de ele. Sistemul de catalogare e cel sistematic, conform principiilor clasificării zecimale. O importanță deosebită se acordă îmbogățirii și ținerii la zi a fondului de publicații periodice, care sînt microfilmate.

Biblioteca U.N.E.S.C.O. are două principale atribuții: 1) să ofere conducerii și departamentelor spre consultare publicațiile necesare, fie la fața locului, fie cu titlu de împrumut; 2) să pregătească liste de referință bibliografice și documentare de orice natură. Ea coordonează achiziționarea publicațiilor destinate serviciilor centrale din Paris ca și birourilor locale sau regionale. Noile achiziții sînt semnalate Secretariatului U.N.E.S.C.O. prin liste sistematice. Cînd este cazul, se cer fotocopii bibliotecilor străine care colaborează cu Biblioteca U.N.E.S.C.O.

4) Tudor, Vianu. UNESCO și cultura modernă. In: *Buletinul Comisiei naționale a R.P.R. pentru U.N.E.S.C.O.*, I (1959) p. 14.

Dar activitatea biblioteconomică și bibliografică U.N.E.S.C.O. e departe de a se rezuma la satisfacerea propriilor sale nevoi de documentare. Ținând seama de obiectivele programului său general, organizația desfășoară în domeniul bibliotecilor o activitate internațională mereu mai amplă, fie prin organele sale specializate, fie cu concursul marilor organizații internaționale de specialitate.

Principalul organ specializat în domeniul de care ne ocupăm este Diviziunea bibliotecilor din Departamentul culturii. Reprezentată în Secretariat — organul executiv al U.N.E.S.C.O. — prin șeful ei, Diviziunea bibliotecilor elaborează și supune spre aprobare Conferinței generale la fiecare doi ani un program special în domeniul bibliotecilor și activităților conexe, întocmit pe baza programului general.

Pentru a îndruma activitatea U.N.E.S.C.O. în domeniul bibliografiei, documentării și terminologiei științifice, în 1961 a luat ființă pe lângă Secretariat, Comitetul consultativ internațional de bibliografie, documentare și terminologie care a ținut pînă azi două sesiuni de lucru.

În sfîrșit, ca principale organizații internaționale de specialitate cu care colaborează U.N.E.S.C.O. în aceste domenii pe plan mondial amintim: Federația internațională a Asociațiilor de bibliotecari (F.I.A.B.), Federația internațională de documentare (F.I.D.), Consiliul internațional al arhivelor (C.I.A).

Contribuția U.N.E.S.C.O. la dezvoltarea activității biblioteconomice, bibliografice și de documentare îmbracă forme diverse: congrese, conferințe și alte întâlniri internaționale, publicații (cărți și periodice) de specialitate, rețea de schimb și difuzare a acestor publicații, experți și material de specialitate sau subvenții pentru organizarea activității la scară națională sau regională, crearea unor biblioteci model, servicii de microfilmare a colecțiilor prețioase primejdite, burse individuale pentru specializare etc.

Astfel, numai în ultimii 3 ani au avut loc peste 40 de întâlniri, conferințe și seminarii sau stagii internaționale de studiu, organizate sau subvenționate de U.N.E.S.C.O. Dintre problemele mai importante cu caracter general abordate cu acest prilej, amintim: îmbunătățirea și dezvoltarea principiilor catalogării publicațiilor (Conferința internațională convocată de F.I.A.B. la sediul din Paris al U.N.E.S.C.O. între 9 și 18 septembrie 1961), traducerea automată a diverselor limbi (Întîlnirea experților din 9—11 octombrie 1961), planificarea, organizarea și executarea programelor de luptă împotriva analfabetismului (Sesiunea comitetului de experți din 18—28 iunie 1962), documentarea în științe sociale (Ședințele de la Moscova și Washington ale biroului Comitetului internațional pentru documentare în științe sociale, din mai și septembrie 1962) sau în științele naturii (Grupul de lucru din 7—8 martie 1963), documentare automată, publicații, servicii analitice și de indexaj (Ședințele din toamna anului 1963 de la Moscova și Philadelphia, pentru constituirea unor grupe de lucru specializate, organizate în colaborare cu Institutul de informare

INTERNATIONAL
BIBLIOGRAPHY
OF SOCIAL
AND CULTURAL
ANTHROPOLOGY

BIBLIOGRAPHIE
INTERNATIONALE
D'ANTHROPOLOGIE
SOCIALE
ET CULTURELLE

VOL. III

pentru dezvoltarea bibliotecilor universitare în America Centrală și de la Cairo (Republica Arabă Unită) pentru dezvoltarea bibliografiei, documentării și schimburilor de publicații în țările arabe; stagiul de studii asupra dezvoltării bibliotecilor naționale în Asia și regiunea Pacificului din 1963 de la Bangkok (Thailanda) etc.

U.N.E.S.C.O. trimite experți în diverse regiuni ale lumii pentru planificarea, inițierea, consolidarea și dezvoltarea activității biblioteconomice și bibliografice. Doi asemenea specialiști au fost trimiși în 1962 și 1963 în Columbia pentru a reorganiza biblioteca publică din Medellín, bibliotecă model creată de U.N.E.S.C.O. și guvernul columbian în 1954. Un altul a fost trimis în Algeria pentru a întocmi un plan de dezvoltare a bibliotecilor pe scară națională. De zece ani experții U.N.E.S.C.O. ajută guvernul Indoneziei în organizarea rețelei naționale de biblioteci. U.N.E.S.C.O. a mai trimis bibliografi și bibliotecari specialiști în Dahomey, Republica Malgașă, Niger, Somalia, Tunisia, Ghana, Grecia, Turcia etc.

U.N.E.S.C.O. organizează cursuri regionale de specializare cum sînt cursurile de documentare științifică organizate la Cairo în martie și aprilie 1963, în colaborare cu Centrul Național de Cercetare al Republicii Arabe Unite sau, în octombrie același an, la New Delhi în colaborare cu Centrul național de documentare științifică și tehnică al Indiei.

U.N.E.S.C.O. creează și subvenționează biblioteci pilot sau biblioteci model. Cu alte cuvinte, biblioteci publice care au rolul de a pune bazele activității biblioteconomice și bibliografice în țări insuficient dezvoltate sau să servească, prin puterea exemplului și ajutorul de specialitate, la consolidarea acestei activități.

Am semnalat mai sus biblioteca model de la Medellín (Columbia). Amintim aici de bibliotecile similare de la Delhi (India) și Enugu (Nigeria).

Iată ce spune cunoscutul scriitor francez André Maurois despre crearea și activitatea acestor trei biblioteci: „Prima bibliotecă pilot

științifică a Academiei de științe a U.R.S.S. și cu Biological Abstracts Organisation).

U.N.E.S.C.O. subvenționează și colaborează la sesiunile anuale ale consiliului F.I.A.B., la conferințele anuale ale F.I.D., la mesele rotunde anuale ale C.I.A.

Ținînd seama de dezvoltarea inegală din punct de vedere cultural, biblioteconomic sau bibliografic a diverselor țări sau părți ale lumii, U.N.E.S.C.O. acordă o tot mai mare atenție în ultimii ani consfătuirilor pe plan regional.

Astfel, dacă în 1961 au avut loc trei asemenea consfătuiri, în 1962 numărul lor s-a dublat. Dintre întîlnirile și stagiile de studii care au avut loc în ultimii ani pe plan regional amintim: Stagiul de studii asupra planificării serviciului național al bibliotecilor școlare din America Latină și o întîlnire a experților asupra dezvoltării mijloacelor de informare științifică în aceeași parte a lumii, ambele în 1961; stagiile de studii din 1962 de la Nairobi (Kenya), privind producerea de materiale de lectură necesar noilor alfabetizați, de la Enugu (Nigeria) asupra dezvoltării bibliotecilor publice în Africa, de la Mendoza (Argentina),

INTERNATIONAL
BIBLIOGRAPHY
OF POLITICAL
SCIENCE

BIBLIOGRAPHIE
INTERNATIONALE
DE SCIENCE
POLITIQUE

VOL. III

PARIS

a fost aceea de la Delhi (India) întemeiată în 1950 de guvernul Indiei și de U.N.E.S.C.O., inaugurată de d. Nehru în 1951, ea trebuia să ofere de citit mai ales noilor alfabetizați. Ea trebuia să satisfacă cerințele cititorilor săi în patru limbi: hindi, urdu, punjab și engleză. Crearea unui bibliobus a permis să se deservescă 15 localități vecine, urbane și rurale. Fondul de cărți a crescut repede și se compune azi (în 1961 — n. n.) din circa 165 000 de volume; numărul anual al împrumuturilor se urcă la aproximativ 750 000...

În ce privește biblioteca publică din Medellin, ea posedă aproape 50 000 de volume, deservind prin serviciile centrale, prin filiale și stațiunile de bibliobus aproape o mie de cititori pe zi.

Cît despre cea de-a treia experiență în domeniul bibliotecilor model, de la Enugu, în Nigeria Orientală, biblioteca publică înființată de U.N.E.S.C.O. posedă aproape 20 000 de volume și deserveste circa 6 mii de cititori pe lună, atât prin sala de lectură, cît și prin intermediul bibliobusului⁵⁾.

Un rol deosebit în activitatea U.N.E.S.C.O. revine diverselor sale publicații. În afară de cele două publicații periodice cu caracter informativ: *Bulletin de l'U.N.E.S.C.O. à l'intention des bibliothèques*, inițiată în 1947 (apare în limbile engleză, franceză și rusă) și *Bibliographie, documentation, terminologie*, care apare din 1961 în urma contopirii a două publicații anterioare, Organizația publică lucrări de specialitate de importanță internațională în colecții (amintim aici colecția de manuale U.N.E.S.C.O. pentru uzul bibliotecilor, din care a apărut nu de mult numărul 13 privind organizarea unei biblioteci publice mici), sau separat (în cursul anului 1963 a apărut a treia ediție a Manualului schimburilor internaționale de publicații), s-au luat măsuri pentru editarea unor versiuni arabe din *Vocabularium bibliothecarii*, a volumului 2 din *Index bibliographicus* privind științele sociale și a unui supliment pentru anii 1960—1964 la lucrarea lui Malcolms *Serviciile bibliografice în lume etc.*). Unele dintre aceste publicații apar în colaborare cu diverse organizații de specialitate internaționale. La anumite intervale, U.N.E.S.C.O. publică statistica internațională a bibliotecilor.

U.N.E.S.C.O. acordă burse individuale pentru specializarea în domeniul biblioteconomiei, bibliografiei și documentării la fiecare doi ani. (Printre țările care beneficiază de burse pentru studiul activității bibliografice în străinătate în anii 1963/1964 figurează și țările socialiste).

Prin activitatea tot mai amplă desfășurată pe plan mondial, U.N.E.S.C.O. contribuie la dezvoltarea bibliotecilor, bibliografiei și documentării științifice.

Nicolae Liu

⁵⁾ André Maurois. *Biblioteca publică și misiunea sa*. Vezi și: André Maurois *parle des livres et des bibliothèques*. În: *Le Courrier UNESCO*, XIV (1961), nr. 5 (mai), p. 11—13.

Comisia națională de bibliografie a Asociației bibliotecarilor polonezi a editat o Bibliografie despre Polonia (țara, istoria, civilizația), publicată în 1963 la Varșovia, în editura Panstwowe wydawnictwo Naukowe. Bibliografia, cuprinzind 1228 de semnalări, a fost pregătită sub auspiciile Comisiei naționale poloneze pentru U.N.E.S.C.O. Sint citate mai ales publicații apărute înainte de anul 1959. Fiecare semnalare cuprinde titlul originalului polonez urmat de traducerea sa în limba franceză și — în anumite cazuri — de rezumate în limbi străine și note asupra conținutului și valorii lucrării respective. Materialul este clasat sistematic. Lucrarea conține un index alfabetic al numelor autorilor și colaboratorilor și un index de persoane.

★

La Universitatea din Nancy va fi instalată o mașină electronică de calculat Gamma 60, pentru a stabili fișele care vor fi utilizate la întocmirea a două dicționare complete, formînd Comocara limbii franceze. Se preconizează ca primul dicționar să fie redactat în 10 volume și să se refere la perioada anterioară secolului al XVI-lea, iar al doilea, în 12 volume, să cuprindă perioada dintre începutul secolului al XVII-lea și anul 1950.

Elaborarea celor două dicționare va dura 20 de ani și la pregătirea lor vor lucra 100 de persoane, dintre care 20 de dactilografe. Greutatea aproximativă a celor 250 milioane de fișe care se vor întocmi va fi de 250 tone.

★

În prezent, în Moscova sint 1 092 biblioteci populare cu 25 000 000 de cărți și 1 772 biblioteci speciale și tehnice. Împreună cu cele ale sindicatelor și cu alte biblioteci existente în diferite instituții, școli etc., în capitala Uniunii Sovietice sint aproape 4 000 de biblioteci.

DEZVOLTAREA BIBLIOTECILOR ÎN CUBA LIBERĂ

Victoria revoluției în ianuarie 1959 a creat condițiile unei adevărate dezvoltări a vieții culturale în Cuba. Conștient că progresul țării nu poate fi asigurat fără dezvoltarea culturii și învățămîntului, guvernul revoluționar a înscris lozincă „să fim culți ca să fim liberi” în programul de reconstrucție socialistă a țării. Acest lucru era cu atît mai necesar cu cît moștenirea lăsată de regimul lui Batista era foarte gravă: 2 000 000 de analfabeți, 1 165 000 de tineri între 12 și 19 ani fără posibilitatea de a urma cursurile școlii medii, numai 26,3% din tineretul sãtesc urma cursurile vreunei școli.

În aceste condiții, guvernul revoluționar a întreprins o vastă campanie de alfabetizare, decretînd anul 1961 „Anno de la alfabetizacion del País”¹⁾. Mobilizînd zeci de mii de intelectuali, această acțiune s-a încheiat cu un succes răsunător: la 1 ianuarie 1962 Cuba a fost nu numai primul teritoriu liber al Americii, ci a devenit și primul teritoriu liber de analfabetism al continentului american.

Această vastă acțiune a creat totodată condițiile pentru desfășurarea din plin a revoluției culturale în toată multitudinea sa: a crescut numărul elevilor și studenților, au fost construite mii de săli de clasă, a fost creată Editura națională, care publică prin „Biblioteca poporului”, „Enciclopedia populară” și „Opera revoluționară” — în tiraje de zeci de mii de exemplare lucrările progresiste ale literaturii cubane și universale, a fost creată o vastă rețea de instituții de artă și cultură.

Pînă la revoluția din 1959, în Cuba au existat numai 4 biblioteci publice mai importante. Fondurile de cărți ale acestora erau insuficiente și se completau prin donații. Începînd din anul 1959, transformările sociale revoluționare din Cuba au contribuit la crearea și dezvoltarea rapidă a unui sistem larg de biblioteci publice și școlare, care într-un scurt timp s-au transformat în pirghii importante ale procesului complex al revoluției culturale.

¹⁾ „Anul alfabetizării țării”.

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ „JOSÉ MARTI”²⁾

După apariția hotărîrii guvernului revoluționar privind noile sarcini ale bibliotecilor, Biblioteca națională „José Martí” a trecut la lărgirea considerabilă a activității ei, potrivit îndatoririlor și funcțiilor ce revin bibliotecilor socialiste. În primul rînd, s-a pus problema transformării bibliotecii dintr-o instituție închisă, accesibilă unui cerc restrîns de oameni, într-o bibliotecă publică de masă. Era nevoie de multă pricepere, consecvență și inițiativă pentru a educa dragostea față de carte și a forma deprinderea de a citi în rîndurile populației care abia a scuturat jugul colonialismului. În acest scop, biblioteca desfășoară o largă activitate de propagandă a cărții prin conferințe, discuții despre cărți, întîlniri cu oameni de cultură din țară și străinătate, organizează expoziții de cărți, emisiuni de radio și televiziune etc.

Pentru a asigura o servire cît mai calificată și corespunzătoare fiecărei categorii de cititori, au fost lărgite vechile săli de lectură, s-au organizat secții noi — muzică, artă, de copii și tineret etc. — au fost introduse forme noi, avansate, de servire a cititorilor. Toate aceste măsuri s-au reflectat în creșterea în numai 3 ani a activității cu cititorii:

	1959	1961
— frecvența cititorilor	24 598	182 592
— n-rul cărților servite (volum)	18 776	128 499

Serviciul de relații cu cititorii, pe lîngă sarcinile nemijlocite de servire a cititorilor, se ocupă și de studii privind publicațiile consultate, compoziția cititorilor, statistică de bibliotecă etc. Munca serviciului este sprijinită de un activ obștesc de cititori.

Începînd din anul 1959, s-a trecut la o muncă sistematică de completare a fondului național de publicații și de reorganizare a fondurilor vechi. Pentru a lichida numeroasele curențe din fondul național, biblioteca a re-

²⁾ José Martí (1853—1895), căruia cubanii îi spun El Apostol, gînditorul și martirul Cubei, luptător neînfricat pentru libertatea patriei, autorul celebrilor *Versuri simple*.

curs la achiziționarea din străinătate a publicațiilor lipsă sau a microfilmelor acestora. Pentru achizițiile de publicații, au fost cheltuite în ultimii ani sume însemnate: 43 600 dolari în 1959, 58 000 în 1960, iar în anul 1961, 95 000 dolari. Biblioteca dispune în prezent de un fond bogat de „Cubanică” de peste 15 000 de publicații. Fondul cuprinde pe lângă publicațiile editate în țară și lucrările autorilor cubanezi, apărute peste hotare și literatură despre Cuba publicată în întreaga lume. Pe baza acestei colecții, a început în anul 1961 alcătuirea „Anuarului bibliografic cuban” — și se lucrează la elaborarea unei vaste bibliografii retrospective a literaturii cubane.

Deoarece în momentul de față în Cuba nu există încă o bibliografie curentă a articolelor din periodice și seriale, la Serviciul de periodice al bibliotecii se face descrierea analitică a periodicelor cubaneze și există un catalog sistematic al articolelor. Lunar, catalogul se completează cu cca. 1 000 de fișe la rubrica „Viața în Cuba” cu 300 de fișe la diviziunile de „Știință

și tehnică” și cu tot atâtea fișe la rubrica „Muzică, artă, literatură”.

Serviciul de informare științifică al bibliotecii dispune de un important fond de lucrări de referință. Lucrătorii serviciului dau lunar peste 400 de informații bibliografice, întocmesc liste de recomandare și bibliografii tematice pentru cele mai diverse probleme. Pentru a veni în ajutorul cercetătorilor, se preconizează deschiderea într-un viitor apropiat a unei săli de lectură speciale pentru literatura de referință.

La biblioteca națională „José Martí” s-a organizat în ultimii ani trei secții noi de specialitate care determină o creștere a activității.

Secția muzicală are în fondul său cea mai bogată colecție din lume de folclor muzical cubanez și latino-american. În momentul de față, colecțiile secției cresc lunar în medie cu 800 de lucrări noi, dintre care cca 350 cubaneze. Secția dispune de asemenea de o discotecă de înregistrări din cuvântările conducătorilor revoluției cubane și de texte literare. Pentru popularizarea creației muzicale valoroase se or-

Clădirea Bibliotecii naționale „José Martí”.

ganizează numeroase și variate acțiuni de masă. În acest scop, biblioteca dispune de o sală de audiții colective, utilată cu aparate moderne de sunet stereofonic. Secția muzicală este frecventată lunar în medie de 1200 de persoane.

Secția de artă strânge în fondurile ei pe lângă cărți de artă și lucrări de grafică, reproduceri după tablourile pictorilor celebri etc. Biblioteca „Jose Martí” este una din puținele biblioteci din lume care, în schimbul unei sume mici, împrumută amatorilor orice reproducere de artă din colecția sa. Fiecare reproducere este însoțită de o scurtă prezentare a picturii respectiv, a școlii de pictură din care face parte, a genului de pictură de care aparține respectiva operă de artă, cit și de o scurtă listă bibliografică cu lucrări despre pictor și operă. În scopul educării estetice a oamenilor muncii, biblioteca pregătește expoziții tematice, iar în fiecare joi se organizează discuții, lecții, conferințe pe teme de artă. Dacă la început secția a fost frecventată numai de specialiști, în prezent ea este vizitată lunar de cca 1000 de cititori, care împrumută în medie 700 de reproduceri, 200 tablouri, 100 de diapozitive etc.

Secția pentru copii și tineret a deservit în anul 1962 aproape 9000 de cititori, care au consultat un mare număr de publicații. De o mare popularitate se bucură diferitele cercuri, care funcționează pe lângă această secție (șah, teatru de păpuși, horticultură etc.). Pentru dezvoltarea aptitudinilor muzicale și crearea deprinderii de înțelegere a operelor muzicale, secția dispune de o colecție specială de discuri și de aparatură corespunzătoare pentru audierea înregistrărilor. Secția dispune și de o importantă colecție de planșe din domenii variate, care constituie un bogat material didactic pentru învățătorii cubani. Pe lângă secția de copii și tineret funcționează „Grupul de cercetare a poveștilor pentru copii”, care întreprinde studii privind izvoarele poveștilor, analizează variantele și schimbările survenite în textele lor etc.

Biblioteca națională „Jose Martí” are un rol important în îndrumarea bibliotecilor de masă din țară prin serviciul său metodic. În acest sens, se dă o deosebită atenție dezvoltării rețelei de biblioteci publice de stat și sindicale, se realizează perfecționarea profesională a cadrelor de bibliotecari, prin organizarea de cursuri, seminarii și stagii de scurtă durată. Pentru a asi-

gura aprovizionarea bibliotecilor sindicale cu un fond de cărți adecvat, acestea sînt organizate sub forme de biblioteci mobile și primesc periodic lucrările nou apărute însoțite de un catalog, care este de fapt un indice de recomandare. Serviciul metodic sprijină de asemenea organizarea acțiunilor de masă ale bibliotecilor publice de stat și sindicale.

Serviciul editorial, pe lângă publicarea unor lucrări de specialitate din domeniul biblioteconomiei („Catalogarea și clasificarea în bibliotecile mici”, „Catalogul experimental al bibliotecilor de copii” etc.), a periodicului Revista de Biblioteca națională, a unor lucrări bibliografice, a cataloagelor de expoziții sau a cataloagelor pentru diferitele colecții ale bibliotecii („Catalogul manuscriselor” etc.), mai are ca sarcină să editeze reproduceri după operele de artă ale pictorilor cubani și străini, note și partituri muzicale, publicația „Revista de muzică”, manuale pentru cursurile de alfabetizare („Prima carte de citire”) și cărți pentru copii.

Serviciul de schimb intern și internațional al bibliotecii întreține legături de schimb cu aproape 100 de organisme din străinătate și cu peste 160 de instituții din țară. Lunar se primesc în medie 500 de publicații și se expediază cca 800. În ultimii ani, biblioteca întreține intense relații de schimb și cu țara noastră, prin Biblioteca centrală de stat a R.P.R. În anul 1960, delegații Bibliotecii „Jose Martí” au participat la Conferința privind problemele de bibliografie, documentare și schimbul internațional de publicații în America Latină (Mexico), iar în anul 1962 la Stagiul de studii regional, privind dezvoltarea bibliotecilor universitare din America Latină (Argentina). În anul 1961, o delegație a bibliotecii a participat la sărbătorirea a 300 de ani de la înființarea Bibliotecii Germane de Stat (Berlin), iar în anul 1962, la sărbătorirea centenarului Bibliotecii „V. I. Lenin” (Moscova).

Organizarea rețelei de biblioteci publice de stat

Crearea rețelei de biblioteci publice, reorganizarea rapidă a bibliotecilor existente, introducerea unor forme și metode noi de activitate cu cititorii, cooperarea și coordonarea muncii bibliotecilor de diferite tipuri au fost sarcini care cereau o conducere activă

și operativă. În acest scop, în anul 1962 s-a înființat Direcția generală a bibliotecilor, ca organ al Comitetului Național al Culturii. Direcția generală se ocupă de dezvoltarea rețelei de biblioteci din țară, planifică munca lor, realizează conducerea lor centrală și înlesnește dezvoltarea legăturilor culturale cu străinătatea. Direcția generală își realizează sarcinile printr-o serie de secții de specialitate ca secția centrală de achiziții, care asigură aprovizionarea cu publicații a tuturor bibliotecilor publice de stat și sindicale, secția centrală de catalogare și clasificare, care asigură prelucrarea centralizată a tuturor publicațiilor achiziționate pentru bibliotecile de masă și tipărirea centralizată a fișelor de catalog precum și secția muncii de masă, care realizează îndrumarea bibliotecilor pe linia activității cu cititorii, a dezvoltării interesului pentru lectură și a organizării manifestărilor de masă.

Pentru traducerea în viață a sarcinilor în domeniul ridicării nivelului cultural al poporului, s-a trecut la realizarea unui plan de dezvoltare a rețelei de biblioteci în țară. În conformitate cu acest plan, se organizează următoarele tipuri de biblioteci publice de stat:

1. — Biblioteci de categoria A, în orașele de reședință ale provinciilor (excluzând provincia Havana, unde sarcinile acestor biblioteci le îndeplinește Biblioteca națională). Structura internă a acestor biblioteci cuprinde 6 secții principale: secția fondului național de publicații, care depistează și strânge întregul fond național de publicații tipărit sau editat pe teritoriul provinciei respective, asigură prelucrarea bibliografică a acestuia și întocmește, la cerere, lucrări de documentare sau informare științifică, pe baza acestui fond; secția de relații cu cititorii; secția de împrumut pentru unele categorii de cititori care din anumite motive nu pot frecventa regulat biblioteca. Această sarcină se realizează în primul rând prin puncte fixe de împrumut, organizate la întreprinderi, instituții, cartiere îndepărtate, cu fonduri de

50—60 de publicații, care se schimbă periodic și deservite de un activ de bibliotecari voluntari. De asemenea, pentru aprovizionarea cu cărți a populației se folosesc biblioteci circulante pe bibliobuze.

Bibliotecile de categoria A au și o secție pentru copii și tineret, o secție de artă — care, ca și Biblioteca națională împrumută acasă pe termen de 15—30 de zile reproduceri după opere de artă și asigură diapositivele necesare lectorilor și profesorilor — și o secție muzicală care acordă o atenție deosebită stringerii și popularizării muzicii populare din provincia respectivă.

2. — Bibliotecile de categoria B sînt organizate în cele 126 de orașe de provincie. Aceste biblioteci acordă o mare atenție fondului de cărți cubaneze contemporane. Bibliotecilor din această categorie le revin sarcini deosebit de importante în direcția organizării lecturii publice în localitățile rurale și a aprovizionării ritmice a bibliotecilor din categoria C.

3. — Cu ajutorul bibliotecilor din categoria C se urmărește crearea unei rețele vaste de biblioteci de masă, cu un fond de cărți redus, a căror menire este să aducă publicațiile cât mai aproape de locul de muncă sau de domiciliul cititorilor.

Este evident că realizarea acestui plan larg de organizare a rețelei de biblioteci publice nu s-a putut face dintr-o dată. În prima etapă s-a avut în vedere pregătirea cadrelor de bibliotecari și a localurilor de biblioteci. Pentru formarea cadrelor de specialitate, la Havana s-a organizat o școală de bibliotecari, avînd cursuri cu o durată de 3 luni și care asigură pregătirea minimă a bibliotecarilor.

Rezultatele obținute de poporul cuban în direcția dezvoltării bibliotecilor, în numai cîțiva ani de viață liberă, sînt o cheazăsie a îndeplinirii vastului program de culturalizare a țării și totodată dovada înaltei aprecieri acordate muncii de răspîndire a cărții de către guvernul revoluționar.

I. ACZEL

BIBLIOGRAFIE

1. Krik, O. K. Razvitie bibliotecinogo dela na Kube i Naionalnaia biblioteka im. „Hoze Marti”. [Dezvoltarea bibliotecilor din Cuba și Biblioteca Națională „Jose Marti”. In: „Sovetskaia bibliografiia” nr. 4, 1963, p. 139—148.

2. Riedel, Hans. In Kuba entsteht ein Netz allgemeiner öffentlicher Bibliotheken. [In Cuba se dezvoltă o rețea de biblioteci publice]. In: „Der Bibliothekar” 17, nr. 7, iul. 1963, p. 774—776.

3) Topalowa, Fodora, Upeccatleniata at Kuba [Impresii din Cuba]. In: „Bibliothekar” (Sofia), 9, nr. 4, apr. 1963, p. 41—51.

ANIVERSĂRI ȘI COMEMORĂRI

WILLIAM SHAKESPEARE — UN PRIETEN AL OMULUI

Puține personalități ale culturii universale au prilejuit atâtea controverse ca aceea a lui Shakespeare. S-au scris volume numeroase despre acest vrăjitor al cuvîntului, care a făcut să răsune atît de amplu și de profund cuvintele *om*, *spirit uman*, *libertate* și *dragoste*. Și, totuși, personalitatea sa continuă să inspire studii și exegeze; creatori ai epocii noastre se îndreaptă și astăzi, cu stăruință, spre izvoarele operei sale, căutînd inspirație pentru opere de căpetenie din domenii ale muzicii, artelor plastice, cinematografului, teatrului. Personaje, replici, frînturi de versuri din dramele sale sînt atît de cunoscute, încît au intrat în limbajul obișnuit al oamenilor din toate țările lumii, ca niște adevărate creații folclorice. Care au fost temeiu-

rile acestei glorii cîștigate și statornicite tot mai hotărît, cînd în timpul vieții puțini au fost cei care au înțeles că au printre ei nu numai pe actorul unei companii artistice de faimă, ci și pe un adevărat creator de geniu?

Pentru că Shakespeare face parte dintre aceia care dau strălucire și noblețe cuvîntului „*om*“ pe care el l-a pus întotdeauna în relație cu *creație* și *frumusețe*.

William Shakespeare s-a născut, în urmă cu 400 de ani, într-un tîrgușor din inima Angliei, Stratford-on-Avon. Era spre sfîrșitul primăverii lui 1564. Nu s-a putut stabili data precisă a nașterii; dar s-a hotărît ca 23 aprilie, ziua în care, după 50 de ani, în 1616, Shakespeare a închis ochii, la Stratford, să fie considerată și zi a nașterii lui.

Sînt, în istoria culturii, unele coincidențe impresionante. La 23 aprilie 1616, murea și Cervantes. În aceeași zi, se prăbușeau două coloane care susțineau arta Renașterii. *Don Quijote* și *Hamlet* sînt astăzi considerate ca adevărate izbînzii ale geniului uman și coincidența care leagă atît de tragic numele celor doi creatori e cu adevărat impresionantă.

Opera lui Shakespeare e surprinzător de vastă pentru cei douăzeci de ani în care a fost creată: prima dramă a fost compusă în 1590, cînd scriitorul nu avea decît douăzeci de ani, cea din urmă în 1612. Treizeci și șapte de piese de teatru, o sută cincizeci și patru de sonete, două poeme epice, toate aparținîndu-i (unele drame, e drept, foarte puține, au fost compuse în colaborare cu alți scriitori ai vremii al căror nume mai e pomenit doar în legătură cu această cooperare cu Shakespeare), dovedesc uriașa putere de muncă a „marelui Will“.

„Cronicile“ sale, drame inspirate din istoria sîngeroasă a Angliei Evului Mediu și a începuturilor Renașterii, alcătuiesc, toate laolaltă, o epopee despre soarta atît de vitregă a țării lui Shakespeare. O epopee care începe cu domina regelui Ioan Fără-de-Țară și sfîrșește cu viața lui Henric al VIII-lea. Patru sute de ani de istorie engleză care, în pofida inadvertențelor la care a recurs scriitorul pentru a da mai mult profil epocii, trăiesc cu intensitate în versurile lui Shakespeare.

Regii uzurpatori, șovăielnici, cruzi, sînt puși în contrast cu soldații de

rînd, oameni din popor, înțelepți, dornici de libertate, plini de omenie. Dușmanul cel mai necruțător al dinastiilor engleze nu este nici regatul Franței, împotriva căruia s-au purtat atîtea lupte sîngeroase, nici nobilimea însetată de putere, ci *timpul*. Regii se prăbușesc pentru că împotriva lor se ridică vremea pururi înnoitoare, al cărei purtător de cuvînt este poporul în-suși. Aceasta e concluzia ce se desprinde cu pregnanță din întreaga epopee istorică a lui Shakespeare.

Optimismul acesta al teatrului shakespearean e cu mult mai evident în comediile în care se împletesc, într-o strălucitoare sinteză, verva comediei renascentiste italiene cu umorul folclorului britanic, împotriva tuturor piedicilor pe care soarta le ridică în calea eroilor, în cele din urmă fericirea îi întîmpină pe cei buni, iar cei necinstiți sînt pedepsiți. Puternicul filon de inspirație populară străbate aproape fără excepție fiecare replică a comediilor lui Shakespeare; chiar și în cele cu subiecte antice (*Visul unei nopți de vară*, de pildă, sau *Comedia erorilor*), apar oameni ai epocii shakespeareane, mici meșteșugari necăjiți, negustorași, dar și nobili îngîmfați și fără duh. Semnificativă e apariția, în *Visul unei nopți de vară*, a spiridușului Puck din legendele populare engleze, care ia locul convenționalului Amor sau Cupidon din comediile vremii.

Așa se întîmplă și în dramele inspirate din istoria Elladei sau a Romei, unde în afara evenimentelor importante, preluate din vechile *Annale*, întreaga intrigă dramatică se desfășoară ca și cum eroii ar fi desprînși din paginile istoriei Angliei contemporane lui Shakespeare. Aceiași nobili venali, intriganți și cruzi, în luptă cu aceiași oameni din popor, însetați de libertate și de dreptate pe care îi întîlnim și în dramele din istoria Britaniei. Adesea, prin intermediul acestor personaje, Shakespeare face să răsune adevăruri de o arzătoare actualitate împotriva

„dreptului natural“ al regilor și al nobililor, glăsuiesc personajele dramelor antice ale lui Shakespeare, în aluzii atît de străvezii, încît nu e de mirare că întreaga aristocrație britanică l-a hulit și l-a urît pe marele artist.

Shakespeare a afirmat cu vigoare, de-a lungul întregii sale creații, un crez umanist cu răsunset profund. În *Hamlet*, în *Regele Lear*, în *Romeo și Julieta* sau în *Furtuna*, piese aparținînd diferitelor perioade de creație, scriitorul își exprimă încrederea în frumusețea umană, în victoria cutezătorului spirit omenesc, cu o tărie rareori întîlnită în istoria gîndirii universale. Omul, această „culme a creației“, plin de înțeles și desăvîrșire în formă și în mișcări, „frumusețea lumii“, capătă în opera shakespeareană dimensiuni gigantice; prezența lui pasionantă și lucidă umple cu o inefabilă poezie întreaga creație a lui Shakespeare.

Pentru că Shakespeare este și un mare poet; nu numai în sonetele sale, vibrînd de un lirism profund, dar și în versurile și proza dramelor lui, scînteiază o imaginație superbă, care a creat imagini de neuitat.

Admirația poporului nostru față de acest creator de frumusețe, de lumii cu totul noi și nebănuite, a fost exprimată concludent de cel mai de seamă reprezentant al culturii romînești, Eminescu:

„De-aș fi trăit cînd tu trăiai pe lume,
te-aș fi iubit atît cît te iubesc,
căci tot ce simt,— tot ție-ți mulțumesc:
Tu mi-ai deschis a ochilor lumină,
m-ai învățat ca lumea s-o citesc“.

Cultura noastră socialistă, care a întreprins, pentru întîia dată în istoria cărții romînești, o talmăcire integrală a operei lui Shakespeare, se alătură întregii omeniri îndrăgostite de frumos și de adevăr ce sărbătorește, anul acesta, patru secole de la nașterea marelui scriitor.

DAN GRIGORESCU

SHAKESPEARE ÎN ROMÂNIA

Din momentul pătrunderii sale în cultura română, la începutul secolului al XIX-lea și pînă astăzi, creația shakespeareiană s-a impus continuu atenției oamenilor de literă și de teatru romîni, cunoașterea și prețuirea ei urmînd un drum ascendent. Faptul că opera marelui poet dramatic englez a atras pe unii dintre cei mai remarcabili scriitori, actori, critici din țările romine este confirmat de istoriile literare, de monografiile teatrale, de sintezele mai ample, în care numele lui Shakespeare apare menționat adeseori¹⁾. Prezența aceasta se datorează, desigur, admirabilelor trăsături umaniste ale operei și în primul rînd valorilor progresiste, larg democratice, care au constituit atît la începuturi, cît și mai tîrziu, exemple prețioase sau puncte luminoase de reper pentru toți cei care au luptat de-a lungul timpului pentru o literatură menită să exprime aspirațiile maselor populare.

Drumul ascendent parcurs de creația shakespeareiană devine limpede atunci cînd destinul acesteia este urmărit concomitent în domeniul criticii literare, în cel al traducerilor și în cel al reprezentării scenice. Au fost perioade în care, ca la începuturi, reprezentarea scenică a fost mai firavă, dar în aceste momente opera shakespeareiană a fost viguros adusă în centrul atenției de critică; mai tîrziu, la sfîrșitul secolului, critica s-a limitat la formularea unor considerații de ordin general, cel mai adesea imitate după lucrări străine, dar în această etapă arta unor mari actori a impus pe scenele din țară capodoperele shakespeareiene. A urmat, apoi, o mai mare atenție acordată textului, iar după primul război mondial rolul preponderent a revenit din nou criticii literare și dramatice, și mai ales teatrului. Asistăm astăzi, în etapa deschisă după Eliberarea țării, la armonioasă conlucrare a traducătorilor cu oamenii de teatru și critici, care are drept re-

zultat o nouă prețuire a dramaturgului de la Stratford-on-Avon.

De-a lungul itinerariului străbătut de opera shakespeareiană în cultura română se face remarcată, ca un fir roșu, preocuparea „shakespeareologilor“ de a face cunoscută și de a pune în valoare o creație cuprinzînd o vastă experiență umană și un înălțător mesaj de încredere în capacitatea omului.

Preocuparea este evidentă la Cezar Bolliac, care în 1836 publică în *Curiosul* o prezentare a vieții și operei celui care „zugrăvea cu cele mai întunecoase colori tirania“, ca și la Eliade Rădulescu și G. Bariț, în articolele cărora se găsesc dese referiri la Shakespeare. Așa se explică și faptul că prima operă tradusă, atît în Transilvania, cît și în Țara Romînească, a avut un rol mobilizator, susținînd idealurile democratice și republicane din preajma anului 1848; este vorba de *Iulius Caesar*, publicată în 1840 de G. Bariț în *Foaie pentru minte, inimă și literatură* și, în 1844 de Cpt. Stoica, în tipografia lui Eliade. O referire la Shakespeare o face și cea mai luminoasă figură a generației de la 1848, Nicolae Bălcescu, în articolul său *Filozofie socială*. De altfel și primele reprezentații shakespeareiene, date de trupa lui Matei Millo la Iași, în 1851, și la București, în 1854, cu piesa *Shylock*, se datorează tot unor scriitori iluștri, participanți la revoluția de la 1848: Vasile Alecsandri, din inițiativa căruia fusese tradusă piesa în Moldova, și Grigore Alexandrescu, care în calitate de membru al Comitetului teatral, avizase reprezentarea piesei la București. Reprezentații shakespeareiene au mai fost date în acest timp la București de Costache Caragiale, în 1851 (*Romeo și Julieta*); la Pitești de C. Halepliu, în 1852 (*Macbeth*); *Hamlet* este pus în scenă la București în 1861 și reluat de Mihai Pascaly, cu succes, în 1866. Reprezentațiile se întemeiau desigur pe versiuni făcute de oameni din lumea teatrului, deși *Hamlet* fusese tradus din 1855 de D. P. Economu, *Macbeth* din 1850, iar *Romeo și Julieta* și *Othello* din 1848. Versiunile romine urmau pe cele folosite de trupele teatrale străine, care dăduseră primele reprezentații shakespeareiene în limba germană sau maghiară în Transilvania în primele decenii ale secolului XIX (după o asemenea versiune, datorită lui Schröder, lucrase în 1840 Ion Barac

¹⁾ Dintre studiile consacrate special acestei probleme menționăm: Marcu Beza, *Shakespeare in Rumania*, London, J. M. Dent & Sons, 1931, VII + 56 p; N. Iorga, *Ce datorim cărții engleze*, „Cuget clar“, 1938, p. 83—87, 129—133, 164—167; Petre Grimm, *Traduceri și imitațiuni rominești după literatura engleză*, „Dacoromania“, 1923, p. 284—377; Ion Horia Rădulescu, *Les intermédiaires français de W. Shakespeare en Roumanie*, „Revue de littérature comparée“, 1938, p. 252—271.

Amlet-ul său); ele urmau și versiunile utilizate de teatrele franceze sau italiene, ea reprezentațiile cărora asistau actorii români plecați la studii.

După 1848 opera shakespeareană continuă să fie tot mai bine studiată și în a doua jumătate a secolului se realizează și contactul cu textul original. După sărbătorirea din 1864, cînd V.A. Ureche ține o comunicare la Universitatea din Iași, iar în București sînt publicate cîteva articole comemorative, apar, în special în Transilvania (*Familia*, 1866, 1882) cîteva articole interesante; de asemenea vîd lumina tiparului *Macbeth* și *Othello*, traduse de P. P. Carp din original. Tot din original sînt traduse între 1882—1896 *Romeo și Julieta*, *Richard al III-lea*, *Regele Ioan, Neguțătorul din Veneția*, *Antoniu și Cleopatra*, *Iulius Caesar*, de către frații Sciarlat și Dimitrie Ghica, îndemnați la această activitate de tatăl lor, Ion Ghica. Această activitate este continuată de Adolphe Stern, autorul unor versiuni ce vor apare în secolul XX. Încă din 1865 Ion Ghica scrisese admirativ în lucrarea sa *Convorbiri economice*: „Shakespeare a format rațiunea și cugetarea englezilor descriindu-le cu o putere neînțeleasă valurile și cutele inimii omenești, arătîndu-le consecințele oribile ale patimilor neînfrinate. Iată oameni de aceia care constituiesc o naționalitate“. Ajuns director al Teatrului Național din București, el înscrie în repertoriu piese shakespeareiene și trimite la studii pe Grigore Manolescu și Aristizza Romanescu, care au prilejul să asiste la reprezentațiile și lecțiile lui Irving, Ellen Terry, Gott, Régnier și Delaunay. În 1884 cuplul român este apreciat de spectatori și critică pentru admirabilul *Hamlet* realizat. „Stagiunile lui Manolescu“, continuate pînă în 1892, au dat un mare imbold progresului operei shakespeareiene în cultura romînă, în aceiași ani înregistrîndu-se și o marcantă influență asupra unor scriitori de prim ordin, ca Delavrancea, care s-a inspirat, ca și Hasdeu — cîteva decenii mai înainte — din creația marelui poet dramatic, așa cum s-a inspirat și Eminescu, care a readus de numeroase ori în discuție exemplul dat de Shakespeare, mărturisindu-și „cultul“ său în poezia *Cărbile* din 1876:

„Shakespeare! Adesea te gîndesc cu jale,

Prieten blînd al sufletului meu;

Izvorul plin al cînturilor tale

Îmi sare-n gînd și le repet mereu...“.

La cumpăna veacurilor opera shakespeareiană începe să fie pusă în ade-vărata sa lumină de Caragiale, care subliniază realismul ei în raport cu piesele lui Schiller și Victor Hugo (*Citrua păreri*¹⁾, Garabet Ibrăileanu recomandă în *Viața romînească*²⁾, din 1908, ca piesele lui Shakespeare să fie traduse cu o mai mare îngrijire pentru valorile lor poetice, să fie puse în scenă cu o mai mare atenție pentru trăsăturile lor specifice. Apar articolele interesante ale lui Al. Davilla, iar C. I. Nottara, înfățișează publicului cîteva creații remarcabile; versiunea piesei *Romeo și Julieta*, realizată de Șt. O. Iosif, este pusă în scenă în anii din preajma războiului, tot atunci cînd *Hamlet* cucerește scenele teatrelor din București, Iași, Craiova. Protagonistul de la București, Aristide Demetriade, a înfățișat un personaj de neuit în 1912, datorită faptului că pătrunsese în miezul piesei, după cum arăta Liviu Rebreanu (vezi *Opere alese*³⁾), „O simțire adîncă despre valoarea și demnitatea omului este condiția primordială pentru priceperea justă a tuturor dramelor shakespeareiene“.

Între cele două războaie mondiale creația shakespeareiană a făcut noi progrese datorită oamenilor de cultură care au apărut valorile culturale în fața confuziei și a deformărilor ideologice întreținute de oficialitatea burgheză-moșierească. Alături de Paul Gusti, regizor preocupat de realizarea unor spectacole de înaltă ținută artistică, care să releve valorile realiste ale marilor capodopere, s-au afirmat treptat regizori remarcabili, ca Victor Ion Popa, Aurel Ion Maican, G. M. Zamfirescu, Sică Alexandrescu, Soare Z. Soare — autorul unor spectacole de mare răsunset, Ion Sava ș.a.

Se remarcă în aceeași etapă studiile lui Nicolae Iorga, care a angajat numeroase polemici în jurul traducerilor încă defectuoase sau prea depărtate de text, profesorul de engleză de la Iași, I. Botez, profesorul de la Cluj, Petre Grimm, autorul unor bune traduceri, ca și esteticienii Tudor Vianu, Camil Petrescu, care, alături de Liviu Rebreanu și Ion Marin Sădoveanu, au adus valoroase contribuții la ridicarea spectacolelor shakespeareiene pe o nouă treaptă. Nici în acești

1) Caragiale, Ion Luca. *Citeva păreri*. In: *Opere*. vol. 3. Buc., Editura Cultura națională. 1932. p. 58—62.

2) *Viața romînească* (1908), 8, p. 136—140.

3) Rebreanu, Liviu. *Opere alese*. vol. 5. Buc., E.P.L., 1961. p. 404—409.

CAMIL PETRESCU

(1894—1957)

Cel care avea să devină una dintre prezențele cele mai originale și complexe în cultura românească a acestui veac, s-a născut cu 70 de ani în urmă, la 12 aprilie 1894. Orfan, crescut de niște oameni sărmani, Camil Petrescu a fost urmărit de-a lun-

ani nu se realizează ediția mult așteptată și recomandată a *Operele complete*, deși sînt publicate cîteva traduceri bune, redîndu-se în romină și două volume de *Sonete*. Opera shakespeareiană cunoaște o mai mare difuzare ca în perioadele anterioare; se joacă, în același timp, mai multe piese, tragedii, comedii și chiar „cronicile”. În 1941/1942 se organizează o nouă „bătălie” între trei *Hamleți*: George Vraca, George Calboreanu, V. Valentineanu.

Eliberarea țării noastre și trecerea la construirea socialismului a însemnat o nouă etapă și pentru progresul operei shakespeareiene în cultura română. Artă integral legată de interesele și năzuințele poporului, teatrul a adus în fața maselor tot mai largi de spectatori reprezentații menite să releve trăsăturile specifice ale creației shakespeareiene și actualitatea ei. *Romeo și Julieta*, cu Mihai Popescu, *Regele Lear*, cu Storin, *Hamlet* la Cluj, Craiova și Timișoara, *Othello* la Iași, *Cum vă place* la București și Constanța, *Richard al III-lea* la Iași și, de curînd, la București, în interpretarea magistrală a lui George Vraca, ca și alte numeroase spectacole constituie realizări de seamă ale ultimelor două decenii. Legătura dintre reprezentarea scenică și versiunea poetică și fidelă, apărută în ediția de *Opere*, a contribuit, de asemenea, la o nouă valorificare a creației lui Shakespeare. Studiile critice apărute în volume (Tudor Vianu, Al. Philippide, Mihnea Gheorghiu) ca și în revistele de specialitate („Analele Universității București”, „Revista de filologie romanică și germanică”), la care trebuie adăugate cronicile dramatice din revistele literare și teatrale — au adus importante contribuții atât la aprofundarea operei și la realizarea unor versiuni poetice fidele cît și la îmbunătățirea continuă a nivelului reprezentațiilor. Opera shakespeareiană a continuat să inspire pe scriitorii din țara noastră (Tudor Arghezi, Victor Eftimiu...) care au dezvoltat noi semnificații ale pieselor marelui dramaturg.

Realizările teatrale, ca și versiunile și studiile apărute în ultimii ani reprezintă aporturi prețioase la înțelegerea aprofundată a operei shakespeareiene, care ocupă un loc privilegiat în cadrul repertoriului clasic.

Alexandru Dușu

4) Vianu, Tudor, *Shakespeare ca poet al Renașterii*. În: *Studii de literatură universală și comparată*. Buc., E.A.R.P.R., 1963, p. 70.

gul întregii sale copilării și adolescențe de spectrul sărăciei. Anii de studii, petrecuți la liceele Sfîntul Sava și Gheorghe Lazăr — și apoi la facultatea de filozofie din București — au constituit ani de grele încercări pentru tînarul deosebit de sensibil, datorită necazurilor multiple pe care va trebui să le îndure, într-o societate în care banul era criteriul suprem de apreciere a valorilor. Acționînd de timpuriu sub imperiul dorinței de a se realiza, posedat de ideea descoperirii marilor taine ale existenței umane, cu o sete permanentă de adevăr, Camil Petrescu s-a refugiat de timpuriu în cărți, căutînd în ele un liman și o împlinire.

Din lumea lecturilor și a speculațiilor filozofice în care se izolase, l-a smuls, cu brutalitate, războiul din 1916. În marea înclăștare, scriitorul îi cunoaște mai bine ca oricînd pe oameni și — ceea ce este hotărîtor pentru creația sa, vede în toată goliciunea ei prăpastia care separă pe exploatați de exploatatori.

Opera lui Camil Petrescu este o continuă căutare a adevărului, a unui principiu coordonator, care să dirijeze și să explice existența umană, să-i impune stabilitate și siguranță. Eroul său este, de cele mai multe ori, inte-

lectualul ieșit din popor, care nu se poate integra societății burgheze, anti-raționalistă și antiumană. Creația sa este un protest vehement adresat acestei orînduirii nedrepte, dar un protest lipsit de finalitate. Neavînd o viziune clară asupra evoluției societății, nereușind să identifice forța capabilă să răstoarne o lume bazată pe nedreptate, Camil Petrescu nu dă soluții, sau găsește rezolvări utopice ale conflictelor sociale.

În *Jocul izlelor* — piesă începută în 1916 și desăvîrșită abia în 1945, drama lui Gelu Ruscanu, personajul principal, constă în faptul că acesta, respingînd concepțiile burgheze, nu are totuși puteri să adere total la principiile proletariatului. Aceeași tragedie a intelectualului incapabil să găsească rezolvarea conflictelor care-l devorează și sfîrșește prin a fi înfrînt de societatea burgheză, este înfățișată și în piesele *Act venețian* (1929), *Suflete tari* (1925), *Mioara* (1929).

Dornic de a afla adevărul, pradă unei obsesii de care este urmărit fără speranța de a se putea salva, este și Ștefan Gheorghidiu, eroul romanului *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* (1930). Cartea această este drama unei iubiri terorizată de gelozie, asupra căreia, războiul aruncă semnificații mai adinci și o transformă dintr-o dramă individuală într-una colectivă. În *Patul lui Procust* (1933), personajul dominant al romanului, George Demetru Ladima, este tot un nemulțumit de existența la care îl condamnă societatea bazată pe exploatare. Dezgustat de venalitatea presei burgheze, refuzînd să-și vîndă inteligența și talentul unor potențați care nu-l traiau decît ca pe o unealtă utilă spre a le spori dividendele la bancă, înșelat de femeia de care era îndrăgostit, Ladima nu rezistă acestor încercări și se sinucide.

Un loc aparte ocupă în configurația operei lui Camil Petrescu dinaintea de 23 August piesa de teatru *Danton*. Considerat pe drept cuvînt o replică adresată celorlalți eroi ai săi, torturați de himere, Danton este un om de acțiune, care-și consumă inteligența și forța pentru o cauză măreață. Și în construirea acestui personaj, scriitorul se dovedește însă tributar concepțiilor sale metafizice cu privire la societate, fapt care explică prezen-

țarea deformată a Revoluției franceze și a rolului jucat de Danton în timpul acesteia.

Abia după eliberare, în urma limpezirii concepțiilor sale asupra lumii și societății, Camil Petrescu izbuteste să traseze un destin bazat pe certitudinea eroilor săi. Piesa *Bălcescu* (1949), totalizează experiența acumulată anterior de scriitor și vine, în urma cunoașterii materialismului istoric, cu o nouă viziune asupra societății și asupra menirii omului. Bălcescu este un erou activ, o inteligență superioară adînc cunoscătoare a mersului istoric, un luptător pentru libertate și dreptate. Ideea aceasta este reluată și amplificată în romanul *Un om între oameni* (1953—1957), amplă epopee a perioadei de la 1848, rod al unei impresionante munci de cercetare și, pe drept cuvînt, culme a creației lui Camil Petrescu.

Cartea aceasta este dovada concretă a faptului că scriitorul, eliberîndu-și gîndirea de elemente idealiste, s-a integrat deplin și organic în noua societate în care stăpîn este poporul. Abia după ce a înțeles că singura forță revoluționară este proletariatul și că ideologia clasei muncitoare este singura călăuză sigură, Camil Petrescu a găsit răspuns marilor sale întrebări.

La 14 mai 1957, o moarte prematură i-a oprit bătaiele inimii, împiedicîndu-l să termine cea mai bună carte a sa, romanul *Un om între oameni*.

În anii noștri, se bucurase de o deosebită cinstire și de simpatia maseselor de cititori. A fost de două ori laureat al Premiului de Stat, decorat cu Ordinul Muncii clasa I și membru al Academiei R.P.R. Cuvîntul de rămas bun exprimat în numele Academiei, al Ministerului Învățămîntului și Culturii și Uniunii Scriitorilor, este o dovadă a înaltei prețurii care s-a dat omului și operei: „Teatrul, romanul, poezia, au dobîndit prin Camil Petrescu impulsuri atît de noi și de fecunde, încît numele și contribuția lui se leagă adînc de întreaga dezvoltare a literaturii și culturii noastre în ultimele patru decenii... Camil Petrescu rămîne unul dintre cei mai mari scriitori ai literaturii romîne și unul din cei mai de seamă reprezentanți ai geniului artistic al poporului nostru“.

Anca NORU

CATALOAGELE DE BIBLIOTECĂ¹⁾

Bibliotecarii din țara noastră cunosc desigur lucrarea lui Klenov *Tehnica de bibliotecă*, deoarece în anii de organizare a rețelei bibliotecilor de masă ea a jucat rolul unui nelipsit și foarte necesar îndrumător în muncă.

Iată că acum avem prilejul să prezentăm bibliotecarilor o altă lucrare a lui Klenov *Cataloagele de bibliotecă*.

Materialul expus după un sistem foarte logic cuprinde următoarele probleme: esența, rolul și importanța cataloagelor în bibliotecă; tipuri de cataloage, după conținut și formă; sistemul de cataloage din bibliotecă; descrierea catalografică; catalogul alfabetic; clasificarea publicațiilor și catalogul sistematic; alte cataloage pentru cititorii adulți și copii. În expunerea tuturor acestor probleme autorul face scurte incursiuni cu caracter istoric, prezentându-le astfel în dialectica lor și dând posibilitate bibliotecarilor să-și formeze o imagine precisă asupra rolului pe care l-au jucat și continuă să-l joace în munca de propagandă a cărții. L. V. Klenov acordă un loc important descrierii diferitelor produse de tipar. În general regulile expuse sînt cele cunoscute și practicate în bibliotecile noastre. Remarcăm numai faptul că pentru descrierea cărților cu trei autori Klenov recomandă descrierea numai la primul autor, numele coautorilor urmînd să fie menționate pe fișa principală, la observații. Totodată, pentru al doilea și al treilea autor se fac descrieri complementare obișnuite. Amănunțit sînt expuse și regulile privind descrierea materialelor oficiale de partid și de stat, precum și a celor legislative. Este vorba de folosirea autorului colectiv și limitele impuse în cadrul bibliotecilor de masă. Regulile date în manual sînt cele elaborate la Conferința internațională de catalogare de la Paris și adoptate apoi în toate țările.

Ni se par, de asemenea, interesante indicațiile referitoare la redactarea și organizarea catalogului alfabetic. Este vorba, în primul rînd, de folosirea divizionarelor. Se recomandă utilizarea acestor fișe în funcție de importanța grupelor și diviziunilor pe care le marchează și nu schematic, așa cum se face în mod frecvent în bibliotecă. De pildă, divizionarele mari de dreapta sînt in-

dicate pentru acele grupe care presupun o mai mare dezvoltare: numele unor autori foarte bine reprezentați în fondurile bibliotecii, materialele de partid etc. De asemenea, se intercalează divizionare de stînga indicînd grupe tematice și categorii de publicații (opere complete, opere alese, opere separate; congrese, directive etc.) și divizionare de dreapta reprezentînd titlurile unor lucrări de mare importanță ale autorului, individual sau colectiv. În aceeași ordine de idei, trebuie să arătăm că autorul recomandă folosirea divizionarelor de stînga, pentru nume și a celor de dreapta, pentru silabe și cuvinte.

În capitolele rezervate clasificării se fac incursiuni în istoria clasificării științelor, a clasificării zecimale, prezentîndu-se pe larg modificările aduse sistemului de clasificare zecimală în U.R.S.S. Sînt prezentate și principiile de bază ale noului sistem de clasificare a publicațiilor creat și publicat cu titlu experimental în unele biblioteci din U.R.S.S.

Următoarele capitole sînt consacrate metodelor practice de clasificare și redactare a cataloagelor sistematice, precum și a materialelor auxiliare absolut necesare (în primul rînd indicele alfabetic-sistematic anexă la catalogul sistematic).

Nu sînt omise nici cataloagele tematice și cele pentru copii. În afară de metodele practicate în bibliotecile noastre în vederea popularizării cărților destinate copiilor, sînt menționate catalogul-panou, constituit din fișe ilustrate de format mare, aplicate pe un panou, reprezentînd o anumită temă, sau avînd conținut eterogen și catalogul turnant — constituit dintr-un suport pe care se fixează rame metalice în cadrul cărora se dispun fișe mari, ilustrate, cuprinzînd o singură descriere sau liste bibliografice de recomandare.

O bogată bibliografie, care cuprinde cărți și articole de specialitate, completează această lucrare utilă tuturor categoriilor de bibliotecari.

V. CRUCEACHEVICI

¹ Кленов, Л. В. Библиотечные каталоги. Руководство для библиотечных работников. Москва, Всесоюзная книжная палата, 1968. 362 p. cu ilustr.

POLIGRAFIA

REVISTĂ DE CULTURĂ ȘI TEHNICĂ POLIGRAFICĂ

Dintr-un meșteșug al discipolilor lui Gu'enberg, înfăptuit cu nobilă rivnă dar înzestrat cu mijloace sărace, tipărirea cărții și mai apoi a ziarului a devenit obiectul unei puternice industrii. O industrie care, de la realizarea literei de plumb și pînă la procedeele moderne de policromie solicită multiple și variate cunoștințe. Individualitatea fiecărei cărți, necesitatea de a-i oferi haina demnă de conținutul ei fac ca problemele poligrafiei moderne să atingă exigențele artei, implicînd totodată și variate cunoștințe de cultură generală. Din acest motiv și cu deplină îndreptățire, revista trimestrială Poligrafia al cărei prim număr a apărut de curînd își precizează profilul și cîmpul de preocupări, anunțîndu-se ca revistă de cultură și tehnică poligrafică.

Parcursînd articolele revistei, editată de Comitetul de stat pentru cultură și artă, desprînzî complexitatea problemelor pe care le ridică realizarea unui volum. Eforturile editorilor, redactorilor și tehnoredactorilor, graficienilor ilustratori, tipografilor, se concentrează pentru a face — după cum afirmă maestrul T. Argezi, în citatul reprodus de revistă — din manuscrisul scriitorului așîțat de o rivnă a perfecțiunii neîncetate, o bijuterie. Variatele probleme ale tiparului nu pot rămîne străine bibliotecarului, care minuiînd-o neîncetat este solicitat să-i cunoască nu numai cuprînsul ci și înfățișarea, să recunoască particularitățile unei ediții, litera aleasă, modalitatea de paginație, calitatea imprimării ilustrațiilor, reușita legăturii etc.

Stîrnesc interes asemenea articole ale revistei ca Reproductibilitatea originalelor monocrome de ing. Dan Rășcanu și ing. V. Bălan, Materiale noi pentru legătoria de ing. Titus Zelenciuc sau Cerneluri poligrafice de B. Mevorah prin aceea că ne introduc într-o serie de probleme de tehnică poligrafică, printr-o expunere clară și precisă în determinarea și explicarea noțiunilor.

Deosebit de interesante sînt considerațiile expuse de Dan Grigorescu în articolul Frumusețea cărții în legătură cu prezentarea artistico-grafică a unor volume. Articolul militează pentru eleganța sobră și atrăgătoare a prezentării, pentru îndepărtarea „clișeeleor” și găsirea unor soluții în funcție de caracterul lucrării de ilustrat, pentru respectarea caracterului național al ilustrației.

Articolul Cele mai frumoase cărți ale anului 1962 de I. Marinescu analizează cu competență rezultatele unui concurs care a reflectat priceperea și inițiativa colectivelor redacționale și poligrafice, prinse în întrecerea pentru calitate. Relevînd considerentele care au stat la baza clasificării și a decernării premiilor, autorul scoate în evidență și o serie de deficiențe a căror lichidare ar duce la ridicarea nivelului general al execuției poligrafice.

Rubricile Schîmb de experiență și De pretutîndeni pun la curent pe cititorul specializat cu unele aspecte noi din întreprinderile poligrafice, cu inovații realizate în țară și în străinătate.

Este de remarcat, în mod cu totul deosebit, excepționala prezentare grafică a revistei, care din acest punct de vedere se ridică la nivelul publicațiilor de ținută de peste hotare.

Originalitatea copertei, paginația de un mare rafinament, gama subtilă a culorilor folosite la reproducere, fidelitatea acestora, strălucirea cernelii, precum și suplimentul cu materiale noi pentru legătoria sînt o carte de vizită promițătoare pentru această publicație.

Precizînd că în coloanele sale își vor spune cuvîntul cadre de specialitate din întreprinderile poligrafice, artiști plastici și critici de artă, Poligrafia adresează un îndemn larg către toți cei pe care-i interesează problemele tiparului să devină colaboratori ai revistei. Socotim că acest îndemn se adresează în egală măsură bibliotecarilor. În permanent contact cu cărțile și cu cititorul, bibliotecarul îi cunoaște dorințele și exigențele. Transmițîndu-le revistei, împreună cu opiniile sale — rod al unei bogate experiențe — contribuie la progresul unei importante ramuri a industriei noastre socialiste.

RECENZII

CERNEA, I. *Karl Marx — Geneza marxismului*. Buc., Editura științifică, 1964, 360 p.

Prin lucrarea sa, de altfel prima încercare de acest gen din literatura noastră filozofică, I. Cernea aduce o contribuție însemnată la cunoașterea formării ideologiei marxiste, ideologia comunismului științific.

Folosind un bogat material documentar, printre care unele texte ale lui Marx încă nepublicate la noi și imprimind lucrării sale un caracter de comentariu, de interpretare, autorul urmărește, pe fundalul raporturilor social-economice și al luptei de idei din perioada 1842—1845, formarea ideilor marxiste, trecerea tinărului Marx de la idealism la materialism, de la democratismul revoluționar la comunism.

După o introducere care reprezintă, de fapt, o succintă analiză a originii diferite a ideilor socialiste și comuniste în Anglia, Franța și Germania, respectiv în secolele XVII, XVIII și XIX, autorul își sistematizează materialul în patru mari capitole.

Capitolul I este închinat activității publicistice a lui Marx la *Gazeta renană* (1842), analizei ideilor filozofice și politice din scrierile sale care demonstrează primele tendințe în direcția autoclarificării ideologice. Autorul se oprește îndeosebi asupra ideilor formulate de Marx cu privire la progresul istoric și religie, filozofie și religie, morală și religie, politică și religie și implicit problema statului.

Capitolul II urmărește evoluția lui Marx spre concepția materialistă a istoriei și spre teoria comunismului științific. O atenție deosebită îi este acordată studiului critic al lui Marx cu privire la filozofia hegeliană a dreptului și statului, prin care, după cum precizează I. Cernea, a obținut rezultate teoretice importante și semnificative pentru evoluția lui ideologică ulterioară, demonstrând că, printre altele, statul nu este un scop în sine, nu este realitatea „ideii morale“, ci un produs al societății civile, un organ creat de ea pentru a-i apăra și conserva ființa.

Un loc important în capitol îl ocupă, de asemenea, interpretarea arti-

coleur lui Marx din *Analele germano-franceze*.

Capitolul III, denumit de autor *O încercare de sinteză — manuscrisele economico-filozofice* (1844), lămurește ce sînt aceste manuscrise și analizează principalele idei economice, filozofice, etice, politice și sociale pe care le cuprind.

Ultimul capitol se ocupă de critica idealismului filozofic post-hegelian în *Sfînta familie* (1844), lucrare în care „poate fi surprins cu mai mare pregnanță cel mai caracteristic moment în formarea marxismului — interdependența dintre diferitele lui părți constitutive. El poate fi observat în evoluția gândirii lui Marx, anume în rolul cercetărilor sale economice, în auto-verificarea sa filozofică, precum și în rolul autoclarificării sale filozofice și economice, în autoclarificarea sa în problemele politice și sociale“.

În loc de încheiere, cartea cuprinde cîteva considerații asupra *Tezelor despre Feuerbach* (1845), moment de hotăr între perioada de autoclarificare ideologică și cea de constituire a teoriei marxiste propriu-zise. Pentru a veni în ajutorul cititorului, autorul a prevăzut, la sfîrșitul fiecărui capitol, o încheiere care sintetizează principalele idei.

Interesantă prin conținutul său și foarte utilă, pentru cunoașterea genezei marxismului, lucrarea este deosebit de actuală în lupta pentru apărarea purității marxismului împotriva oricăror denaturări, împotriva ideologilor burghezi contemporani care, interpretînd tendențios primele scrieri ale lui Marx, caută să-l opună pe tinărul Marx — marxismului.

E. P.

NĂMOLARU, VICTOR. *Prezențe românești în lume*. Buc., Editura politică, 1964. 96 p.

Le știm, le aflăm cu toții de ani de zile din presă, aproape zilnic: prezențele românești peste hotare, în toate domeniile, au devenit un fapt cu totul obișnuit. Broșura prezintă o scurtă dar pasionantă istorie a acestor prezențe pe glob.

Ideea înmănuncherii unor știri disparate, a grupării lor și a creării unui fir conducător care să facă lectura atrăgătoare a fost, fără îndoială, o idee excelentă. Lectura broșurii lui Victor Nămolaru este o călătorie în timp și spațiu pe meridianele globu-

lui. De la Rio de Janeiro unde se descarcă un nou lot de tractoare românești, cititorul este purtat în India, unde un grup de tehnicieni români montează sonde petroliere, la Tokio, unde va face cunoștință cu elevii (între 14 și 45 de ani !) care învață românește pentru că vor să ne cunoască țara și cultura, la Cannes, în sala care aplaudă premiul atribuit filmului nostru *Codin*, în Italia, în Argentina, în Iran... și în multe alte țări.

Călătoria nu se face însă numai pe aceste coordonate. Ea se face și în profunzime: România, țara „eminamente agricolă” exportă tractoare și utilaj tehnic, România cucerește premii și medalii, firmele românești primesc scrisori de mulțumire și de felicitare pentru excepționalele produse exportate, România participă la 192 de țiguri și expoziții internaționale, oamenii de știință români sînt invitați să țină prelegeri, lucrările lor sînt cerute și traduse, anta românească cucerește aplauze, studenți din 54 de țări vin să învețe la noi și de la noi.

Concluzia: toate acestea, toate, sînt rezultatul nemijlocit al înfloririi economiei și culturii noastre socialiste, al politicii de coexistență pașnică și înțelegere pe care o promovează R.P.R., al prestigiului statornic și mereu sporit de care, asemenea popoarelor celorlalte țări socialiste, se bucură în lume poporul român.

Este o lucrare de actualitate ce poate fi folosită de bibliotecari în organizarea difenitelor manifestări de masă care popularizează realizările țării noastre.

C. Ș.

GRAUR, AL. acad. *Evoluția limbii romine*. Buc., Editura științifică, 1963, 80 p.

De curînd, a apărut în cadrul Editurii științifice lucrarea academicianului profesor Al. Graur intitulată *Evoluția limbii romine — privire sintetică*.

Studiul, sintetic și concludent, analizează originea și evoluția limbii romine, cu accent deosebit pe tendințele ei recente de dezvoltare, tendințe care vor duce la modificările viitoare.

Personalitatea pregnantă a autorului se vedește în întreaga expunere, în caracterul deosebit al lucrării, altfel întocmită decît majoritatea istoriilor propriu-zise ale limbii, în modul original de tratare a problemelor, în faptul că, trecîndu-se peste faptele minime, de amănunt, care sînt omise sau foarte sumar înfățișate, se desprinde clar doar direcția evoluției și specificul limbii romine.

Studiul cuprinde două părți distincte: în prima e tratată originea limbii romine, care reprezintă „o variantă evoluată a limbii latine transplantată în Dacia și împrejurimi de coloniștii aduși aici în primele secole ale erei noastre”, aportul limbilor vorbite de populațiile băștinase, influența slavă precum și influențele altor populații (unguri, turci etc...), apariția primelor tipărituri și procesul de unificare a limbii; în cea de-a doua parte e înfățișată pe larg situația recentă a limbii romine și unele dintre trăsăturile caracteristice în raport cu tendințele ei actuale.

Modul clar și interesant de tratare a faptelor, caracterul original al acestei lucrări constituie așa cum am arătat meritele ei esențiale. Ea se adresează atît specialiștilor cît și marelui public și reprezintă o contribuție valoroasă la cunoașterea clară și aprofundată a evoluției limbii noastre.

Anca Udișteanu-Balaci

PENTRU CERURILE DE STUDIERE A ECONOMIEI ȘI ORGANIZĂRII PRODUCȚIEI ÎN G.A.C.

La finele anului trecut, în cadrul Editurii politice au început să apară primele numere din seria de broșuri destinate cerurilor de studiere a economiei și organizării producției în gospodăriile agricole colective. Întreaga serie, care cuprinde 23 de broșuri, s-a preconizat să se tipărească pînă la sfîrșitul primului trimestru din acest an.

Broșurile sînt elaborate la un nivel accesibil categoriei de cititori cărora se adresează (cadre de conducere, tehnice și colectivști din G.A.C.), avînd un volum care nu depășește 20—30 pagini și un tiraj în jurul a 40 mii de exemplare fiecare.

Meritul întregii serii, constă în aceea că abordează un ciclu de teme extrem de importante și de stringentă actualitate din domeniul economiei și organizării producției în G.A.C. De exemplu: dezvoltarea producției cerealiere și zootehnice în funcție de zona pedoclimatică în care este amplasată gospodăria; folosirea chibzuită a pământului, mărirea suprafețelor de teren și creșterea fertilității solului; organizarea bazei furajere; organizarea și normarea muncii în cultura legumelor, viței de vie și a pomilor; dezvoltarea și folosirea gospodărească a fondurilor obștești; fondul de bază al G.A.C.; planul de muncă anual și de perspectivă; evidența muncii, ziua de muncă și rolul ei în cointerесarea materială a colectivităților; legătura între brigada G.A.C. și brigada de tractoare S.M.T.; atribuțiile consiliului de conducere al G.A.C. și altele.

Valoarea certă a lucrărilor se datorează și unei tratări interesante și cât mai apropiate de practică a temelor abordate.

Caracterul pronunțat metodologic și de orientare care se desprinde din conținutul acestor lucrări reiese prin aceea că sînt indicate căile și metodele eficace de rezolvare concretă a unui număr însemnat de probleme complexe pe care le ridică procesul de întărire și dezvoltare a economiei și organizării producției agricole în G.A.C.

Elaborate pe această linie, broșurile constituie un ajutor prețios pentru gospodăriile agricole colective în realizarea sarcinii de sporire a producției agricole, așa cum se indică în Documentele celui de-al III-lea Congres al P.M.R., care arată că „sporirea producției agricole vegetale și animale se va realiza pe calea dezvoltării intensive și multilaterale a agriculturii, prin îmbinarea armonioasă a diferite ramuri de producție, ținînd seama de condițiile economice și pedoclimatice”.

O problemă importantă la care se referă broșurile, este aceea a determinării ramurii principale de producție în comparație cu ramurile secundare și ajutatoare, în funcție de condițiile economice și naturale, care hotărîsc dezvoltarea lor diferită. Astfel, se dau indicații gospodăriilor din zonele preorășenești, de a dezvolta cultura legumelor și creșterea taurinelor pentru lapte, pentru asigurarea aprovizionării populației din oraș cu legume și lapte și realizarea de către gospodărie a unor venituri însemnate. Gospodăriilor situate lângă fabricile de zahăr li se recomandă extinderea culturilor de sfeclă de zahăr și creșterea animalelor pe baza nutrețurilor ieftine (borhot, tăței de sfeclă etc.) livrate de către aceste fabrici.

Condițiile pedoclimatice au o influență hotărîtoare în dezvoltarea diferitelor ramuri de producție.

Gospodăriile colective situate în zona de șes trebuie să dezvolte ca ramură principală cultura cerealelor (grâu, porumb, orz), a plantelor leguminoase și implicit creșterea animalelor (porci, păsări).

În zonele de deal se indică dezvoltarea pomiculturii, viticulturii și creșterea taurinelor și ovinelor pe baza fînețelor și pășunilor naturale care au o pondere mare.

În broșuri, pe lângă cele arătate se dau indicații concrete privind dezvoltarea multilaterală a gospodăriilor, care se realizează printr-o îmbinare armonioasă a producției vegetale și animale, factor important în sporirea neîncetată a producției-marfă.

O serie de indicații prețioase, cum ar fi: intensificarea producției agricole prin folosirea rațională a fondului funciar, mecanizarea și electrificarea, folosirea îngrășămintelor naturale și minerale, exînderea irigațiilor, extinderea culturii cerealelor de bază (grâu și porumb) concomitent cu reducerea culturii ovăzului, care dă recolte slabe, constituie doar cîteva exemple care demonstrează conținutul valoros al broșurilor din seria de care vorbim.

Gh. Pal

PREDĂ, MARIN. *Friguri*. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 112 p.

Autorul *Moromeților* extrage subiectul nuvelei *Friguri* dintr-o realitate mai puțin familiară cititorilor săi. Reflectînd cu măiestrie un episod dramatic din lupta pentru eliberarea Vietnamului de Nord, Marin Predă conturează caracterul complex al comu-

nistului Nang, ofițer al armatei populare vietnameze, a cărui misiune dificilă este crearea bazelor necesare atacării și distrugerii unui mare aeroport al colonialiștilor francezi. Resorturile sufletești ale acestui personaj dîrz și totodată de o mare sensibilitate, precaut dar prompt și curajos în luarea hotărîrilor sînt redată în finețe și expresivitate.

Iată-l pe Nang înaintînd prin milul mlaștinilor, cu dibăcia luptătorului obișnuit să se confunde cu ierburile și tufișurile din jur pentru a nu fi descoperit. Caută o cale pentru a relua legătura pierdută cu Mông, un membru al comitetului regional sătesc Hoa Ngia. Iată-l furișîndu-se, o dată cu lăsarea întinericului, într-o casă izolată, în care locuiesc tinerele surori Thanh și Yen, împreună cu micul lor frățior Tuy.

Revelațiile acestei serii, începută prin discuția impresionantă și plină de can-doare cu micul Tuy constituie punctul central al întregii nuvele. Ofițerul comunist află că întreaga familie unde poposise este chinuită de friguri palustre. El intuiește modul cum trebuie să procedeze în continuare, capătă confirmarea adeziunii populației la acțiunile armatei de eliberare. Dar Nang cunoaște el însuși, cu acest prilej „frigurile”. Nu cele declanșate de țințării mlaștinei ci cele ale dragostei. Discuția lui cu Thanh este punctată de tăceri, de întrebări și răspunsuri lapidare. Cititorul recunoaște, dincolo de sobrietatea atitudinii și de zgîrcenia cuvintelor, fiorul de care se simte cuprins Nang.

Apoi, prin Thanh și sora ei Yen, Nang reface legătura cu Mông. Cele aflate de la acesta îl întăresc convingerea că materialul de război superior al inamicului nu i-a mărit acestuia forța. Acțiunea densă, plină de dramatism redă pregătirea minuțioasă, tenace în vederea atacului decisiv al aeroportului: reorganizarea bazelor destrămate, examinarea posibilităților de infiltrare în teritoriul controlat de colonialiști, instruirea obositoare a grupului de șoc.

Nang, smulgînd un răgaz, procură chinina atât de necesară salvării lui Thanh, surorii și fratelui ei. O aduce în casa izolată după un drum de o zi și o noapte, fără să poată avea satisfacția unei discuții cu Thanh, cuprinsă în acel moment de un acces de friguri.

Descrierea atacului, încununat de succes este pregnantă și revelatoare, nu numai prin calitățile narațiunii ci și prin analiza psihologică a luptătorilor în momentele de maximă în-cordare.

Apoi urmează retragerea efectuată după incendierea avioanelor. Această retragere capătă, prin sprijinul masiv al populației, caracterul unui veritabil triumf.

Finalul acestei remarcabile nuvele,

surprinzînd momentul reîntîlnirii lui Nang cu Thanh, devenită după eliberare acțiună la „Teatrul Municipal” din Hanoi, semnifică largile posibilități de evoluție ce se deschid omului sub un cer liber.

D. Răducanu

QUIROGA, HORACIO, *Anaconda*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. 247 p.

Viața lui Quiroga a fost sortită unor victori tumultuoase cu urcușuri și scăderi, cu drame implacabile, străbătută de lipsuri, bogată în experiențe și răvășită de potrivnicii. Scrisul său aspru dar plin de-o nesfîrșită căldură ome-nească ridică la suprafață în toate lucrările aproape, lupta în care omul încestat cu forțele naturii se străduiește să le biruie. Nimic din lucrările sale nu amănțește exotismul dulceag și idilic al unor scriitori care și-au făcut faimă cu astfel de scrieri inconsistente, ci totul decurge dramatic și aspru ca însăși viața pe care el a cunoscut-o din plin sub toate formele.

Născut în 1878 în Uruguay, Quiroga cunoaște lipsurile încă din copilărie. Rămăs orfan, lucrează prin ateliere învățînd o serie de meserii. Urmează studii politehnice, apoi chimia și filozofia, ciștigîndu-și existența ca fotograf. Literatura îl atrage însă irezistibil și în cele din urmă i se dăruie cu totul. Petrece cîțiva ani la Paris. Izgonit din „orașul lumină” de lipsurile materiale revine în patrie. Il găsim rînd pe rînd cultivator de bumbac, judecător de pace, consul. Ultimii ani ai vieții se scurg sub apăsarea unei boli incurabile și Quiroga se sinucide în 1937.

Opera sa se consacră în întregime genului scurt în care a excelat. Pri-mele cărți apărute în 1901, 1903 și 1904 vădesc un spirit neliniștit, în veș-nică căutare, dornic de adevăr și frumusețe. Urmează apoi între 1906 și 1917 ani lungi de furtunoasă experiență din care rezultă numeroase lucrări. Între 1920 și 1926 apar volumele de maturitate printre care se numără și *Anaconda* (1921).

Tălmăcirea romînească a cărții înlesnește cititorului o imagine complexă despre valoarea de prozator a lui Quiroga. *Anaconda* (numele unuia dintre cei mai mari șerpi de pe pămînt) este un volum de scurte povestiri din viața sud-americană.

Unele (*Anaconda, Intoarcerea Anacondei*) înfățișează imensa pădure tropicală și omul care luptă s-o învingă. Altele (*O palmă, Pescuitorii de bușteni*) aduc în fața noastră dramatismul acut al luptei pentru existență, împi-larea sălbatică exercitată de stăpîni bogățiilor. În *Imigranții* sau *Cărbunarii*, înleștarea dintre om și forțele dușmane ale naturii provoacă scene de-un tragism sălbatic. *Diavolul cu un singur corn* înfățișează lupta omului cu fiarele. Scrisul lui Quiroga nu-i străin uneori nici de accente satirice, ca de pildă, în povestirea *Patru literați*, în care ia în deridere scrierile ușoare de exotism idilic ale unor prozatori. Descrierea naturii lui Quiroga nu cunoaște înfrumusețări voite; o dovedește magistrala înfățișare a secetei din povestirea *Yaguai*. Natura lui Quiroga este adevărată și copleșitoare, puternică și prin aceasta reliefînd și mai mult efortul omului aflat în luptă cu ea.

Cititorul român va parcurge cu plăcere această carte, stranie poate prin descrierea unor ținuturi necunoscute, dar vie și captivantă, găsînd în ea imaginea demnă a unui scriitor realist, nume de prestigiu al literaturii clasice latino-americane.

Dorin Iancu

JULES VERNE. *Istoria marilor descoperiri*. 2 vol. Buc., Editura științifică. 1963. 990 p.

Adolescența ne-a obișnuit cu un Jules Verne imaginativ, creator de fantastic, vizionar. Lectura cărților lui ne-a cucerit pe toți.

Ca în jurul oricărei personalități de o asemenea proeminență, contemporanii și urmașii au purtat discuții numeroase. Circulă, încă și astăzi printre cei mai puțin inițiați legenda că Jules Verne n-a trecut niciodată hotarele Franței, că n-a călătorit decît în vis și că lucrările lui sînt numai produsul unei geniale imaginații intuitive. Adevărul este că Jules Verne a străbătut o bună parte a lumii pînă cînd un accident, care-l aduce în stare de infirmitate, îl împiedică să mai întreprindă călătorii lungi. Neliniștita lui sete de cunoaștere suplinește însă imposibilitatea

de a călătorii printr-o uriașă și asiduă documentare făcută prin intermediul povestirilor sau jurnalelor de bord ale unor călătorii, prin cercetarea bibliotecilor, a datelor științei, a atlaselor și altor mii de documente. Toate acestea explică cadrul operei lui Verne, caracterul de autenticitate al descrierilor alături de prezența fantasticului. Desigur că migăloasa documentare și intuiție nativă l-au dus la precizia cu care a indicat izvoarele Nilului în *Cinci săptămîni în balon*, carte apărută cu un an înainte ca expediția plecată în acest scop spre inima Africii să se fii întors la Londra.

Cu toate acestea s-au găsit contemporani care să-l denigreze afirmînd că geografia lui Verne este imaginară și cărțile lui lipsite de valoare. Drept răspuns, la capătul unei munci de opt ani, părintele romanului științifico-fantastic publică voluminoasa *Istorie a marilor călătorii*, carte de popularizare în care, pe un ton sobru vecin cu cel didactic, concentrează uriașa sa erudiție.

Cartea înfățișează în cele 3 părți principale (Descoperirea pămîntului — antichitatea, evul mediu, renașterea; Marii navigatori ai secolului al XVIII-lea; Călătoria secolului al XIX-lea) munca de cunoaștere a planetei din cele mai vechi timpuri pînă în pragul veacului nostru. Lucrarea este plină de calitate, apreciate și astăzi, dezvăluind atitudinea unui Verne progresist, mărturisind deschis convingeri social-politice avansate. Po-trivnic absolutismului, războiului și asupririi coloniale, Jules Verne ia în paginile cărții o atitudine protestatară împotriva înrobirii și exploatării băștinașilor de pe pămînturile nou descoperite. Întreaga lucrare este străbătută de un puternic suflu anti-colonialist.

Cu toată sobrietatea ei cartea are gustul captivant pe care îl dau însăși relatările călătoriilor.

Însetat cercetător și vizionar pătimaș, Jules Verne își confirmă și astăzi actualitatea cînd, planeta noastră devenită prea îngustă pentru satisfacerea setei de cunoaștere, omul și-a trimis primele expediții în univers.

D. I.

BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A R.P.R.

București, Str. Ion Ghica nr. 4
Raionul T. Vladimirescu

editează și pune la dispoziția bibliotecilor și centrelor de documentare :

FIȘE - TIPĂRITE

pentru cataloagele alfabetice și sistematice.

Prețul unui abonament anual (1 aprilie 1964 — 1 aprilie 1965) este de:

- 400 lei (pentru abonamentul care cuprinde majoritatea cărților ce apar în R.P.R.)
- 250 lei (pentru abonamentul care cuprinde fișe numai pentru cărțile ce apar în tiraje de masă).

Fișele se difuzează direct instituțiilor abonate; (bilunar pentru abonamentele de 400 lei și lunar pentru abonamentele de 250 lei).

Bibliotecile, serviciile de documentare din întreprinderi și instituții, catedrele de învățămînt superior și alte instituții interesate pot primi fișe tipărite pe baza comenzilor ferme trimise la B.C.S.

Comenzile se vor adresa direct sau prin instituțiile și organizațiile tutelare pe adresa:

BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A R.P.R.

București, Str. Ion Ghica nr. 4

Cont virament 136.201.31 D.O.B.

LA ACEST NUMĂR AU COLABORAT

SORIN ALEXANDRESCU, asistent universitar, facultatea de filologie București; I. ACZEL, bibliograf, Biblioteca Centrală de Stat; ANCA BALACI, redactor, Editura științifică; ANA CANEA, biblioteca regională Banat; I. CIOTLOS, director, biblioteca regională București; V. CRUCEACHEVICI, șef serviciu schimb cu străinătatea, Biblioteca centrală universitară; ALEXANDRU DUTU, cercetător, Institutul de studii sud-est europene; VASILE FOLESCU, biblioteca raională Husi; DAN GRIGORESCU, redactor șef, Editura meridiană; MIRCEA HARPALETE, biblioteca comunală Vulcan, oraș Brașov; IULIA IONESCU, biblioteca orășenească București; MARCEL JIANU, director, Institutul de documentare tehnică; NICOLAE LIU, șef-sector, biblioteca Academiei R.P.R.; CLARA MATIS, biblioteca comunală Apșa, regiunea Brașov; MALUCA NASTASE, biblioteca Universității „M. Eminescu” Iași; RADU NEGRU, biblioteca Universității „M. Eminescu” Iași; CONSTANTIN OLARIU, redactor, Editura pentru literatură universală; VASILE PETRACHE, director, biblioteca raională Focșani; ION POTOPIN, biblioteca Academiei R.P.R.; D. RADUCANU, redactor, Centrala editurilor și difuzării cărții; MARCU ROMULUS, biblioteca raională Bîrlad; HARALAMBIE TUGUI, biblioteca regională Banat.

COLEGIUL DE REDACȚIE: BAICULESCU George, GRUIA Ștefan (redactor șef), GRÜNBERG Aron (redactor șef adjunct), IOVANOV Eugen, JIANU Marcel, LUPU Atanase, POPESCU-BRĂDICENI Angela, RAUȘ Nicolae, TOMESCU Mircea.

1 MAI — Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc.

2 MAI — Ziua tineretului din Republica Populară Română.

— Se împlinesc 445 de ani de la moartea (1519) lui LEONARDO DA VINCI, genial pictor, sculptor și om de știință italian din timpul Renașterii (n. 1452). [Leonardo da Vinci. *Texte alese*. Buc., Editura de stat pentru literatură științifică, 1952, 56 p. (Texte filozofice): Drimba, Ovidiu, *Leonardo da Vinci*. Buc., Editura tineretului, 1957, 219 p. (Oameni de seamă); Gavrilăscu, N. *Leonardo da Vinci, ca naturalist* (1452—1519). Buc., S.R.S.C., 1957. 32 p. (S.R.S.C., 245)].

— Se împlinesc 100 de ani de la moartea (1864) compozitorului german G. MAYERBEER (n. 1791).

5 MAI — În 1818, cu 146 de ani în urmă, s-a născut KARL MARX, geniul întemeietor al comunismului științific, mare învățător și conducător al proletariatului mondial, inspiratorul și organizatorul Internaționalei I.

„Învățătura lui Marx este atotputernică fiindcă este justă. Ea este completă și armonioasă dînd oamenilor o concepție unitară asupra lumii, o concepție care nu se împacă cu nici o superstiție, cu nici o reacțiune, cu nici o apărare a aspirării burgheze. Ea este succesoarea legitimă a tot ce a creat omenirea mai bun în secolul al XIX-lea: filozofia germană, economia politică engleză și socialismul francez”. (Lenin, V. I. *Opere*. Vol. 12. Buc., E.S.P.L.P. 1957, p. 3—4).

6 MAI — Se împlinesc 105 ani de la moartea (1859) lui ALEXANDER VON HUMBOLDT, naturalist și explorator german (n. 1769) [Safonov, Vadim Andreievici. *Alexander von Humboldt*. Buc., Editura științifică, 1962. 192 p.]

8 MAI 1921 — A luat ființă Partidul Comunist din România.

„Avem un partid puternic, uniț prin coeziunea de nezdruclinat a rindurilor sale, strins legat de milioanele de oa-

meni ai muncii de la orașe și sate, care înfăptuiesc cu dragoste și încredere politica partidului, considerînd-o pe drept cuvînt propria lor politică”. (Gheorghe Gheorghiu-Dej. Cuvîntare la conferința organizației de partid a orașului București. Scînteia nr. 6169 din 16.II.1964, p. 2).

9 MAI. Ziua Victoriei. Capitularea necondiționată a Germaniei hitleriste în urma istoricelor victorii ale Armatei Sovietice (1945).

— 1945. *Eliberarea Cehoslovaciei de sub jugul hitlerist*. Sărbătoarea națională a poporului cehoslovac.

— 1877. *Proclamarea independenței de stat a Romîniei*.

14 MAI. — Se împlinesc 110 ani de la nașterea (1854) inginerului ANGHEL SALIGNY, figură proeminentă în trecutul tehnicii noastre. El a proiectat și a construit podul de la Cernavodă. [Anghel Saligny (1854—1925). Buc., Editura Academiei, 1956. 24 p.; Crișan, Ion. A. *Saligny*. Buc., Editura tineretului, 1959. 176 p. (Oameni de seamă)].

17 MAI. — În anul 1909 a apărut cartea lui Lenin „Materialism și empiriocriticism”.

— Se împlinesc 85 de ani de la moartea (1879) lui CHARLES DE COSTER, scriitor belgian, autorul romanului *Till Eulenspiegel* (n. 1827). [De Coster, Charles. *Legenda și întimplările vitejești, vesele și glorioase ale lui Ulenspiegel și Lamme Goedzak în ținuturile Flandrei și aiurza*. Buc., E.S.P.L.A., 1958. 572 p. (Clasicii literaturii universale)].

19 MAI. — În anul 1904 a apărut cartea lui Lenin „Un pas înainte, doi pași înapoi”.

25 MAI. — Ziua eliberării Africii.
— Se împlinesc 80 de ani de la nașterea (1884) scriitorului francez JEAN RICHARD BLOCH (m. 1947).

26 MAI 1877. — A apărut „Socialistul”, unul dintre primele organe de presă ale mișcării muncitorești din țara noastră.